

LANDSNET

ÁRSSKÝRSLA 2012

LANDSNET

Landsnet hf. starfar samkvæmt raforkulögum og hlutverk þess er að annast flutning á raforku og stjórn raforkukerfisins.

Landsnet á að:

- » Tryggja og viðhalda hæfni flutningskerfisins til lengri tíma og tryggja rekstraröryggi raforkukerfisins.
- » Tryggja að jafnvægi sé í framboði og eftirspurn eftir rafmagni á hverjum tíma.
- » Annast uppgjör vegna orkuflutnings á landsvísu og stuðla að aukinni virkni raforkumarkaðarins.

Landsnet starfar samkvæmt sérleyfi og er háð eftirliti Orkustofnunar sem ákveður tekjumörk sem gjaldskrá fyrirtækisins byggir á.

Efnisyfirlit

Framtíðin í öruggum höndum.....	3
Lykiltölur	5
Ávarp stjórnarformanns og forstjóra	7
Stjórn Landsnets	10
Framkvæmdastjórn Landsnets	11
Skipurit	13
Þjú illviðri - hvert með sínu lagi	14
Starfsemin 2012	16
Þjóðvegur raforkunnar - flutningskerfi framtíðarinnar .	24
Helstu framkvæmdir	26
Samstarf um nýsköpun og þróun	28
Hátæknilausnir sífellt mikilvægari	30
Snjallnet er framtíðin	32
Umhverfi og skipulag	34
Loftlínur og jarðstrengir	38
Fólkið okkar	40
Öryggið í fyrirrúmi	42
Fjármál	44
Ársreikningur 2012	52
Línukerfi Landsnets í árslok 2012	92
Tengivirki Landsnets í árslok 2012	94

Ábyrgðarmaður, ritstjórn

Þórður Guðmundsson

Umsjón

Jórunn Gunnarsdóttir

Textagerð, hönnun og umbrot

Athygli

Ljósmyndir

Heiða Helgadóttir,
Emil Þór Sigurðsson, Gunnar E. Kvaran

Prentun

Svansprent

Framtíðin í öruggum höndum

Framtíðarsýn Landsnets er að vera traust raforkuflutningsfyrirtæki sem styður við verðmætasköpun í samfélaginu og starfar í sátt við umhverfið.

Helstu viðskiptavinir Landsnets og hagsmunaaðilar á íslenskum raforkumarkaði eru raforkuframleiðendur, dreifingaraðilar raforku, stórnótendur og sölufyrirtæki. Landsnet leitast við að veita þeim aðgang að gögnum og upplýsingum sem tengjast framleiðslu og sölu raforku. Gætt er ýtrasta öryggis og upplýsingaleyndar til að tryggja frjálsa samkeppni. Einnig eru veittar ýmsar hagnýtar upplýsingar um raforkuflutning og ástand raforkukerfisins hverju sinni.

Stefnumarkandi áherslur

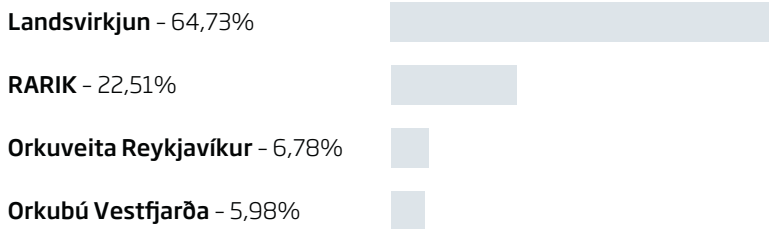
- » Tryggja öryggi afhendingar og auka verðmætasköpun í samfélaginu
- » Hagkvæm uppbygging flutningskerfis sem uppfyllir væntingar hagsmunaaðila til lengri tíma
- » Virða umhverfið með vönduðum vinnubrögðum og nýsköpun í mannvirkjagerð
- » Þróa fyrirtækið Landsnet
- » Tryggja sátt og skilning á hlutverki og stefnu Landsnets

Gildi Landsnets

Gildi Landsnets eru lögð til grundvallar í öllum störfum og athöfnum starfsfólks. Þau tengjast hlutverki og framtíðarsýn Landsnets og eru undirstaða þess yfirbragðs sem fyrirtækið sækist eftir.

- » Áreiðanleiki
- » Framsækni
- » Hagsýni
- » Virðing

Eigendur

Vottun

Landsnet hefur frá árinu 2007 verið vottað samkvæmt staðlinum ISO 9001. Vottað gæðastjórnunarkerfi leggur grunn að rekstri annarra stjórnunarkerfa sem hafa verið innleidd eða verið er að innleiða hjá fyrirtækinu.

Landsnet vinnur samkvæmt viðurkenndu öryggisstjórnunarkerfi sem samþykkt er af faggildingarstofu. Verkferlar í kerfinu uppfylla kröfur Mannvirkjastofnunar um öryggisstjórnun rafveitna. Kerfið er hluti af ISO 9001 gæðastjórnunarkerfi Landsnets.

Lykiltölur

Kennitölur	2012	2011	2010	2009	2008
Úttekt (GWh)	16.652	16.287	16.165	15.906	15.517
Töp (GWh)	339	324	330	354	421
Töp sem hlutfall af notkun	2,0%	2,0%	2,0%	2,2%	2,7%
Rekstrartekjur	12.344	11.903	12.846	13.294	10.853
Fjárfestingahreyfingar	2.211	830	1.338	3.385	2.653
Fjárfestingahreyfingar sem hlutfall af rekstrartekjum	17,9%	7,0%	10,4%	25,5%	24,4%
Rekstrarhagnaður (EBIT)	5.306	5.440	6.137	6.951	5.166
Rekstrarhagnaður (EBIT) sem hlutfall af rekstrartekjum	43,0%	45,7%	47,8%	52,3%	47,6%
Almennur rekstrarkostnaður*	3.187	2.550	2.400	2.275	2.207
Almennur rekstrarkostnaður sem hlutfall af rekstrartekjum	24,9%	21,2%	18,7%	17,1%	20,3%
Hagnaður	801	840	3.563	1.471	-12.780
Hagnaður sem hlutfall af rekstrartekjum	6,5%	7,1%	27,7%	11,1%	-117,8%
Eignir	74.873	74.679	70.513	73.676	69.384
Eigið fé	13.263	12.462	11.622	8.322	7.275
Skuldir	61.610	62.217	58.891	65.354	62.109
Arðsemi eiginfjár**	6,4%	7,2%	42,8%	20,2%	-107,7%
Eiginfjárhlutfall***	17,7%	16,7%	16,5%	11,3%	10,5%
Lengd loftlína (km)	3.055	3.055	3.054	3.071	3.067
Lengd jarð- og sæstrengja (km)	147	147	146	109	104
Stöðugildi í árslok	106	94	95	93	90

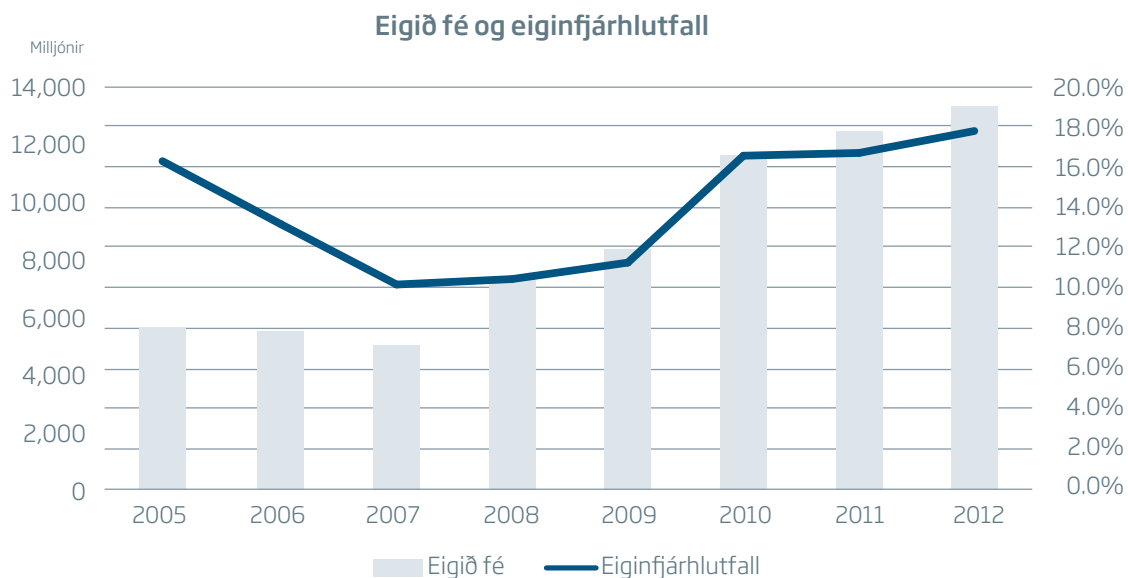
Fjárhæðir í mkr.

Útreikningur lykilstærða

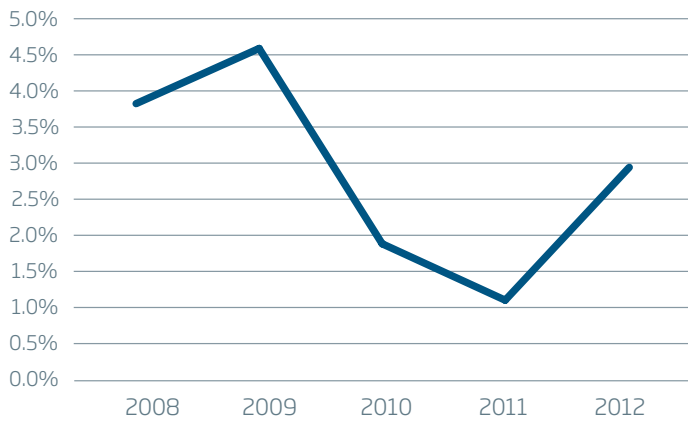
* Almennur rekstrarkostnaður = Rekstrargjöld - Afskriftir - Kerfisþjónusta og töp

** Arðsemi eiginfjár = Hagnaður/Eigið fé í upphafi árs

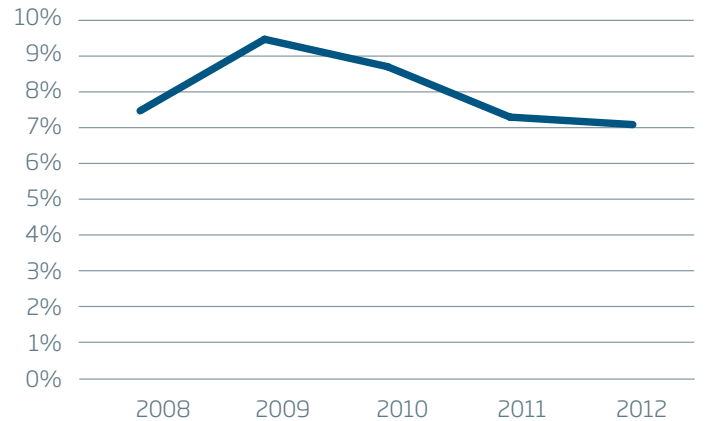
*** Eiginfjárhlutfall = Eigið fé/Eignir

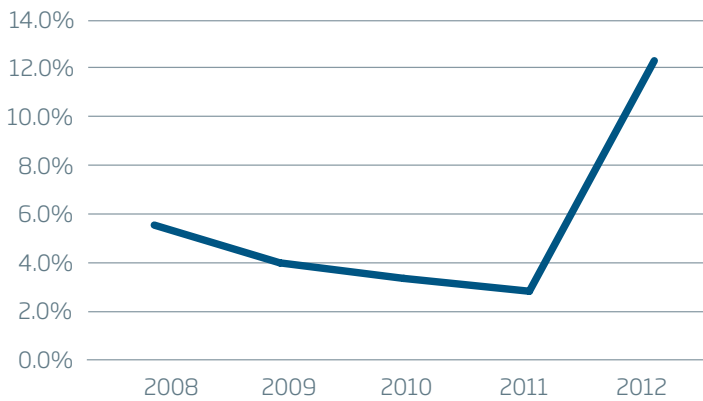
Fjárfestingahreyfingar / Eignir

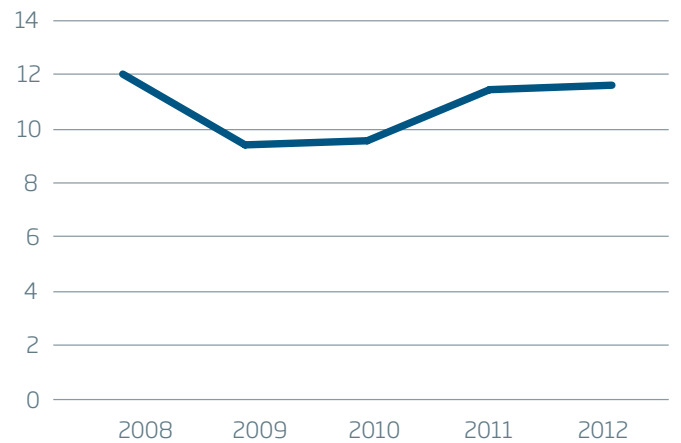
Rekstrarhagnaður (EBIT) / Eignir

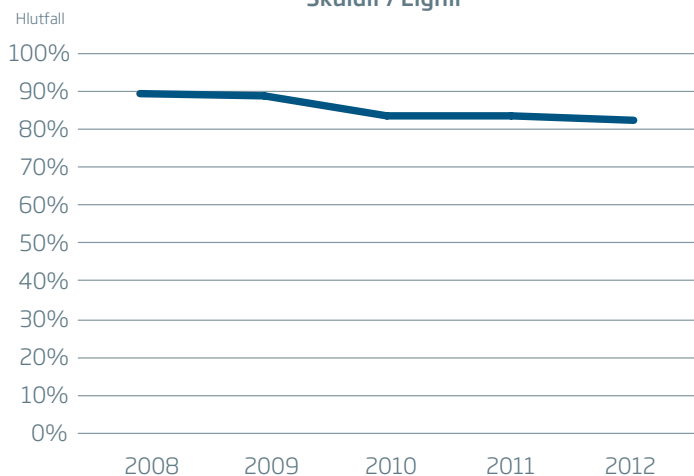
Bilanir, tjón og keyrsla vegna straumleysis / Rekstarkostnaður

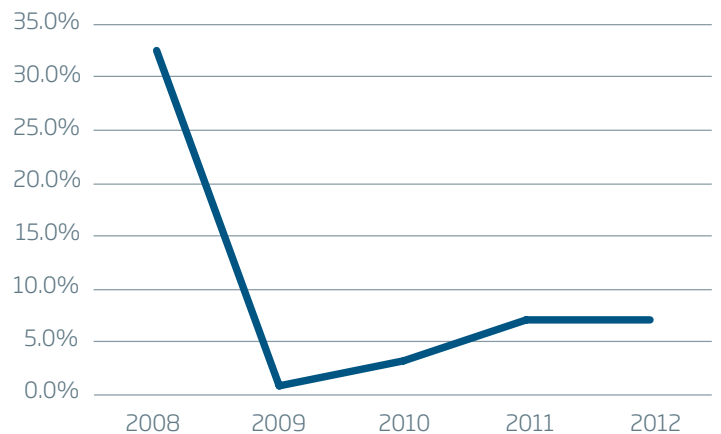
Skuldir / Rekstrarhagnaður (EBIT)

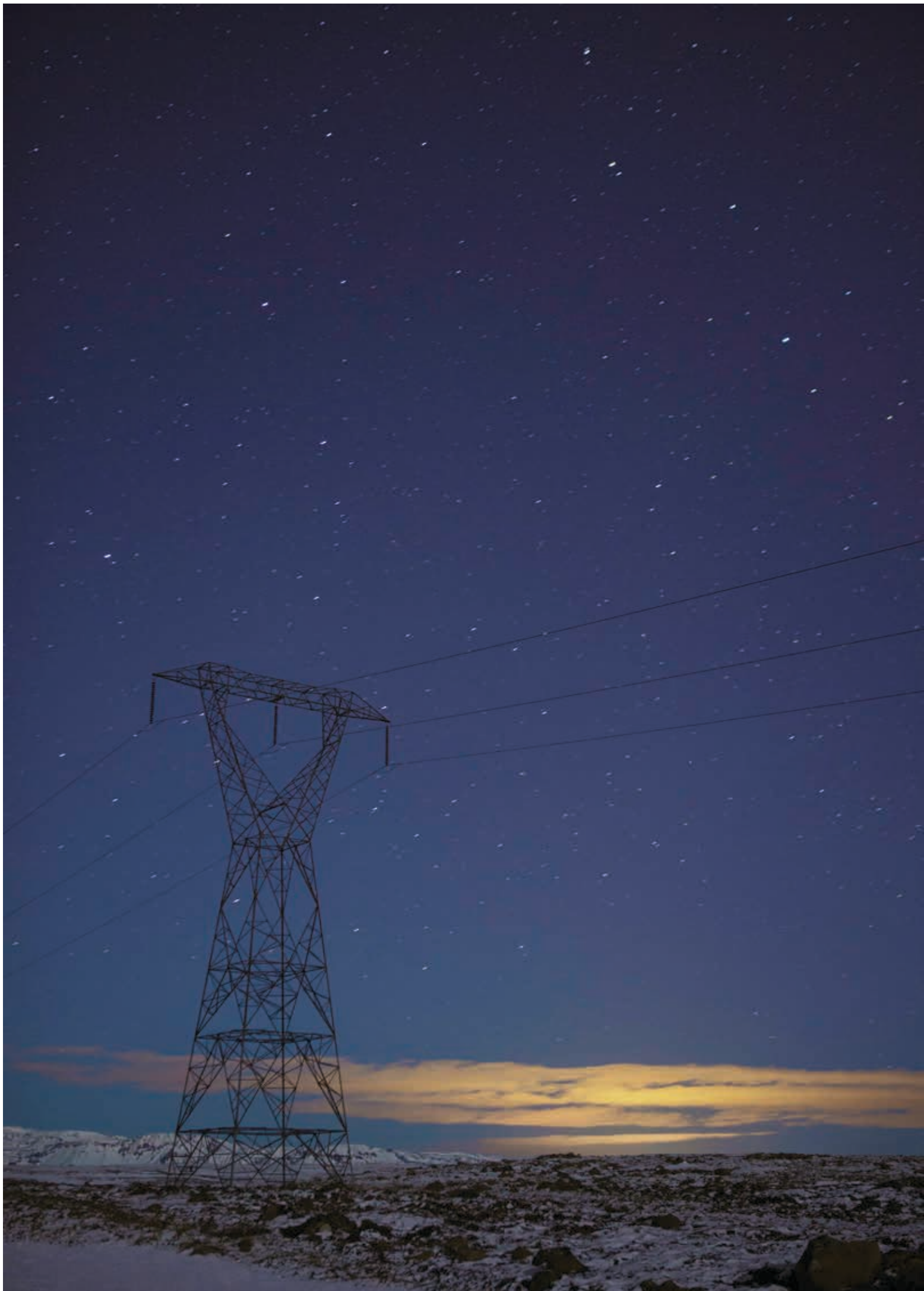

Skuldir / Eignir

Hrein fjármagnsgjöld / Skuldir

Mikilvægt samfélagshlutverk

– ávarp stjórnarformanns og forstjóra

Hlutverk Landsnets er skilgreint í raforkulögum, þar sem lögð er áhersla á að fyrirtækið tryggi hagkvæma uppbyggingu og rekstur flutningskerfisins á hverjum tíma, enda er örugg og ótrufluð raforka ein meginstoð nútíma samfélags.

Ljóst er að ef hér á landi á að vera hægt til framtíðar að bjóða sambærileg lífskjör og í nágrennalöndunum þarf að auka verðmætasköpun verulega. Nýting orkuauðlindanna er mikilvæg forsenda þess að slíkt verði hægt og þá ekki hvað síst hvað varðar uppbyggingu minni og meðalstórra fyrirtækja. Framtíðarsýn Landsnets tekur mið af því hlutverki sem fyrirtækinu er ætlað í raforkulögum og þeim skyldum sem því ber að uppfylla. Raforkuflutningskerfi Landsnets gegnir mikilvægu hlutverki í samfélaginu sem þjóðbraut raforkunnar. Það tryggir almenningi og fyrirtækjum landsins öruggan aðgang að raforku, óháð staðsetningu. Hlutverk Landsnets er að reka öruggt og hagkvæmt flutningskerfi sem styður verðmætasköpun í samfélaginu og starfar jafnframt í góðri sátt við umhverfið.

Nýverið var samþykkt á Alþingi rammaáætlun um vernd og nýtingu náttúrusvæða með áherslu á vatnsafl og jarðvarma og er þar með að skapast heildarsýn til næstu framtíðar um nýtingu orkulindanna. Við áætlanir um frekari uppbyggingu flutningskerfisins ber að taka mið af þeim virkjunarkostum sem eru í nýtingarflokki rammaáætlunarinnar og spá um uppbyggingu atvinnustarfsemi og íbúabróunar í landinu. Jafnframt ber að leitast við að taka mið af sjónarmiðum um sýnileika við val á flutningsleiðum. Stefnt er að því að byggja fáar háspennulínur með mikla flutningsgetu til að línur verði færri í framtíðinni og mæta þannig auknum kröfum um að draga úr sjónrænum áhrifum flutningskerfisins. Rétt er að vekja athygli á því að núverandi flutningskerfi er ekki í stakk búið að tengja nýjar virkj-

anir samkvæmt rammaáætluninni. Í dag er eingöngu svigrúm til að tengja virkjanir í Neðri-Þjórsá en þær eru eins og kunnugt er í biðflokki.

Langtímaáætlun um flutningskerfi raforku

Með vaxandi umræðu um umhverfismál á Íslandi hefur orðræða aukist um notkun jarðstrengja í stað loftlína til að draga úr sjónrænum áhrifum flutningsmannvirkja raforku-kerfisins. Á síðari árum hafa framkvæmdir í flutningskerfinu verið í lágmarki en orkuflutningur hefur aukist á sama tíma. Vaxandi flutningur kallar á meiri sveigjanleika í rekstri flutningskerfisins og aukna afkastagetu, sem verður ekki náð nema með því að styrkja kerfið enn frekar. Lagning jarðstrengja á hæstu spennum fellur illa að þeim skyldum sem hvíla á Landsneti samkvæmt raforkulögum um að gæta fyllstu hagkvæmni við uppbyggingu og rekstur kerfisins. Almenn notkun jarðstrengja í stað loftlína við frekari uppbyggingu flutningskerfisins mun rýra samkeppnishæfni Íslands til atvinnuuppbyggingar og skerða lífskjör í landinu vegna verulegs kostnaðarauka við lagningu jarðstrengjanna. Það er ekki hlutverk Landsnets að taka slíkar ákvarðanir og því er stefnumörkun stjórnvalda nauðsynleg þar að lútandi.

Nýverið skilaði nefnd, skipuð af atvinnuvega- og nýsköpunarráðherra, skýrslu um raflínur í jörðu. Líta má á skýrsluna sem áfanga á þeirri vegferð að marka stefnu stjórnvalda varðandi það hvenær jarðstrengir skulu lagðir í stað loftlína. Ljóst er að slík stefnumörkun, ásamt ákvörðun um mannvirkjabelti tengt landskipulagi – nokkurs konar rammaáætlun um flutningskerfi raforku, er forsenda þess að hægt verði að ráðast í frekari styrkingu flutningskerfisins.

Geir A. Gunnlaugsson,
formaður stjórnar.

Þórður Guðmundsson
forstjóri.

Flutningsgeta byggðalínunnar takmörkuð

Svigrúm til staðsetningar lítilla eða meðalstórra fyrirtækja sem nýta raforku er nú takmörkunum háð nær alls staðar á landsbyggðinni vegna takmarkaðrar flutningsgetu byggðalínunnar. Þetta hamlar einnig aukinni notkun raforku hjá starfandi fyrirtækjum á landsbyggðinni. Sjávarútvegsfyrirtæki á Norður- og Austurlandi og í Vestmannaeyjum hafa fjárfest eða hafa áform um að fjárfesta fyrir nokkra milljarða króna til að nýta innlenda raforku í stað innfluttrar olíu í fiskimjölsverksmiðjum sínum. Þetta mun minnka innflutning olíu um tvo milljarða króna á ári jafnframt því sem dregur úr útblæstri gróðurhúsalofttegunda sem nemur um 62.000 tonnum á ársgrundvelli.

Samanlögð notkun sjávarútvegsfyrirtækjanna sem þar með bætist við á byggðalínusvæðunum er um 80 MW. Þeirri raforku-notkun verður ekki bætt á núverandi flutningskerfi. Þessir aðilar munu því þurfa að búa við umtalsverða skerðingu um ókomna framtíð nema flutningskerfið verði styrkt en með því gæfust jafnframt ný sóknarfæri fyrir atvinnustarfsemi á landsbyggðinni. Til þessa hefur Landsnet getað leyst aðkallandi vanda flutningskerfisins með skapandi lausnum og minni háttar fjárfestingum en nú er svo komið að skerðing blasir við komi ekki til almennrar styrkingar kerfisins.

Gjaldskrá og tekjumörk

Landsnet hefur frá stofnun félagsins búið við óvissu um fjárhagslega arðsemi og er ástæðuna m.a. að rekja til óskýrs orðalags í raforkulögum sem samþykkt voru árið 2003. Þannig hefur ágreiningur Landsnets við eftirlitsaðila þrívægis farið til úrskurðarnefndar raforkumála sem hefur tvisvar ógilt ákvarðanir stofnunarinnar um uppgjör tekjumarka¹⁾ Landsnets fyrir árin 2006-2009. Þriðja og síðasta ákvörðunin er nú hjá nefndinni og er úrskurðar beðið.

Með breytingum á raforkulögum, sem tóku gildi í byrjun árs 2011, var misræmi gjaldskrár

og tekjumarka stórnotenda eytt. Ákvæðum laga var þá breytt þannig að eignastofn, sem lagður er til grundvallar tekjumörkum til stórnotenda, var fluttur í Bandaríkjadali til samræmis við gjaldskrá sem er í þeirri mynt. Vegna þessa misræmis og gengisfalls íslensku krónunnar síðla árs 2008 myndaðist ákveðin skuld við stórnotendur og var gjaldskráin lækkuð, fyrst um 7% í byrjun árs 2010 og síðan um 5% um mitt ár 2011. Flutningur eignastofnsins yfir í Bandaríkjadali breytti forsendum tekjumarkanna og leiddi til þess að framangreind skuld var að mestu greidd í árslok 2012. Þar með voru forsendur lækkananna frá 2010 og 2011 ekki lengur til staðar. Þrátt fyrir að lagabreytingin, sem tók gildi í byrjun árs 2011, kveði skýrt á um að Landsneti skuli sett tekjumörk til fimm ára hefur eftirlitsaðilinn, Orkustofnun, ekki enn gefið út tekjumörk fyrir tekjumarkatímabilið 2011-2015.

Ákvörðun um arðsemi fyrsta fimm ára tímabilið var birt félaginu þann 1. október 2012 og í framhaldi af því var hægt að gera áætlanir um þau tekjumörk sem félaginu yrðu sett. Á grundvelli raforkulaganna lagði Landsnet fram breytingar á gjaldskrá félagsins fyrir stórnotendur frá ársbyrjun 2013 og hefur hún verið staðfest af eftirlitsaðilanum í samræmi við lög og reglugerðir. Í ljósi þess að forsendur lækkana frá 2010 og 2011 voru ekki lengur til staðar er um 6% raunhækkun á gjaldskránni að ræða. Gjaldskrá Landsnets til stórnotenda hefur, að undanskildum áðurnefndum lækkunum, verið stöðug frá stofnun félagsins og þrátt fyrir umrædda hækkun er hún lægri en almenn verðlagsþróun í Bandaríkjadöllum gæfi tilefni til. Gjaldskrá félagsins er ekki tengd álverði og viðskiptavinir þess hafa því notið verulegs ávinnings frá stofnun fyrirtækisins vegna umtalsverðrar hækkunar álverðs mest allt tímabilið.

Ákvörðun var einnig tekin um hækkun gjaldskrár dreifiveitna um 9% sem taka átti gildi í byrjun árs 2013. Þrátt fyrir umrædda hækkun hefur gjaldskrá Landsnets til dreifiveitna verið verulega undir almennri verðlagsþróun í landinu frá stofnun fyrirtækisins. Eftirlits-

1) Hámark leyfilegra árlegra tekna flutningsfyrirtækis og dreifiveitna til að mæta kostnaði.

aðilinn hafnaði þessari ákvörðun og hefur Landsnet kært ákvörðun hans til úrskurðarnefndar raforkumála. Ákvörðun eftirlitsaðilans um arðsemisviðmið, bæði fyrir stórnotendur og dreifiveitur, hefur verið kærð af ákveðnum hagsmunaaðilum til úrskurðarnefndar raforkumála.

Knýjandi þörf fyrir endurbætur á meginflutningskerfinu

Þótt veðurfar hafi almennt séð verið gott á árinu léku þrjú veðuráhlaup flutningsvirki Landsnets grátt og varð straumleysi ársins það mesta frá stofnun félagsins. Í byrjun janúar gekk mikið seltuveður yfir vestanvert landið og olli yfirslætti¹⁾ á búnaði í tengivirki Landsnets á Brennimer í Hvalfirði. Í kjölfarið varð öflug sprenging og eldur kviknaði í virkinu. Í september gerði mikið hret og ísingarveður á norðanverðu landinu sem

orsakaði brot á um 50 stæðum í Kópaskerslínu, Kröflulínu 1 og Laxárlínu 1. Í lok ársins varð svo mikill hvellur, með tilheyrandi ísingu, sem setti dreifikerfið á Vestfjörðum og Vesturlandi úr skorðum.

Þessi áföll sýndu fram á knýjandi þörf fyrir endurbætur og styrkingu á meginflutningskerfinu og varaafli í svæðiskerfunum.

Landsnet hóf útgáfu upprunavottorða endurnýjanlegra orkugjafa fyrir rúmu ári sem gerir framleiðendum umhverfisvænnar orku kleift að selja svokölluð græn skirteini á alþjóðlegum mörkuðum. Þessi starfsemi hefur tekist vonum framar og skilað framleiðendum umtalsverðum ávinningi.

Starfsfólk Landsnet hefur staðið sig með mikilli þrýði á árinu sem leið sem endranær og á þakkir skildar fyrir vel unnin störf.

Geir A. Gunnlaugsson, formaður stjórnar

Þórður Guðmundsson forstjóri

1) Yfirsláttur verður þegar einangrunargildi búnaðar er ekki nægilega mikið til að þola aukna seltu samfara hárrí spennu.

Stjórn Landsnets

Til að fullnægja lögbundnum kröfum um fyllsta hlutleysi og jafnræði í störfum Landsnets ber stjórnarmönnum að vera sjálfstæðir

og að öllu leyti óháðir öðrum fyrirtækjum sem stunda vinnslu, dreifingu og sölu raforku.

Ómar Benediktsson **stjórnarmaður**

Ómar er viðskiptafræðingur frá Háskóla Íslands og starfaði við stjórnunarstörf í ferða- og flugmálum í þrjú áratugi, m.a. hjá Island Tours, Íslandsflugi, Air Atlanta, Flugráði, Ferðamálaráði og Icelandair Group.

Ómar er framkvæmdastjóri Farice sem sér um fjarskiptasamband Íslands við umheiminn og stuðlar að uppbyggingu gagnaversiðnaðar á Íslandi. Hann hefur lengst af stundað alþjóðleg viðskipti, er með langa reynslu af alþjóðlegum rekstri og fjölþjóðlegum samskiptum og hefur setið í fjölda stjórna og ráða hérlendis og erlendis. Ómar var kjörinn í stjórn Landsnets árið 2012.

Geir A. Gunnlaugsson **stjórnarformaður**

Geir er vélaverkfræðingur frá Háskóla Íslands, lauk M. Sc. prófi í vélaverkfræði frá Tækniháskóla Danmerkur og Ph. D. prófi frá Brown University í Bandaríkjunum. Prófessor í vélaverkfræði við verkfræðideild Háskóla Íslands 1975-1986, framkvæmdastjóri Kísilmálmvinnslunnar á Reyðarfirði 1983-1987, framkvæmdastjóri Marels 1987-1999, framkvæmdastjóri Hæfis og stjórnarformaður Reyðaráls 2000-2002 og framkvæmdastjóri Sæplasts/Promens 2003-2006.

Geir sat í samninganefndum stjórnvalda um orkufrekan iðnað og í stjórn Markaðsskrifstofu iðnaðarráðuneytisins og Landsvirkjunar 1988-1997, þar af stjórnarformaður 1989-1997. Hann hefur víðtæka reynslu af rekstri fyrirtækja hérlendis og erlendis og hefur setið í stjórnnum fjölmargra fyrirtækja, auk fjölmargra samtaka og stofnana. Geir hefur setið í stjórn Landsnets frá 2011.

Svana Helen Björnsdóttir **stjórnarmaður**

Svana Helen er rafmagnsverkfræðingur frá Háskóla Íslands og lauk framhaldsnámi í raforkuverkfræði við Technische Universität Darmstadt í Þýskalandi. Hún hefur lokið námi í rekstrarverkfræði frá Háskóla Íslands og er með alþjóðleg starfsréttindi sem vottaður úttektarmaður stjórnkerfa sem byggjast á ISO/IEC 27001.

Svana Helen er forstjóri Stika ehf. Hún var kjörin formaður Samtaka iðnaðarins árið 2012 og situr enn fremur í stjórn Samtaka atvinnulífsins. Hún hefur mikla reynslu af fyrirtækjarekstri, alþjóðlegu samstarfi og útflutningi og á sæti í ýmsum stjórnnum og félögum. Svana Helen var kjörin í stjórn Landsnets árið 2009.

Framkvæmdastjórn Landsnets

Guðlaug Sigurðardóttir
framkvæmdastjóri fjármála

Guðlaug er viðskiptafræðingur frá Háskóla Íslands.

Guðlaug starfaði hjá KPMG Endurskoðun, Meitlinum í Þorlákshöfn, Vinnslustöðinni í Vestmannaeyjum og Sveitarfélaginu Árborg áður en hún tók við starfi framkvæmdastjóra fjármála hjá Landsneti árið 2008.

Þórður Guðmundsson
forstjóri

Þórður stundaði nám í Iðnskólanum í Reykjavík, Tækniskóla Íslands, Háskóla Íslands og Tækniháskólanum í Þrándheimi.

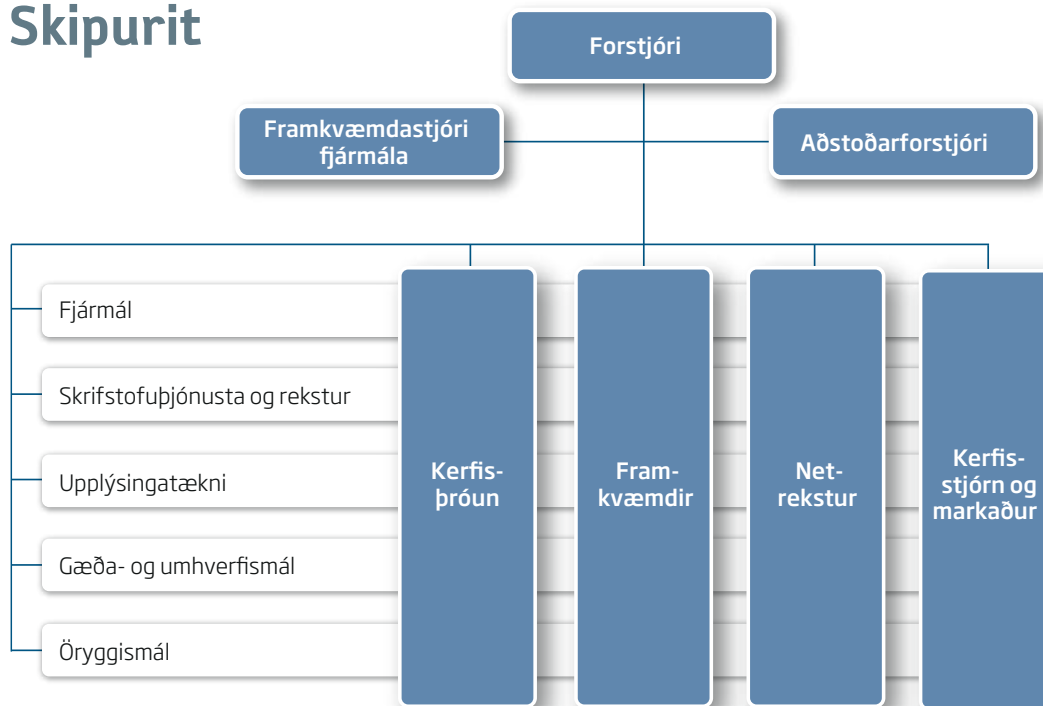
Þórður hóf störf hjá Landsvirkjun 1978, fyrst sem verkfræðingur í rekstrardeild og síðan sem yfirverkfræðingur og rekstrarstjóri. Við skipulagsbreytingar árið 1997 tók hann við stöðu framkvæmdastjóra flutningssviðs og gegndi henni uns hann var ráðinn forstjóri Landsnets 1. janúar 2005.

Guðmundur Ingi Ásmundsson
aðstoðarforstjóri

Guðmundur Ingi er rafmagnsverkfræðingur frá Háskóla Íslands og lauk meistaraþrófi í raforkuverkfræði frá Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

Guðmundur Ingi réðst til Landsvirkjunar árið 1982 og starfaði sem verkfræðingur í rekstrardeild, yfirverkfræðingur og deildarstjóri kerfiseildar. Hann var ráðinn kerfisstjóri Landsnets 1. janúar 2005, framkvæmdastjóri kerfisstjórnar frá 1. nóvember 2005 og aðstoðarforstjóri Landsnets frá 1. janúar 2008.

Skipurit

Sæmundur.

Kerfisþróun

Deildarstjóri: Sæmundur Valdimarsson.

Hlutverk: Að byggja á hagkvæman hátt upp flutningskerfi sem mætir kröfum markaðarins og tryggir og viðheldur hæfni þess til lengri tíma. Áætla framtíðarbreytingar á raforkumarkaði og leggja fram hagkvæmar lausnir í tæka tíð.

Nils.

Framkvæmdir

Deildarstjóri: Nils Gústavsson.

Hlutverk: Landsnet ber ábyrgð á að rafmagnsnotendur fái rafmagn afhent þar sem þess er óskað. Unnið er að margvíslegum framkvæmdum hjá fyrirtækinu til að uppfylla samninga um aukna raforkuflutninga. Þegar flutningsgeta mannvirkja er fullnýtt, eða þegar afhenda á raforku til nýs viðskiptavinar, þarf Landsnet annað hvort að styrkja flutningsvirkin sem fyrir eru eða byggja ný.

Guðlaugur.

Íris.

Netrekstur

Deildarstjóri: Guðlaugur Sigurgeirsson.

Hlutverk: Netrekstur ber ábyrgð á flutningsvirkjum Landsnets og hæfni þeirra til að uppfylla skyldur fyrirtækisins um örugga afhendingu raforku. Þar með talið eru verkefni eignastýringar, viðhalds og endurnýjunar á virkjum í rekstri. Starfsemi Netreksturs er dreifð um allt land.

Kerfisstjórn og markaður

Deildarstjóri: Íris Baldursdóttir.

Hlutverk: Kerfisstjórn og markaður annast stýringu raforkukerfisins og samhæfingu aðgerða í flutningskerfinu og tengdum einingum. Þróun og rekstur varnarábúnaðar er einnig á höndum starfsmanna deildarinnar. Deildin vinnur jafnframt að þróun

markaðslausna, skilmálagæð sem varða viðskipti og rekstur, samskiptum við viðskiptavini, útgáfu upprunaábyrgða og uppgjöri orkuflæðis á landsvísu.

Stoðdeildir

Fjármál:

Guðlaug Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri fjármála.

Skrifstofuþjónusta og rekstur:

Þorgeir J. Andrússon, skrifstofustjóri.

Upplýsingatækni:

Sverrir Jan Norðfjörð, deildarstjóri upplýsingatæknisviðs.

Gæða- og umhverfismál:

Hildur B. Hrólfsdóttir, gæða- og umhverfisstjóri.

Öryggismál:

Lúðvík B. Ögmundsson, öryggisstjóri.

Í hnotskurn

Á árinu 2012 var óvenju mikið um truflanir í flutningskerfinu. Þar kom veðrið í flestum tilvikum mikið við sögu. Stærstu truflanir ársins voru í byrjun janúar, í september og í lok desember.

Þrjú illviðri – hvert með sínu lagi

Þrjú illviðri urðu á landinu á árinu sem öll ollu tjóni á flutningskerfinu og trufluðu afhendingu til viðskiptavina Landsnets.

Seltuvedrið 10. janúar

Síðdegis 10. janúar safnaðist gríðarmikil selta á skömmum tíma á tengivirkið á Brennimeil. Seltuáraunin var fremur staðbundin og loftið mátti auðveldlega rekja til hájökuls Grænlands. Nánast um leið og það þurra loft barst með vestanátt til Vesturlands settist selta á búnað og yfirsláttur varð í kjölfarið í tengivirkinu á Brennimeil sem leiddi til straumleysis hjá stóriðjunni á Grundartanga í tæpar 4 klst.

Fjárfellisáhlaupið 9.-11. september

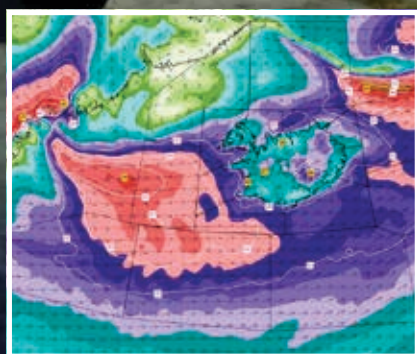
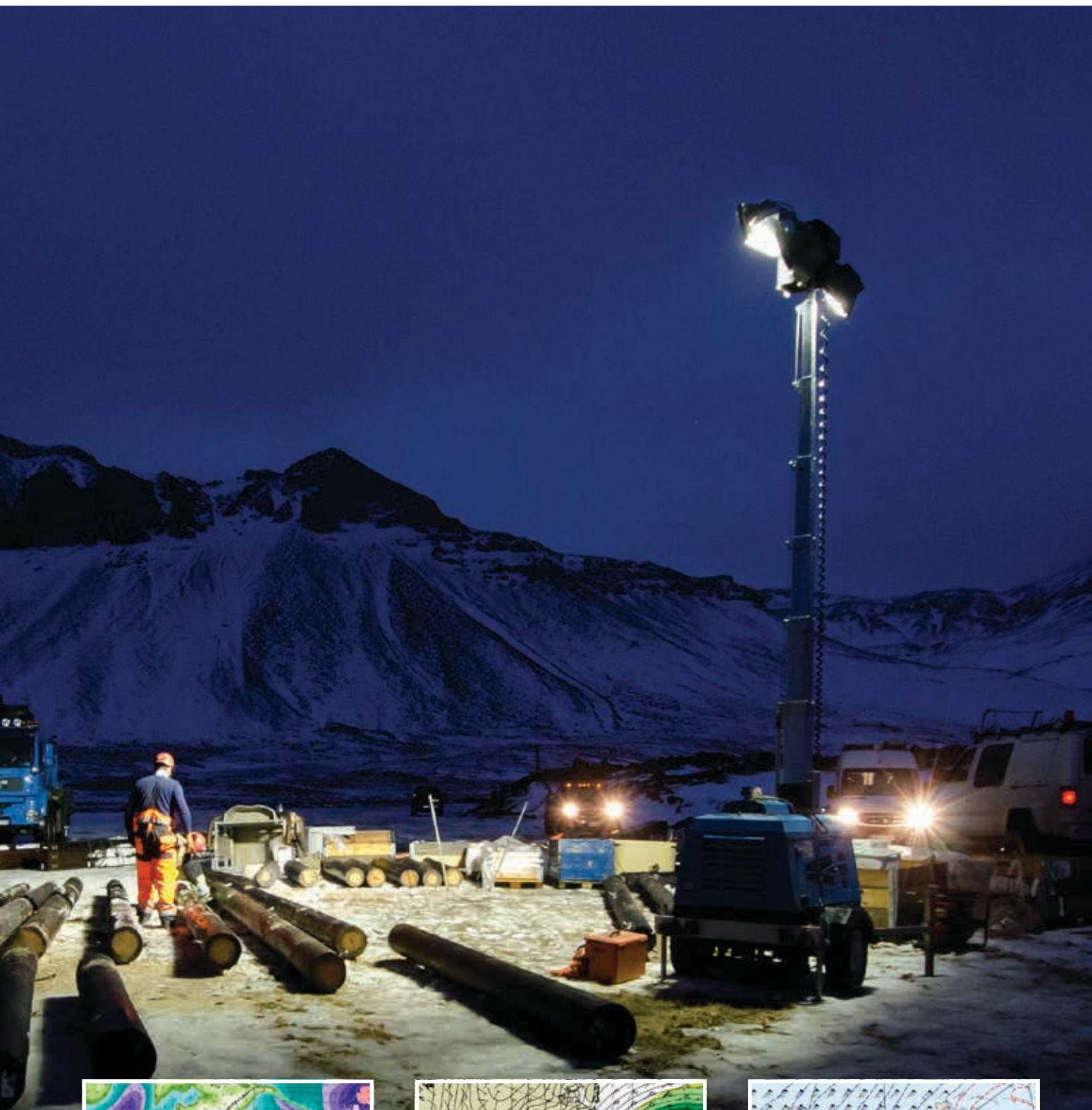
Víðtækt straumleysi varð á Norðurlandi 10. september frá Blöndu allt austur á Þórshöfn. Mikil slydduísing, við mjög óvenjuleg veðurskilyrði, olli því að raflínur sliguðust. Dagana á undan þótti sýnt að lægð myndi dýpka úti fyrir Austurlandi. Eftir því var tekið hve kalt loft var orðið fyrir norðan og norðvestan landið ef litið var til þess hve skammt var liðið á haust. Sú staðreynd átti þátt í dýpkun lægðarinnar, ferli hennar og mikilli úrkomu, allt að 120 mm, sem féll á tveimur sólarhringum með þeim afleiðingum að fé grófst í fönn í stórum stíl.

Við þessar aðstæður voru kjörskilyrði til slydduísingar á milli Eyja-fjarðar og Jökulsár á Fjöllum á 250-350 metra hæðarbili, einkum þó þar sem stefna flutningslínanna var hornrétt á vindáttina.

Norðaustan ofsaveðrið 29.-30. desember

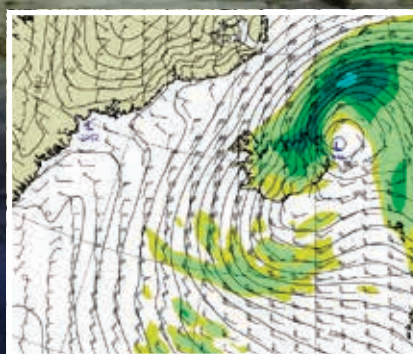
Mjög slæmt NA áhlaup gerði um landið norðvestanvert í lok desember. Veðurhæð (10 mín. meðalvindhraði) náði 40 m/s á nokkrum mælistöðum og er fátítt að sjá svo sterka vindröst yfir jafnstórum hluta landsins eins og raun bar vitni. Hviður voru enn snarpari. Í veðurhamnum brotnuðu margir staurar, annars vegar á Breiðadalslínu í Dýrafirði og hins vegar á Ólafsvíkurlínu þar sem hún liggur yfir Fróðárheiði. Truflanir og bilanir urðu á fleiri flutningslínunum og í raun ekki furða að eitthvað léti undan í svo miklu hvassviðri.

Á sama tíma var víðtæk ófærð og samgöngur lágu alveg niðri, enda fylgdi þessu snjócoma, skafrenningur og mikið kóf. Snjóflóðahætta gerði viðgerðarfólki að auki erfitt um vik. Líkast til er ofsaveðrið á milli jóla og nýárs það versta frá því í ársbyrjun 1995.

Spákort 10. janúar kl. 12.

Um er að ræða vindstyrk og -átt í 100 metra hæð. Dökkbleika svæðið vestur af landinu gefur til kynna um og yfir 28 m/s.

Spákort 10. september. kl. 6.

Þrýstingur við sjávarmál og úrkoma. Kröpp lægð um 975 hPa er úti fyrir Vopnafirði.

Spákort 29. desember kl. 9.

Vindur í um 900-1.000 metra hæð. Spáð var allt að 50 m/s sunnantil á Vestfjörðum. (heil ör = 5 m/s og flagg = 25 m/s).

Starfsemin 2012

Fyrirvaralausar rekstrartruflanir árið 2012 voru alls 88 talsins. Bilanir sem tengdust rekstrartruflunum voru 100, sem þýðir að fleiri en ein bilun hafi komið fram í nokkrum rekstrartruflunum. Skerðing vegna fyrir-

varalausra truflana í flutningskerfinu nam samtals 5.778 MWh og samsvarar það 182,3 straumleysismínútum. Skerðing rafmagns vegna truflana í kerfi annarra veitna nam samtals 75,67 MWh.

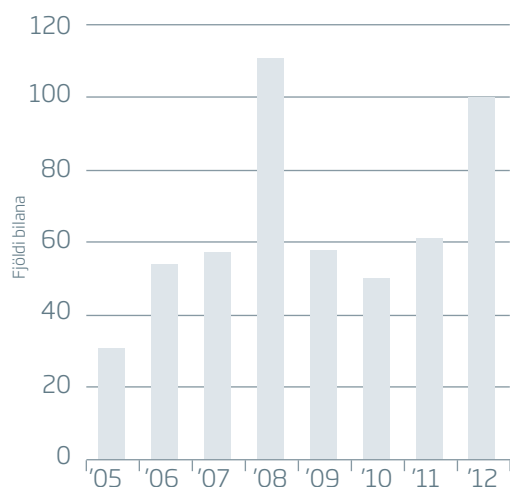
Helstu rekstrartruflanir

- » **10. og 11. janúar** gekk óveður yfir landið sem olli fjölda bilana í flutningskerfinu. Verulegar truflanir urðu á raforkuflutningi á landinu öllu, sérstaklega þó á Vesturlandi þar sem saltmengaður ís hlóðst á rafbúnað. Þetta olli því að straumlaust varð á Brennimel í tæpa fjóra tíma með umtalsverðum skerðingum hjá stórnotendum á Grundartanga. Útleysingarnar voru einnig umtalsverðar á Suður- og Vesturlandi þessa daga.
- » **22. febrúar** olli vélarbilun í Fljótsdal útleysingu á Austurlandi. M.a. leystu Fljótsdalslína 3 og lína á milli Stuðla og Eskifjarðar út og einnig spennir 3 við Eyvindará. Skerðing var metin 126 MWh.
- » **10. september** gekk vonskuveður yfir landið með norðanroki, snjókomu og ísingu á línunum. Snemma um morguninn leysti Laxárlína 1 út, stuttu seinna Kópaskerslína 1 og í framhaldi af því Kröflulína 1. Mikið tjón varð á línunum og ljóst að ekki var hægt að koma þeim í rekstur með litlum fyrirvara. Þegar Blöndulína 2 leysti svo út um miðjan dag varð Norðurland rafmagnslaust

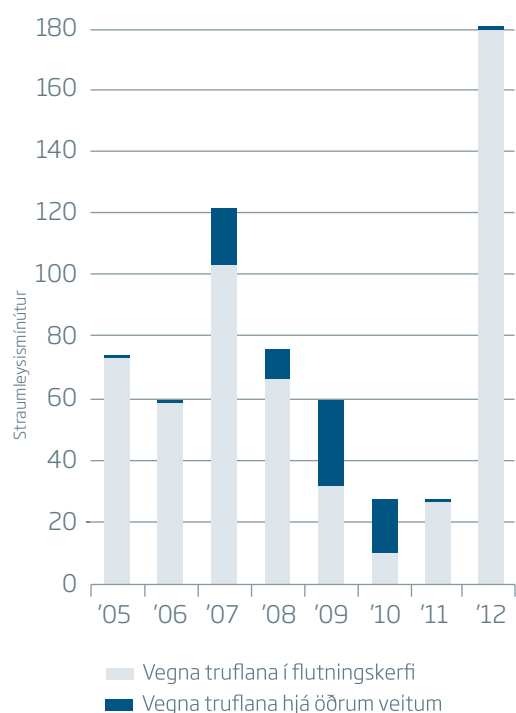
frá Varmahlíð austur að Kröflu, þar með talið á Sauðárkróki, Akureyri, Dalvík og víðar. Fljótlega kom í ljós að veruleg ísing hafði hlaðist á toppvír línunnar sem varð til þess að hann lá niður í fasa-leiðara. Skerðing vegna truflananna var metin á samtals 674 MWh.

- » **12. september** leystu báðir sæstrengirnir til Vestmannaeyja út þegar samsetningarmúffa gaf sig á Vestmannaeyjastreng 2. Skerðing í trufluninni var 13,46 MWh, auk skerðingar á ótryggri orku.
- » **1. nóvember** gekk mikið norðanveður yfir landið og olli nokkrum alvarlegum útleysingum á byggðalínunni auk annarra útleysinga. Fljótalslína 2 leysti út og fljótlega fylgdi Sigöldulína 4/Prestbakkalína 1. Við innsetningu á línunni fyrir austan varð spennu-hækkun til þess að Hólalína 1 og Teigarhornslína 1 leystu út og seinna um daginn leysti Sigöldulína 4/Prestbakkalína 1 út öðru sinni. Í þessum truflunum urðu einnig aðrar útleysingar á Austur-landi og víðtækt straumleysi á svæðinu um tíma. Skerðing af þessu tilefni var u.þ.b. 38 MWh.
- » **5. nóvember** gekk mikið seltuvedur yfir suðvesturhorn landsins og varð þá mjög stór útleysing á Reykjavíkursvæðinu vegna útleysingar í tengivirkinu við Korpu. Við tók víðtækt straumleysi á höfuðborgarsvæðinu og komst straumur ekki að fullu á fyrr en fjórum tímum eftir útleysingu. Skerðing í trufluninni var metin á 74,5 MWh.
- » **20. til 22. nóvember** leysti Tálknafjarðarlína 1 út fimm sinnum vegna ísingar og storms sem gekk yfir Vestfirði. Skerðing af þessu tilefni var samtals 87,8 MWh.
- » **28. desember** var ljóst að mikil áraun yrði á flutningskerfi landsins þar sem veðurspár fyrir síðustu daga ársins 2012 gerðu ráð fyrir því að norðan ofsaveður með mikilli snjókomu gengi yfir norðan- og vestanvert landið. Þær spár gengu allar eftir. Áður en veðurofsinn náði hámarki var gripið til viðeigandi ráðstafana í raforkukerfinu og flutningur stilltur af þannig að sem best mætti við una ef til útleysinga kæmi. Almannavarnir voru með viðbúnað og tók Landsnet þátt því starfi. Í ljósi veðurspárinnar voru hópar línumannanna staðsettir á lykilstöðum rétt áður en óveðrið skall á ef samgönguleiðir myndu rofna og þannig hefða viðgerðir. Þegar ofsaveðrið náði inn á landið urðu Vestfirðir straumlausir um lengri tíma og einnig Ólafsvík. Ólafsvíkurlína fór sérstaklega illa í veðrinu en þar brotnuðu alls 67 stæður. Þá urðu skemmdir á stæðum í Geiradalslínu og Mjólklínu og minni háttar bilanir urðu á Breiðadalslínu og á Tálknafjarðarlínu. Laxarlína bilaði í tvígang en þar tók viðgerð skammta tíma þar sem veður á Norðausturlandi var mun skaplegri en á vestanverðu landinu. Verulegt straumleysi hlaust af óveðrinu. Skerðing var samtals 2.333,6 MWh.

Fjöldi fyrirvaralausra bilana í flutningskerfinu

Straumleysismínútur vegna fyrirvaralausra rekstrartruflana

Viðgerðarkostnaður

Kostnaður Landsnets vegna tjóns á flutningskerfinu af völdum veðurs var umtalsverður á árinu. Verulega gekk á staurabirgðir í landinu og eru varabirgðir komnar undir viðmiðunarmörk. Reiknað er með að panta þurfi 500 tré-staura og nokkur hundruð þverslár til að uppfylla eðlilegar kröfur um tiltækt varaefni.

Styrkingar á Vestfjörðum

Þegar hefur verið gripið til aðgerða til að auka afhendingaröryggi flutningskerfisins á Vestfjörðum. Samtals verður um þremur milljörðum króna varið í fjárfestingar í flutningskerfinu á Vestfjörðum árin 2010-2013. Hvergi er jafn mikið fjárfest í einum fjórðungi. Má þar nefna eftirfarandi verkefni sem ýmist er lokið eða koma til framkvæmda á árinu 2013:

- » Styrking Vesturlínu – staðbundnar styrkingar.
- » Endurnýjun Bolungarvíkurlínu 2 með lagningu jarðstrengs.
- » Styrking Bolungarvíkurlínu 1 á Hestakleif.
- » Endurnýjun allra meginvarna flutningskerfisins.
- » Uppsetning undirtíðniverna til að tryggja betur rekstur Mjólkárviðjunar.
- » Styrking Tálknafjarðarlínu 1 – staðbundnar styrkingar.
- » Undirbúningur að byggingu nýrrar varaafsstöðvar í Bolungarvík og færsla tengivirkis frá snjóflóðasvæði.
- » Undirbúningur að endurnýjun tengivirkis og færslu frá snjóflóðasvæði á Ísafirði.

Nefnd á vegum atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneytis, sem Landsneti átti fulltrúa í, hefur nýverið skilað af sér skýrslu um aukið afhendingaröryggi raforku á Vestfjörðum. Þar má finna frekari hugleiðingar um styrkingu flutningskerfisins í fjórðungnum.

Fyrirbyggjandi viðhald

Þrátt fyrir óvenju tíðar truflanir á rekstri flutningskerfisins tókst að ljúka hefðbundnum viðhalds- og rekstrarverkefnum sem miða að því að auka afhendingaröryggi raforku. Unnið var

að fyrirbyggjandi viðhaldi með skoðunum og endurbótum á búnaði. Þá var ráðist í sérstök átaksverkefni til að styrkja og bæta einstök flutningsvirki, s.s. háspennulínur, búnað í tengivirkjum og húseignir. Undanfarin misseri hefur verið lögð áhersla á að stytta viðgerðartíma þegar bilanir og truflanir verða í flutningskerfinu. Fjárfest hefur verið í sérhæfðum búnaði og viðbragðsgetan þannig eflid.

Líftímagreining

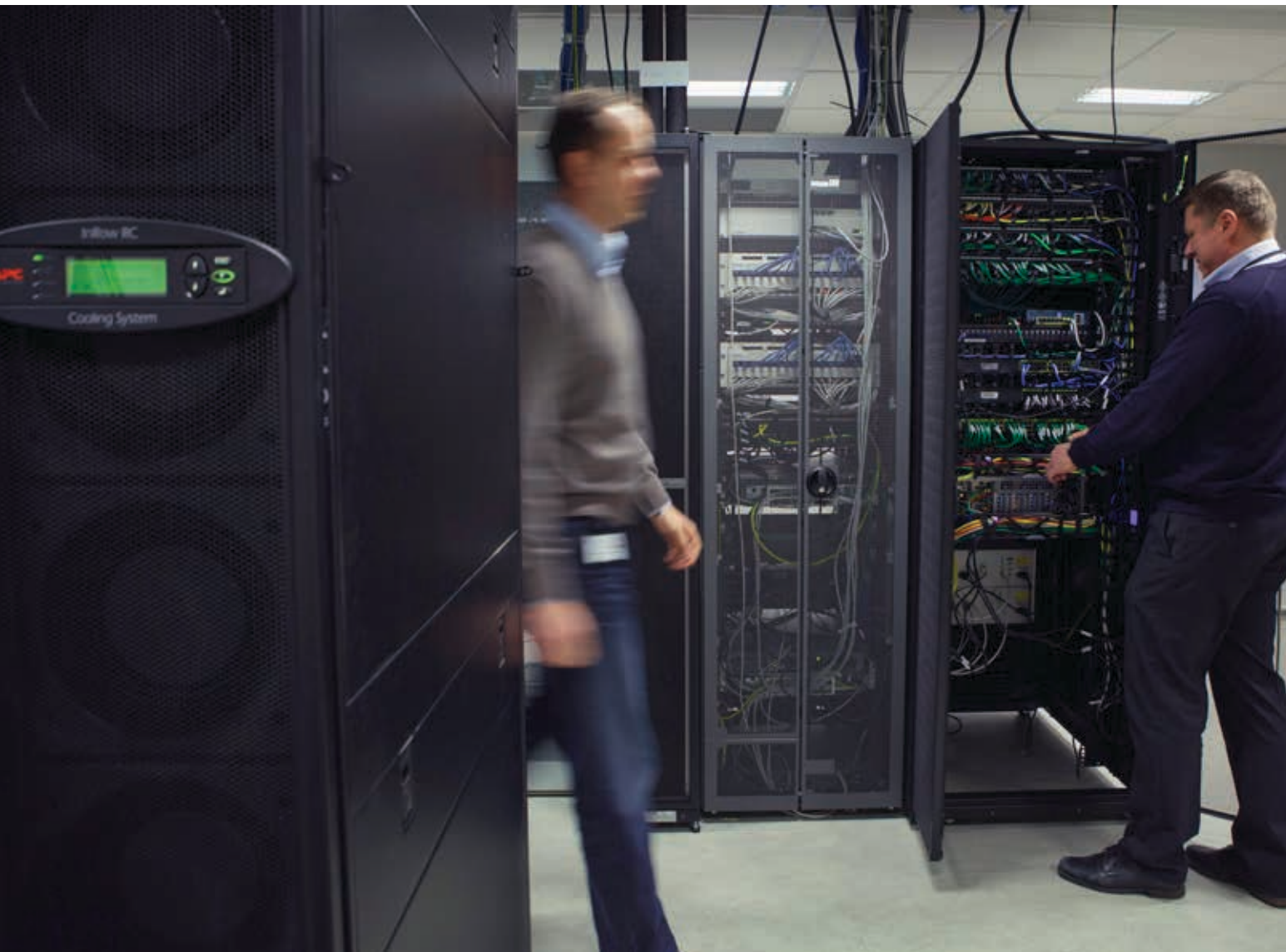
Ástands- og líftímagreining búnaðar er vaxandi þáttur í starfseminni. Þannig má meta áreiðanleika og hagkvæmni einstakra flutningsvirkja með tilliti til endurbóta eða endurnýjunar þeirra. Markmiðið er að setja fram áætlun um endurnýjun allra flutningsvirkja Landsnets næstu 20 árin. Þar með liggur ávallt fyrir hvaða mannvirki er hagkvæmast að endurnýja næstu fimm árin með tilliti til hagkvæmni og öryggis um leið og horft er til framtíðarþróunar flutningskerfisins.

Stjórnun raforkukerfisins

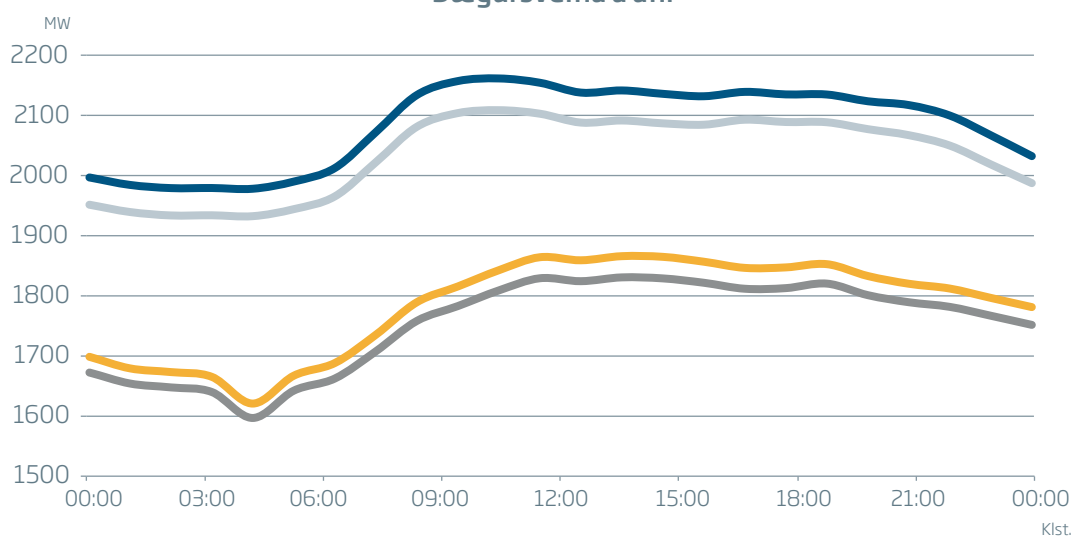
Hæsti afltoppur ársins (innmötun) mældist 17. desember 2012 og reyndist hann 2.151 MW, sem er 1,8% hærra gildi en í fyrra. Heildarúttekt úr flutningskerfinu árið 2012 nam 16.610 GWh sem samsvarar 1,98% aukningu milli ára. Flutningstöp kerfisins námu 2% af innmötun eða samtals 339 GWh og jukust um 15,5 GWh eða um 4,55%. Helsta ástæðan er vaxandi flutningur eftir byggðalínunni sem er ekki í stakk búin til að takast á við aukið álag.

Nýr og betri varnarbúnaður

Undanfarin ár hefur Landsnet unnið markvisst að því að endurnýja og bæta varnarbúnað flutningskerfisins. Meðal verkefna á árinu 2012 var uppsetning nýrra stafrænna varna fyrir aflspenna á Geithálsi og á Brennimel, endurnýjun varna fyrir 66 kV línur á Austurlandi auk nýrra varna fyrir báða sæstrengina til Vestmannaeyja. Með nýjum vörnum gefast tækifæri til að greina truflanir mun betur en áður var hægt. Sem dæmi má

Dægursveifla á afli

■ Innmötun á degi mesta orkuflutnings 30. nóv. 2012 ■ Innmötun á degi minnsta orkuflutnings 31. júlí 2012
■ Útmötun á degi mesta orkuflutnings 30. nóv. 2012 ■ Útmötun á degi minnsta orkuflutnings 31. júlí 2012

nefna að ef lína bilar berast nú upplýsingar um staðsetningu bilunar beint til stjórnstöðvar Landsnets. Þetta flýtir mikið fyrir viðgerðum og styttr þann tíma sem lína er úr rekstri.

Kerfisþróun

Á árinu var unnið að stefnumótun og sviðsmyndagreiningu vegna uppbyggingar næstu kynslóðar raforkuflutningskerfisins, annars vegar í miðlæga flutningskerfinu sem nýtist öllum raforkunotendum, og hins vegar í svæðisbundnu flutningskerfunum sem nýtist dreifiveitum og minni stórnotendum. Á liðnu ári fór fram fjölbreytt vinna við hönnun einstakra verkefna og vegna fyrirspurna viðskiptavina og hagsmunaaðila. Við undirbúning verkefna er æskilegt að auka samráð við hagsmunaaðila fyrir í ferlinu. Sérstakar rann-

sóknir á veðurfari, kostagreiningu og vali línuleiða fóru fram á árinu og aukin áhersla var á skipulagsmál.

Grunnrannsóknir eru mikilvægar til að ákveða hönnunarforsendur flutningskerfisins. Megináhersla var á ísingu, veðurfar, eldingar, seltu, ösku og jarðskjálfta. Að auki var unnið að þróun veðurspárlíkana vegna ísingar á raflínum. Þess er vænst að slík veðurspárlíkön muni í framtíðinni nýtast þegar teknar eru ákvarðanir um álagforsendur og við vöktun flutningskerfisins í daglegum rekstri.

Undirbúningur vegna styrkingar miðlæga flutningskerfisins var í brennidepli á árinu. Lögð var áhersla á umhverfismat og að koma fyrirhuguðum verkefnum inn á skipulag sveitarfélaga. Einnig var unnið að áætlun um uppbyggingu flutningskerfisins í Suður-Þing-

eyjarsýslu vegna virkjana á Þeistareykjum, í Bjarnarflagi og Kröflu auk hugsanlegs stór-iðjuálags á Bakka við Húsavík. Þá fór fram kerfisrannsókn vegna hugsanlegs sæstrengs til Evrópu.

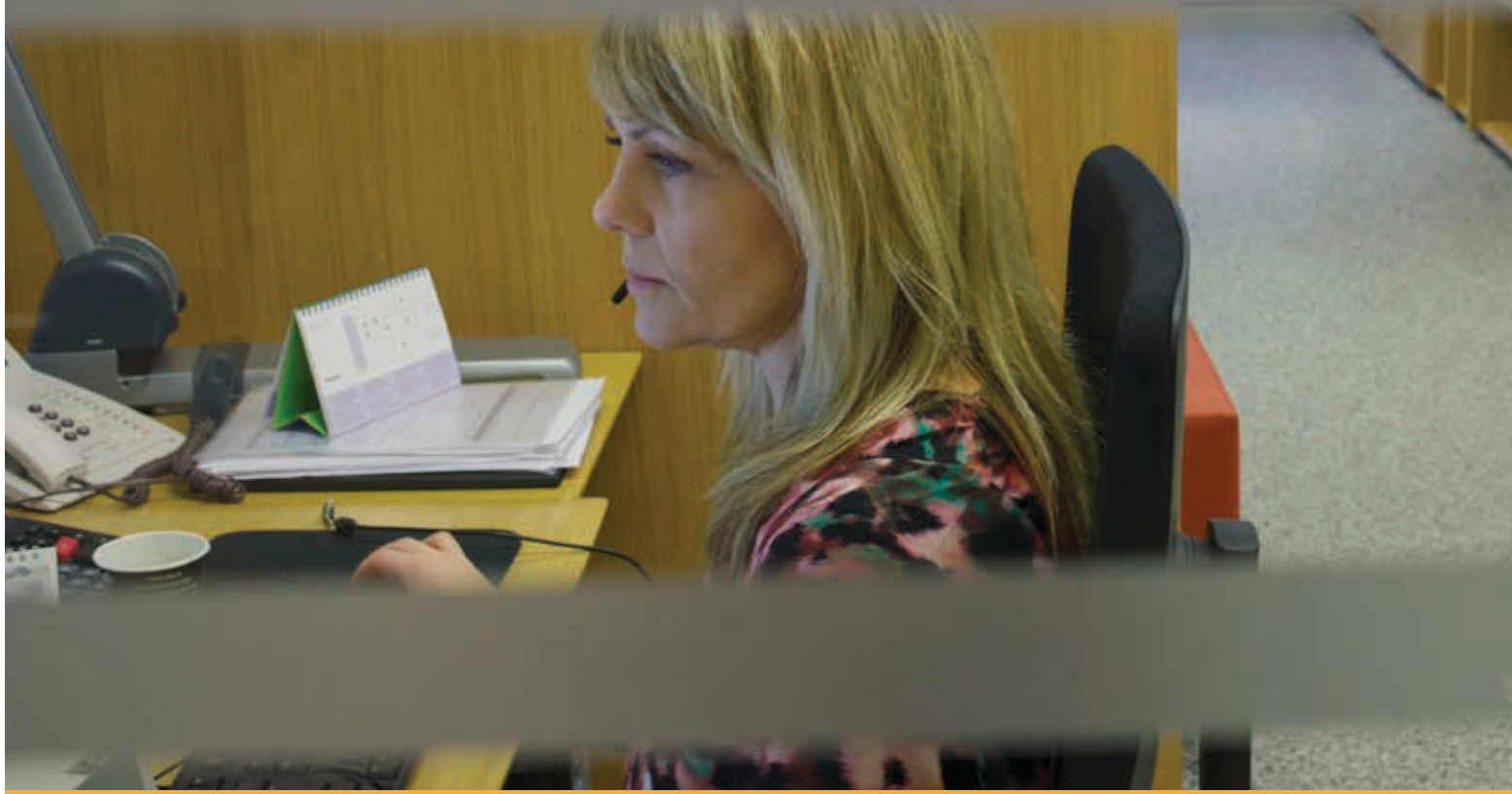
Í tengslum við svæðisbundnu flutningskerfin var unnið að uppsetningu varaafls í Bolungarvík og forkönnun á leiðarvali vegna nýrrar tengingar við Vestfirði í ljósi hugsanlegrar tengingar við nýjar virkjanir. Þá var unnið að leiðavali og skipulagsmálum vegna tengingar milli Grundarfjarðar og Ólafsvíkur annars vegar og Selfoss og Þorlákshafnar hins vegar. Þar sem fyrirsjáanlegt er að skerðanlegur raforkuflutningur aukist talsvert á næstu árum, sérstaklega í sjávarútvegi, voru nauðsynlegar styrkingar í svæðisbundnu flutningskerfunum undirbúnar.

Núverandi netmálar¹⁾ Landsnets gera ekki ráð fyrir framkvæmdum vegna skerðanlegs flutnings²⁾ og því var unnið að nýrri gjaldskrá til að gera fjárfestingar vegna skerðanlegs flutnings hagkvæmari. Vinnsla sjávarafurða með notkun raforku í stað olíu er þjóðhagslega hagkvæmur kostur og það er stefna Landsnets að leita leiða til að gera slíka uppbyggingu mögulega.

Kerfisstjórn og markaður

Lögum samkvæmt ber Landsneti að tryggja nægilegt reiðuafli á hverjum tíma auk þess að stýra tíðni og spennu og tryggja lágmarksframboð reglunarafls³⁾. Árið 2012 var tryggt með samningum við framleiðendur að 100 MW reiðuafli væri fyrir hendi.

1) Netmáli er samansafn skilmála Landsnets sem varða flutning rafmagns, hönnun flutningskerfisins, rekstur og ýmis atriði viðskiptalegs eðlis. Á ensku er netmáli gjarnan nefndur Grid Code.
2) Skerðanlegur flutningur á við raforkunotkun sem Landsneti er heimilt að láta skerða vegna ákveðinna tilvika, t.d. truflana, flutningstakmarkana o.fl.
3) Reglunarafli er það afli sem Landsnet útvegar til að jafna frávik milli áætlaðrar aflnotkunar og raunverulegrar aflnotkunar í raforkukerfinu í heild.

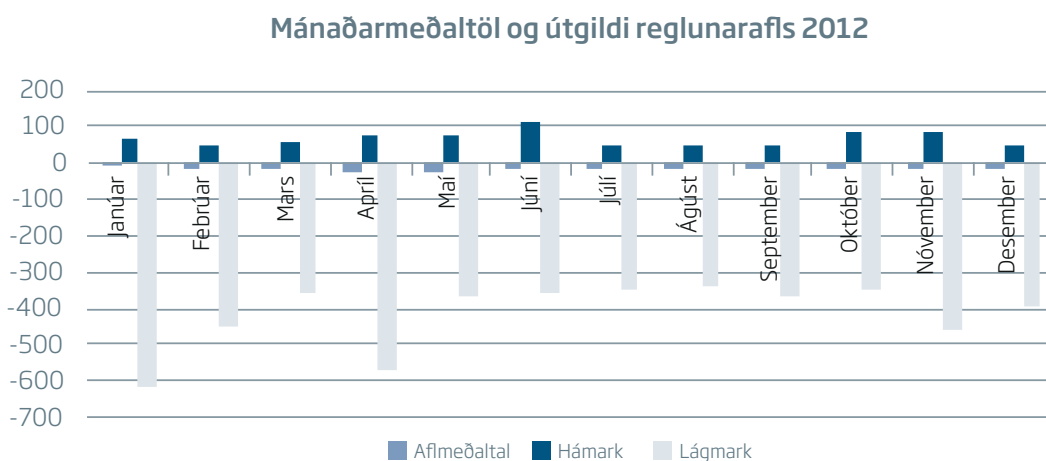
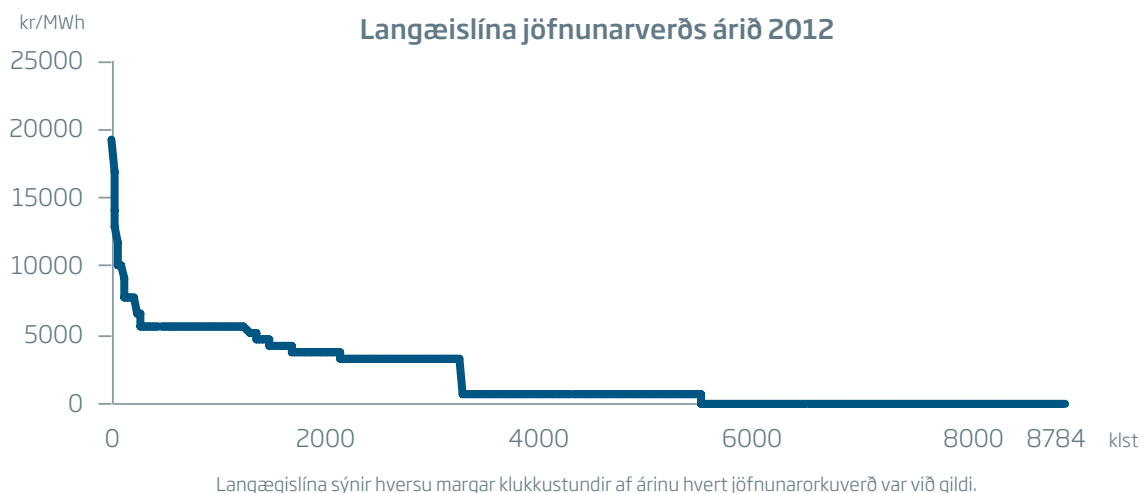
Landsnet ber ábyrgð á því að framboð og eftirspurn raforku á hverjum tíma sé í jafnvægi. Til að tryggja þetta rekur Landsnet reglunaraflsmarkað¹⁾ og var á liðnu ári haldið áfram að þróa tilboðsgerð með skilaboðum í síma. Það gerir markaðinn skilvirkari og eykur samkeppni. Tilraunum á þessu sviði verður haldið áfram á árinu 2013. Enn fremur hefur verið þróað fyrirkomulag sem auðveldar sölu- fyrirtækjum að bjóða notkun á reglunaraflsmarkaðinum en hingað til hafa ekki aðrir en framleiðendur getað boðið afl til uppreglunar²⁾ eða niðurreglunar³⁾ á reglunaraflsmarkaði.

Landsnet efndi til útboðs á árinu til að tryggja nægjanlegt reglunarafl. Boðið var út 40 MW afl til uppreglunar og 40 MW til niðurreglunar. Landsnet steig þetta skref til að auka gegnsæi í verðmyndun á raforku og til að efla virkni á raforkumarkaði með aukinni samkeppni. Þeir sem hafa leyfi til að stunda raforkuviðskipti gátu gert tilboð í reglunarafl óháð því hvort um reglunarafl frá vinnslueiningum eða raforkunotendum væri að ræða. Þrjár aðilar tóku þátt í fyrsta útboði og hefur þátttaka nýrra vinnslueininga á reglunaraflsmarkaði gengið vel. Haldið verður áfram með útboð árið 2013 og standa vonir Landsnets til þess að þátttaka og samkeppni aukist enn frekar á þessum markaði.

1) Reglunaraflsmarkaður er innkaupsmarkaður Landsnets fyrir reglunarafl.

2) Uppreglunarafl á við þörf fyrir jákvætt reglunarafl, það er það afl sem þarf að bæta inn á kerfið þegar raunnotkun er meiri en áætluð notkun í raforkukerfinu í heild.

3) Niðurreglunarafl á við þörf fyrir neikvætt reglunarafl, það er það afl sem taka þarf út af kerfinu þegar raunnotkun er minni en áætluð notkun í raforkukerfinu í heild.

Netmáli

Á árinu var unnið að endurskoðun skilmála um skerðanlegan flutning og lokið við gerð skilmála fyrir stórnotendur sem tengjast virkjunum beint. Sá síðarnefndi var samþykktur af atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu í lok ársins og tók hann gildi 1. janúar 2013.

Upprunaábyrgð raforku

Landsnet hóf útgáfu upprunaábyrgða á raforku á árinu en með slíkri ábyrgð er staðfest að viðkomandi raforkuframleiðsla sé endurnýjanleg. Undirbúningur hefur staðið undanfarin ár. Í maí var haldið námskeið fyrir orkuframleiðendur sem hafa hug á að selja upprunaábyrgðir (græn skírteini) fyrir raforkuvinnslu sína á alþjóðlegum markaði. Víða í Evrópu eru markaðir fyrir upprunaábyrgðir

raforku og hafa þeir brugðist vel við þeim á þessu fyrsta ári sem Landsnet hefur gefið ábyrgðirnar út. Framleiðendur hafa hagnast verulega á sölu grænna skírteina. Samkvæmt reglugerð nr. 757/2012 um birtingu upplýsinga, sem eru tengdar upprunaábyrgðum raforku, eiga raforkusölu fyrirtæki að upplýsa notendur sína a.m.k. árlega um uppruna afhentrar raforku og um magn úrgangsefna.

Þjóðvegur raforkunnar – flutningskerfi framtíðarinnar

Öryggi, umhverfi og verðmætasköpun eru þættir sem lagðir eru til grundvallar þegar útfærsla framtíðarflutningskerfis Landsnets er mótuð. Stærð og staðsetning virkjana skiptir einnig miklu máli.

Horft til 2050

Landsnet hefur dregið upp mynd af framtíðarþróun flutningskerfis fyrirtækisins í ljósi fyrirliggjandi rammaáætlunar um vernd og nýtingu náttúrusvæða. Þar er horft langt fram í tímann, allt til ársins 2050 en að mati stjórnenda fyrirtækisins er mikilvægt að leggja þær hugmyndir fram til umræðu tímanlega til að ná fram sem mestri sátt um niðurstöðurnar. Gera verður ráð fyrir að myndin, sem nú blasir við, muni taka breytingum í tímans rás, enda ríkir mun meiri óvissa um það hvert flytja eigi orkuna en hvar hún verður framleidd.

Byggja þarf upp sterkara kerfi og losna við „flöskuhálsa“ sem nú eru til staðar milli landshluta. Flutningskerfið er þjóðvegur raforkunnar og truflanir á því hafa víðtæk áhrif á þá sem fyrir þeim verða. Línur meginflutningskerfisins flytja mestu orkuna á milli landshluta og svæðisbundnu kerfin tengja virkjanir og byggðakjarna við meginflutningskerfið. Sé tekið mið af hlutverki flutningsvirkjanna er eðlilegt að gera miklar kröfur um öryggi og flutningsgetu til meginflutningskerfisins sem gegnir lykilhlutverki í samfélaginu, ekki síst þegar eitthvað bjátar á.

Stefna Landsnets er að byggja fáar línur með mikla flutningsgetu og mæta þannig auknum kröfum um umhverfisvernd. Miðað við kostnað, og þá tækni sem til er í dag, er ekki raunhæft að leggja afkastamestu

línurnar í jörð nema í mjög takmörkuðum mæli. Að fækka línum er besta aðferðin til að draga úr sjónrænum áhrifum kerfisins og fækka þeim svæðum sem þær fara um.

Takmarkað flæði í dag

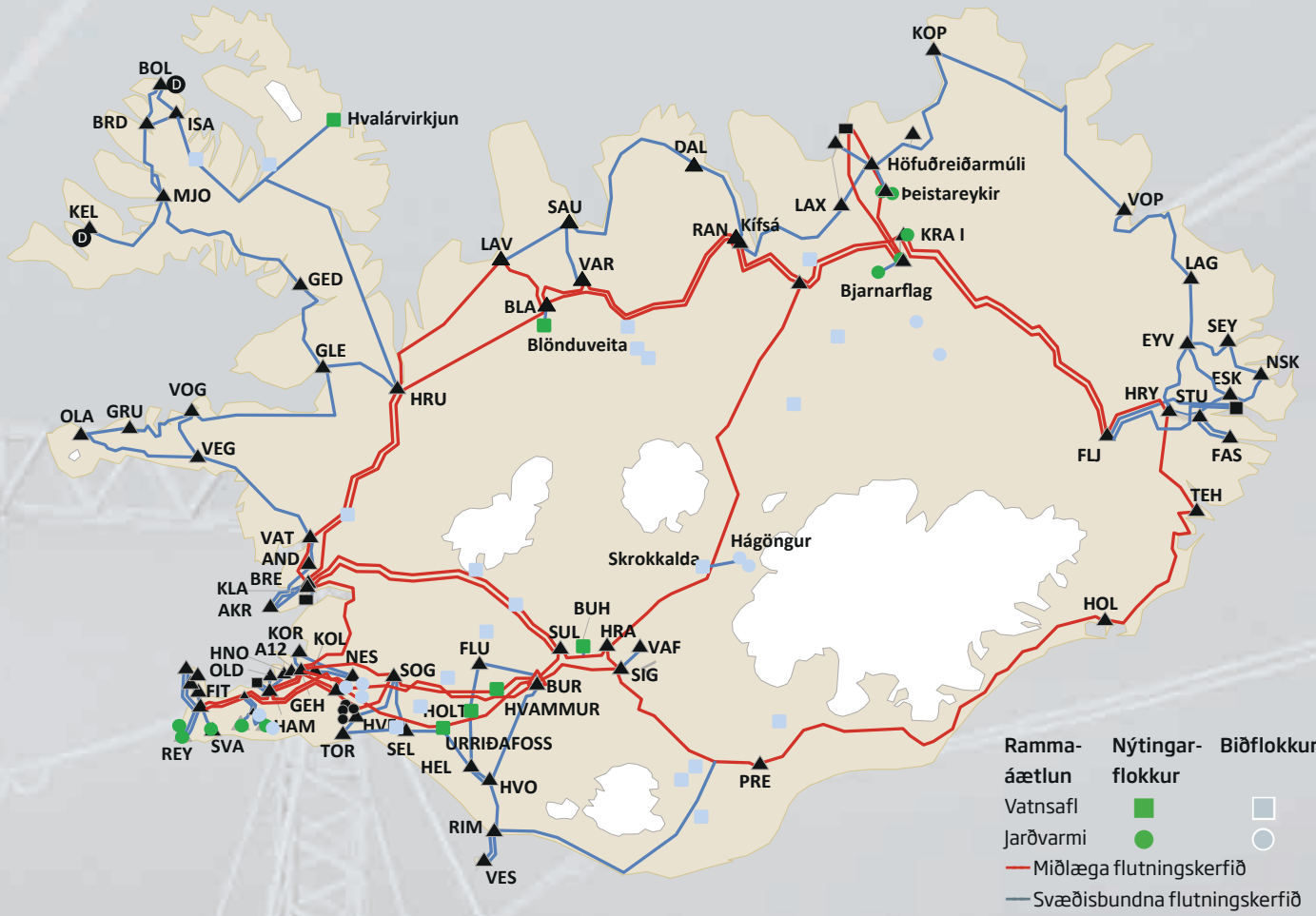
Í dag eru takmarkanir í flutningskerfinu eins og til dæmis í flæði milli norðurs og suðurs. Við slíkar aðstæður er ekki hægt að fullnýta vinnslugetu virkjana eða byggja upp atvinnulíf með eðlilegum hætti á þeim svæðum þar sem flöskuhálsar eru. Vankantar flutningskerfisins eru þannig farnir að hafa veruleg áhrif á verðmætasköpun í landinu og hafa áhrif á verðlagningu orkunnar. Á sumum landsvæðum eru takmarkaðir möguleikar til að selja forgangsorku og vöxturinn því fyrst og fremst í ódýrari, skerðanlegri orku.

Á næstu árum mun meginflutningskerfið verða styrkt með skipulögðum hætti. Fyrst verður lögð áhersla á að tryggja öryggi þeirra sem búa við verstu aðstæðurnar, á Suðurnesjum, Norður- og Austurlandi. Í framhaldinu verður tengingin milli norðurs og suðurs eflað. Verði ráðist í stærri verkefni fyrir stórnotendur gæti það haft áhrif á röð framkvæmda. Svæðisbundin kerfi verða einnig styrkt umtalsvert á næstu árum. Mismikið öryggi og aukin notkun eru þeir þættir sem mest áhrif hafa á forgangsstöðu þar. Framkvæmdir verða í öllum landshlutum á komandi árum og áfram verður unnið samkvæmt áætlun að bættari stöðu Vestfjarða.

Í hnotskurn

Miklar fjárfestingar eru framundan í miðlæga flutningskerfinu á næstu árum með tilheyrandi atvinnustarfsemi eða sem nemur að jafnaði um átta milljörðum króna á ári. Jafnframt þarf að taka ákveðin skref til langtímauppbyggingar svæðisbundinna flutningskerfa.

Flutningskerfi framtíðarinnar

Ramma-áætlun	Nýtingar-flokkur	Biðflokkur
Vatnsafl	■	□
Jarðvarmi	●	○
—	—	—
—	—	—

— Miðlægá flutningskerfið
— Svæðisbundna flutningskerfið

Flutningskerfið 2012

Háspennulínur

220 kV	—
132 kV	—
66 kV	—
33 kV	—
Tengivirki	●
Stórnotendur	■

Helstu framkvæmdir

Fjárfestingar í flutningskerfinu námu tæpum tveimur milljörðum króna á árinu 2012. Það er rúmlega tvöfalt meiri fjárfesting en árið á undan en eigi að síður talsvert minni en áætlanir gerðu ráð fyrir í upphafi ársins.

Búðarhálsvirkjun

Unnið var að því að tengja Búðarhálsvirkjun við flutningskerfið, m.a. með byggingu tengivirkis á Búðarhálsi og sex km langri 220 kV flutningslínu, Búðarhálslínu 1, sem tengist Hrauneyjafosslínu 1 við Langöldu. Verklok eru áætluð vorið 2013 og hefst þá uppsetning rafbúnaðar. Áætlað er að flutningsmannvirkin við Búðarháls verði tilbúin til rekstrar haustið 2013.

Klafastaðir í Hvalfirði

Á árinu hófust framkvæmdir í Hvalfirði við stýrt launafsvirki á Klafastöðum við Grundartanga. Með tilkomu þess eykst orkuflutningsgeta til Grundartangasvæðisins og Landsnet getur svarað aukinni eftirspurn um orkuafhendingu þar án þess að fjölga flutningslínnum. Launafsvirkið styrkir spennustýringu flutningskerfisins verulega og hefur jákvæð áhrif á raforkugæði og rekstur alls kerfisins. Áætlað er að hefja rekstur þess haustið 2013.

Nýr sæstrengur til Vestmannaeyja

Sumarið 2012 hófst undirbúningur fyrir innkaup og lagningu nýs sæstrengs til Vestmannaeyja, VM3. Í kjölfar bilunar um haustið á VM2, öðrum tveggja sæstrengja sem sjá Eyjamönnum fyrir raforku, var allt kapp lagt á að flýta verkefninu með það að markmiði að spennusetja nýjan sæstreng haustið 2013. Strengurinn er hannaður fyrir 66 kV spennu og miðast flutningsgeta hans við fyrirhugaða álagsaukningu í Vestmannaeyjum. Fyrst um sinn mun nýi strengurinn verða rekinn á 33 kV spennu. Sæstrengurinn verður lagður sumarið 2013.

Haustið 2012 var lagður 11,2 km langur 66 kV jarðstrengur frá Kópaskerslínu 1 við Höfuðreiðarmúla að Þeistareykjum. Strengurinn tryggir vinnurafmagn á byggingartíma virkjunar á Þeistareykjum og tengir Laxárstöð við flutningskerfið eftir gangsetningu virkjunarinnar. Jarðstrengurinn verður spennusettur á vormánuðum 2013.

Jarðstrengur frá Kópaskerslínu

Unnið var að undirbúningi fyrir byggingu nýs tengivirkis ásamt varaafsstöð í Bolungarvík. Núverandi útitingavirki er á skilgreindu snjóflóðasvæði og þarf að flytja það. Nýja tengivirkið verður staðsett suður af iðnaðarhverfi bæjarins og á sömu lóð er gert ráð fyrir allt að 10 MW varaafsstöð, sem er liður í því að bæta afhendingaröryggi raforku á Vestfjörðum. Framkvæmdir við tengivirkið og varaafsstöðina hefjast á árinu 2013.

Varaafsstöð í Bolungarvík

Tengivirkið á Ísafirði er gamalt og þarfnast endurnýjunar. Framkvæmdir við ofanflóðavarnir kalla einnig á flutning tengivirkisins. Unnið hefur verið í nokkur ár að undirbúningi að byggingu nýs tengivirkis í samvinnu við Orkubú Vestfjarða og verður það staðsett á Tunguskeiði við hlið kyndistöðvar Orkubúsins. Áformað er að ljúka framkvæmdum snemma árs 2014. Vegna ofanflóðavarna við Ísafjörð var óskað eftir því að Ísafjarðarlína 1 yrði færð og er vinna við það hafin og mun henni ljúka snemma vors 2013.

Undirbúningur tengivirkis á Ísafirði

Jarðhitagufa og mengun sem henni fylgir eru talin hafa neikvæð áhrif á endingartíma háspennulína Landsnets. Í gangi eru mælingar á því hvort hrörnun er almennt hraðari og yfirgripsmeiri á jarðhitasvæðum og hvort grípa þurfi til ráðstafana vegna þess. Sérstök áhersla er lögð á að kanna burðarvirki mastra, leiðara, einangra og upphengibúnaðar.

Áhrif jarðgufu á endingartíma háspennulína

Framkvæmdum við Lagarfosslínu 1 lauk á árinu en þar var 66kV loftlína rifin niður á fimm km kafla og lagður jarðstrengur í staðinn. Einnig var útlit tengivirkis við Eyvindará lagfært og frágangi á lóð lokið. Umhverfisúttekt fór fram við verklok í samræmi við verklag Landsnets.

Lagarfosslína 1

Áfram var unnið að undirbúningi framkvæmda fyrir lagningu Blöndulínu 3 og Suðurnesjalínu 2. Landsnet gerir ráð fyrir að hefja vinnu við slóðagerð og undirstöður fyrir Suðurnesjalínu 2 sumarið 2013 og að reisa línuna á árinu 2014. Þá er tenging fyrirhugaðra virkjana á Norðausturlandi áfram í undirbúningi. Veruleg þörf er fyrir þessar línur til að styrkja flutningskerfið.

Blöndulína 3 og Suðurnesjalína 2

Unnið var að ýmsum tengivirkjaverkefnum á árinu. Að ósk RARIK var sett upp 66 kV viðbótarúttak á Vatnshömrum fyrir nýjan spennu sem tekinn var í notkun í júní. Í Neskaupstað var nýr 66 kV rofareitur tekinn í notkun í september og á Brennimeil var sett upp 132 kV viðbótarúttak vegna nýrrar stálbræðslu á Grundartanga. Áfram var unnið að undirbúningi tengivirkis í Bjarnarlagi og að tengingu virkjunarinnar við flutningskerfið. Í tengivirkinu á Prestbakka við Kirkjubæjarklaustur var hús fyrir stjórn- og varnarbúnað endurnýjað ásamt búnaði.

Tengivirki

Á árinu var lokið við að laga húsnæði Landsnets að Gylfaflöt 9 að þörfum fyrirtækisins og er öll umgjörð þar nú orðin ákjósanleg fyrir starfsemina.

Höfuðstöðvar Landsnets

Samstarf um nýsköpun og þróun

Frá stofnun ENTSO-E, Evrópusamtaka flutningsfyrirtækja, hefur Landsnet tekið virkan þátt í rannsóknar- og nýsköpunarhópi samtakanna. Jafnframt því hafa norrænu flutningsfyrirtækin starfað saman og tekið sameiginlega þátt í mörgum rannsóknarverkefnum.

Þróun línulagna með umhverfisvænni möstrum og tengivirkjum fer nú fram víða um heim. Frá ársbyrjun 2011 hafa Landsnet og norska flutningsfyrirtækið Statnett unnið að þróun nýrra mastragerða í framhaldi af alþjóðlegri samkeppni á Íslandi og í Noregi. Möstrin eru hugsuð sem valkostur við hefðbundin möstur. Þau eru nokkru dýrari en unnið er að því að finna leiðir til að lækka kostnað í nánu samstarfi við innlenda og erlenda arkitekta og verkfræðinga.

Öryggisviðmið framtíðarinnar

Á næstu árum þarf að byggja upp sterkari flutningskerfi víða í heiminum, eins og til dæmis í Evrópu, til

að bregðast við aukinni áherslu á umhverfisvæna orkugjafa. Svipuð þróun mun verða hér á landi. Til að draga út umfangi flutningskerfanna og bregðast við nýjum aðstæðum með breyttri notkun þarf að þróa nýjar aðferðir til að meta öryggi kerfisins. Landsnet hefur í samvinnu við mörg evrópsk flutningsfyrirtæki og háskóla sótt um styrk til Evrópusambandsins í tengslum við rannsóknarverkefni á þessu sviði. Landsnet mun auk þess leiða þann þátt þess sem snýr að stýringu flutningskerfanna. Þetta verkefni er eitt hið viðamesta sem unnið verður að á næstu árum á vegum flutningsfyrirtækjanna.

Samvinna um tengivirki

Í framhaldi af lokaðri samkeppni er nú verið að staðla hönnun og útlit tengivirkja Landnets og er gert ráð fyrir því að taka upp samvinnu um frekari þróun tengivirkja við Statnett í Noregi á árinu 2013.

Mastur af þessari gerð gæti komið til álíta þar sem línugata er þröng.

Mastur sem formað er eins og risi og gæti t.d. staðið sem skúlptúr.

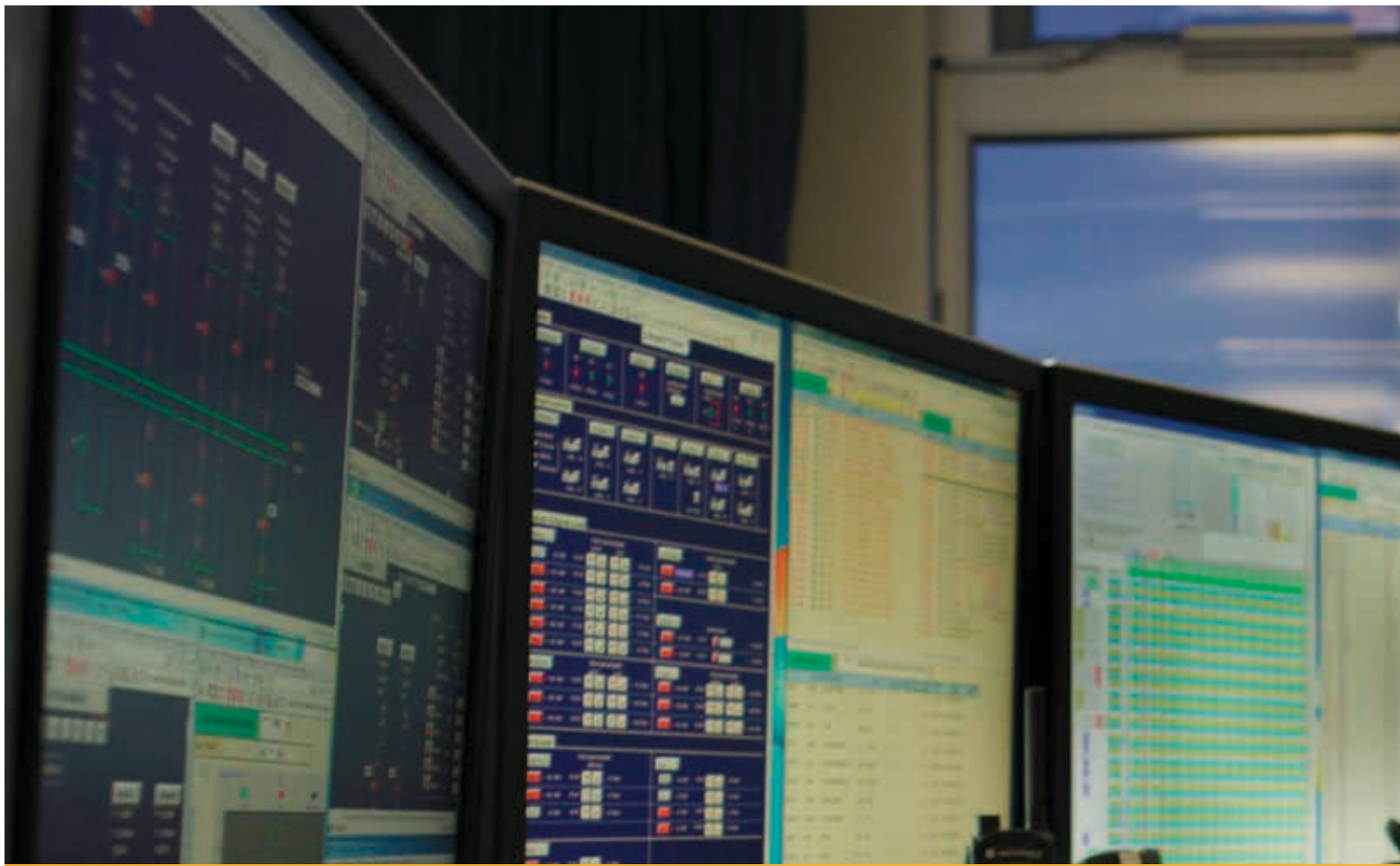

Nýtt tengivirki Landsnets á Kolviðarhóli.

Í hnotskurn

Landsnet tekur þátt í umfangsmiklu samstarfi við erlend flutningsfyrirtæki um samanburðar-greiningu á starfseminni til að greina möguleika til nýsköpunar. Fyrirtækið hefur einnig stofnað til verkefna með erlendum flutningsfyrirtækjum og ráðgjöfum með það að markmiði að leita hagkvæmari og umhverfisvænni lausna í nýframkvæmdum og rekstri.

Hátæknilausnir sífelld mikilvægari

Rekstur Landsnets byggist á öflugu upplýsingakerfi og vel menntuðum sérfræðingum í upplýsingatækni. Hin almennu rekstrarkerfi og orkustjórnkerfið eru í sífelldri þróun og endurnýjun og þurfa starfsmenn að fylgjast vel með nýjungum.

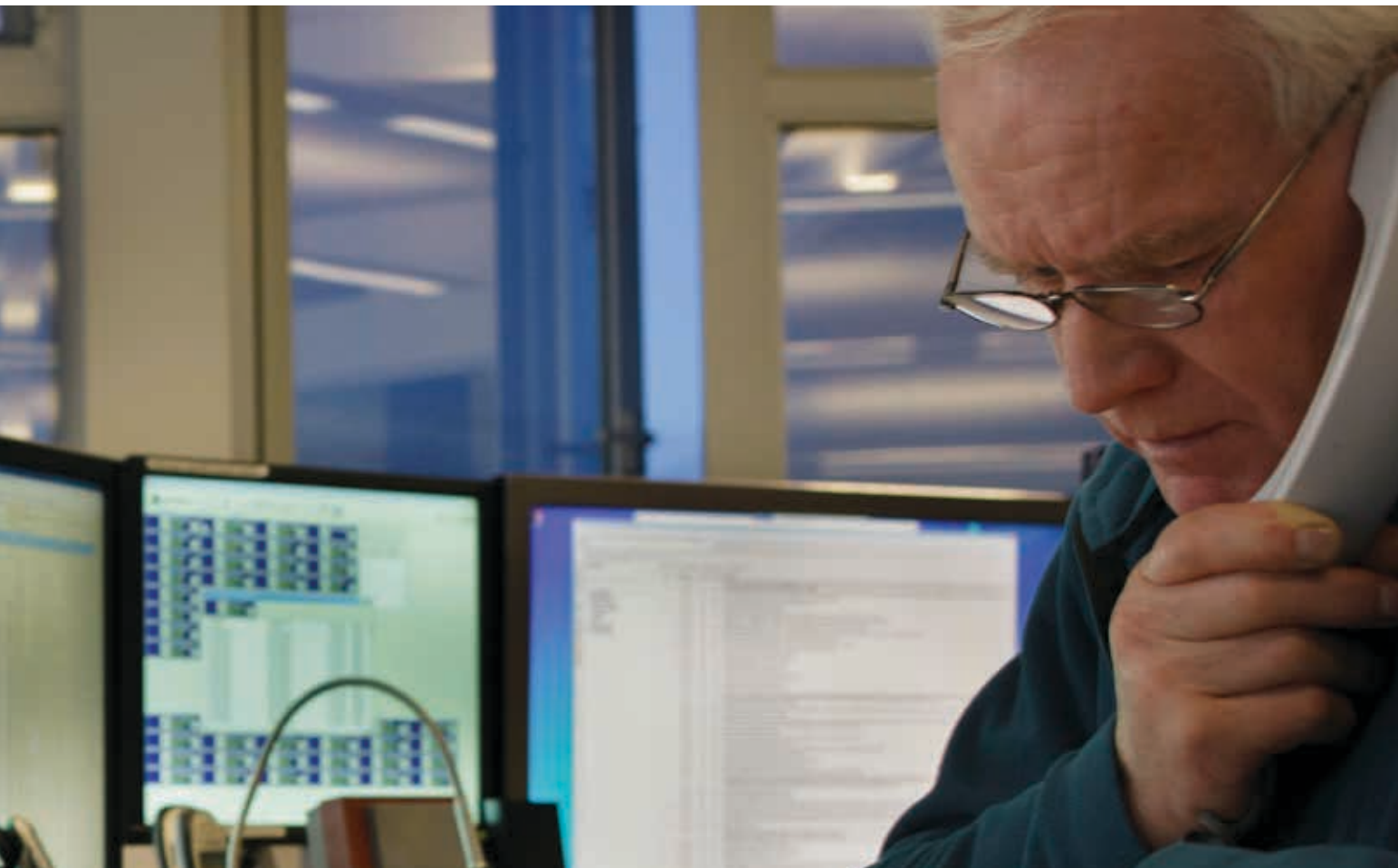
Ráðist var í nokkur viðamikil verkefni á sviði upplýsingamála á árinu. Þar má nefna að uppgjörskerfi vegna raforkuflutnings var uppfært og nýtt tölvupóstkerfi tekið í notkun. Ný útgáfa af orkustjórnkerfinu var gangsett og um leið var tekinn í notkun nýr skjáveggur í stjórnstöð Landsnets, sem sýnir stöðu raforkukerfisins á skýrari og fjölbreyttari hátt. Orkustjórnkerfi Landsnets stýrir stærstum hluta framleiðslu og flutnings raforku í landinu og því er mikið í húfi að halda búnaðinum vel við og þróa kerfið áfram, til að takast á við stækkandi raforkukerfi og auknar kröfur sem til þess eru gerðar.

Áreiðanleiki upplýsinga- og fjarskiptakerfa

Áreiðanleiki orkustjórnkerfisins og trygg fjarskipti skipta höfuðmáli við að tryggja öruggt upplýsingaflæði og öruggan rekstur raforkukerfisins og raforkumarkaðarins. Á árinu voru stigin margvísleg skref til frekari úrbóta, s.s. með þjálfun starfsmanna og endurskoðun á verkferlum auk þess sem nýr varatölvusalur var tekinn í notkun.

Netvæðing

Undanfarin ár hafa starfsstöðvar Landsnets verið netvæddar og komið upp heildstæðu víðneti fyrir starfsemi fyrirtækisins. Nýjum nettengingum hefur verið komið á, eldri tengingar styrktar og bandbreidd aukin. Með nettengingu starfsstöðvanna gefst möguleiki á fjölbreyttum gagnaflutningi á milli þeirra. Nýta má hann til stýringa, til aflesturs gagna frá truflanaskrifurum og við útreikning fjarlægða í bilunum. Ennfremur við aðgangsstýringar, flutning myndefnis frá vefmynda vélum og til að fá upplýsingar um ástand bún-

aðar. Þá getur hann opnað aðgengi starfsmanna að helstu tölvukerfum fyrirtækisins auk þess að nýtast snjallnetsbúnaði, svo fátt eitt sé nefnt.

Gagnabankar

Stofnaðir hafa verið gagnabankar fyrir viðskiptavinum Landsnets. Með notkun þeirra er hægt að senda inn áætlanir um framleiðslu komandi dags eða viku og fá aðgang að raforkuframleiðslu eða notkun fyrir ákveðin tímabil. Gert er ráð fyrir mikilli þróun á nýjum raforkumarkaði þar sem reynsla og aukin þekking kallar á aukið aðgengi að upplýsingum.

Eitt af hlutverkum Landsnets er að bregðast við upplýsingaþörf markaðarins. Leitast er við að svara henni með góðri og aðgengilegri upplýsingaveitu þar sem viðskiptavinir Landsnets geta nálgast á einum stað gögn og upplýsingar til hagræðingar í rekstri sínum.

Vefkerfi fyrir snjallsíma og spjaldtölvuvæðing kalla á nýja nálgun við uppsetningu á vefjum Landsnets. Haldið verður áfram að þróa vefi fyrirtækisins til hagsbóta fyrir hagsmunaaðila.

Nýr ábendingagrunnur og skilvirk upplýsingamiðlun

Tilkynningagrunnur Landsnets hefur reynst vel til að halda utan um ábendingar, kvartanir eða frávik sem upp koma í starfseminni. Grunnurinn verður endurbættur á næsta ári.

Með lausnum, sem byggjast á viðskiptagreind, er unnt að efla skýrslugerð og upplýsingamiðlun á skilvirkari hátt en áður.

Öryggi tæknibúnaðar

Með yfirtöku Landsnets á upplýsingakerfum og tilheyrandi búnaði frá Landsvirkjun hefur þörf fyrir sértæka kunnáttu á þessu sviði aukist. Stefnt er að því að taka upp rafræn skilríki á skrifstofuneti Landsnets til að tryggja öryggi enn frekar.

Snjallnet er framtíðin

Markmiðið með snjallneti er að nýta betur núverandi flutningskerfi án þess að ógna öryggi raforkuflutnings. Hjá Landsneti hefur verið lögð áhersla á þróun víðmælikerfis eða svokallaðrar víðsjár sem gerir stjórnstöð m.a. kleift að fá upplýsingar í rauntíma um stöðugleika raforkukerfisins. Búnaðurinn gagnast einnig til að greina truflanir eftir að atburðir hafa átt sér stað og varpa ljósi á atburðarás þar sem tími milli atburða hleypur á millisekúndum.

Gera má ráð fyrir að umtalsverð þróun verði í uppbyggingu raforkukerfa í framtíðinni. Lítil orkuver, s.s. smávirðjanir, vindmyllur, sjávarfallavirðjanir, sólarorkuver og fleiri framleiðendur hreinna orkugjafa, verða tengd við raforkuflutningskerfið. Það skapar smærri aðilum, t.d. einkaaðilum, litlum fyrirtækjum og heimilum, tækifæri til að framleiða orku og selja þegar þau hafa ekki not fyrir hana sjálf. Forsendur þessarar þróunar eru örugg og áreiðanleg fjarskipta- og upplýsingakerfi sem veita upplýsingar í rauntíma um stöðu orkuviðskiptanna. Ætla má að framtíðarhlutverk Landsnets á þessu sviði verði að samræma fjarskiptakerfin og þá staðla sem verða notaðir hérlendis.

Í hnotskurn

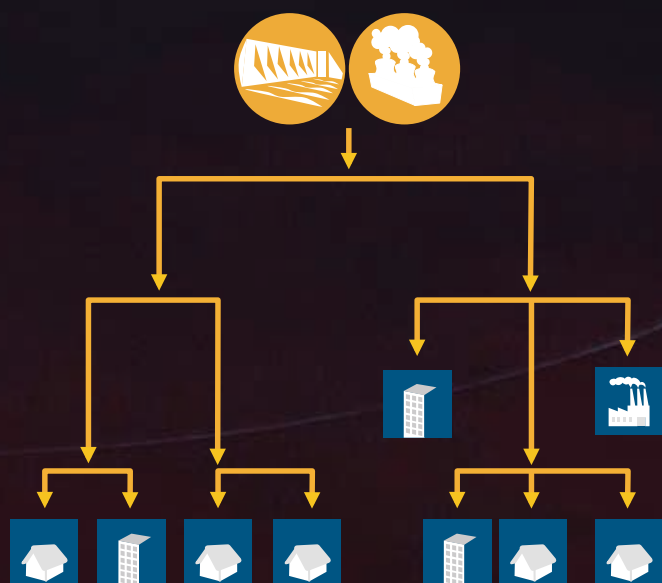
*Hugbúnaður,
hátæknilausnir og
tæki til að meta
ástand
raforkukerfisins í
rauntíma verða
stöðugt mikilvægari
við stjórnun þess og
koma að góðum
notum við
fyrirvaralaugar
truflanir í kerfinu.
Búnaður af þessu tagi
fellur undir hugtakið
snjallnet og mun
Landsnet á næstu
árum nýta sér þá
tækni í auknum mæli.*

Snjallnetið eykur afhendingaröryggi

Með stórauðinni raforkunotkun fiskvinnslufyrirtækja á Austurlandi eykst álag á byggðalínuna sem þegar er komin að þolmörkum sínum. Þar sem styrking kerfisins mun taka allmörg ár notar Landsnet snjallnetslausnir til að auka afköst byggðalínunnar án þess að draga úr afhendingaröryggi á svæðinu. Þær munu grípa sjálfvirkt inn í stýringar virkjananna í þeim tilgangi að tryggja áreiðanleika afhendingar. Þörfin fyrir róttæk inngrip getur komið fyrirvaralaust. Það er einungis á færi snjallnetsbúnaðar að greina stöðuna og grípa til tafarlausra aðgerða.

Á Vestfjörðum hefur Landsnet unnið markvisst að úrbótum á stjórn- og varnarbúnaði flutningskerfisins og hafa traustar varnir verið settar á allar línur fyrirtækisins á síðustu árum. Við truflanir í flutningskerfinu frátengja varnirnar notendur sem kaupa ótrygga orku frá kerfinu og koma á eins miklu jafnvægi og mögulegt er á milli framleiðslu og notkunar. Næsta skref er að setja upp varastöðvar sem tengjast hratt við kerfið með sjálfvirkum hætti. Í framtíðinni munu Vestfirðir verða dæmi um kerfi þar sem snjallnetslausnir verða notaðar með markvissum hætti til að tryggja öryggið.

Flutningskerfið í dag

- » Miðlæg orkuvinnsla
- » Orkuflutningur í eina átt frá vinnslu til notenda
- » Rekstur kerfis byggður á reynslu

- » Miðlæg og dreifð orkuvinnsla (smávirkjanir)
- » Orkuflutningur í allar áttir
- » Rekstur byggist á rauntímaupplýsingum

Flutningskerfi framtíðarinnar

Umhverfi og skipulag

Við hönnun mannvirkja Landsnets er þess gætt, eins og frekast er kostur, að háspennulínur og tengivirki falli vel að umhverfinu. Áhrifum framkvæmda er haldið í lágmarki með réttu vali á vélum og búnaði og við verklok fer fram umhverfisúttekt til að sannreyna að frágangur sé í samræmi við gefin fyrirheit.

Uppbygging og rekstur raforkuflutningskerfa hefur óhjákvæmilega einhver umhverfisáhrif þótt þau séu lítil miðað við marga iðnaðarstarfsemi. Sum þessara áhrifa eru vel þekkt og hlutbundin, s.s. hljóðvist, losun gróðurhúsalofttegunda, áhrif á jarðmyndanir, gróður og dýralíf og úrgangsmýndun. Önnur umhverfisáhrif eru huglæg og því háð samþykki samfélagsins. Dæmi um slíkt tengjast sýnileika mannvirkja en sjónræn áhrif loftlína eru hins vegar að mestu leyti afturkræf.

Umhverfisáhrif lágmrökuð

Stefna Landsnets er að halda óæskilegum áhrifum starfseminnar á umhverfið í lágmarki. Til að framfylgja þeirri stefnu er skipulagðri stjórnun framfylgt og umhverfissjónarmið samofin allri starfseminni. Framundan er vottun umhverfisstjórnunarkerfis skv. ISO 14001 stjórnunarstaðlinum og hefur verið unnið að endurbótum á verkferlum og vinnuaðferðum undanfarin misseri. Að frumkvæði Landsnets fór á árinu fram umhverfisúttekt í verklok breytinga á Lagarfosslínu 1. Að úttektinni komu fulltrúar helstu hagsmunaaðila, s.s. sveitarfélagsins, landeigenda og opinberra aðila.

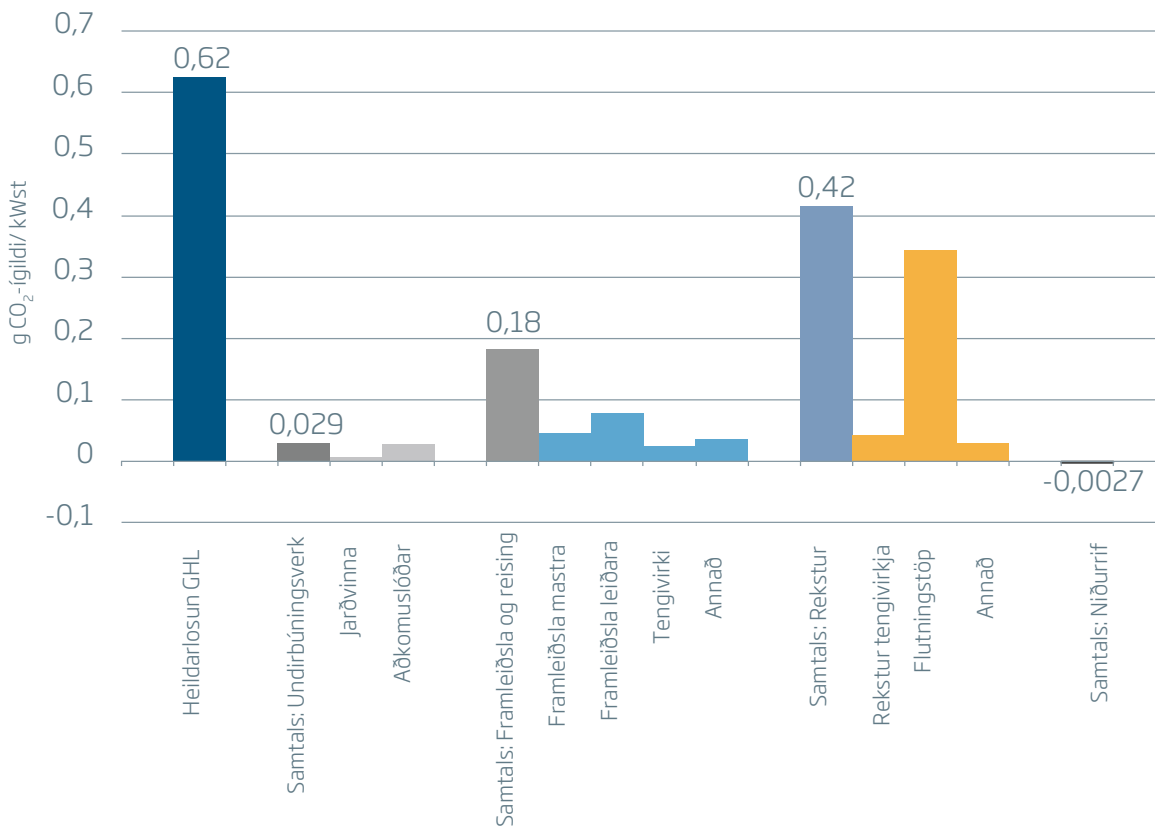
Landsnet náði markmiði sínu um losun gróðurhúsalofttegunda frá svokölluðum GIS tengivirkjum. Markmiðið var að lekahraði einangrunargassins SF₆ væri innan við 0,5% af gasmagni í kerfinu. Vegna þess hve losun SF₆ er mikilvæg (m.t.t. gróðurhúsaáhrifa) mun Landsnet halda áfram að leita leiða til að bæta stjórnun og meðhöndlun gassins.

Vistferilsgreining raforku

Á árinu var unnin svokölluð vistferilsgreining (LCA=Life Cycle Assessment) fyrir flutning raforku í 220 kV kerfi Landsnets. Stefnt er að því að slík greining fari fram á öllum spennustigum raforkuflutningskerfisins. Vistferilsgreining er notuð til að meta staðbundin og hnattræn umhverfisáhrif og gefur þannig mynd af vistspori (*Eco Footprint*) og kolefnisspori (*Carbon Footprint*) 220 kV raforkuflutningskerfis Landsnets. Meðfylgjandi er dæmi um fyrstu niðurstöður fyrir gróðurhúsaáhrif en þau valda breytingu á meðalhita jarðarinnar og hafa áhrif á bæði heilsu manna og umhverfið, eins og þekkt er. Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda í andrúmsloftið, við flutning á 1 kWst raforku í 220 kV flutningskerfi Landsnets, er 0,62 g CO₂-ígildi/kWst.

Stærsta hluta losunar gróðurhúsalofttegunda má rekja til flutningstapa á rekstrartímanum. Tækifæri Landsnets til að draga úr losun þessara lofttegunda liggur því fyrst og fremst í að minnka flutningstöp. Ál í leiðara er einnig stór þáttur í heildarlosun gróðurhúsalofttegunda. Landsnet getur haft áhrif á kolefnisspor vegna raforkuflutninga í 220 kV flutningskerfinu með að kaupa leiðara frá birgjum sem tryggja að álið í þeim sé framleitt á svæðum þar sem notast er við endurnýjanlega orkugjafa. Fyrstu niðurstöður eru í samræmi við niðurstöður vistferilsgreiningar fyrir raforkuflutninga í Danmörku, Bretlandi og Venesúela. Í Danmörku og Bretlandi, þar sem raforkuvinnslan fer að stærstum hluta fram með óendurnýjanlegum auðlindum, getur orkutap verið allt að 85% af heildargróðurhúsaáhrifum og kolefnissporið fyrir hverja flutta kWst getur verið allt að 11 g CO₂-ígildi / kWst.

Kolefnisspor 220 kV kerfis Landsnets

Gróðurhúsaáhrif vegna flutnings 1 kWst raforku í 220 kV flutningskerfi Landsnets eftir æviskeiðum. Mest losun gróðurhúsalofttegunda á sér stað á rekstrartímanum (67%).

Samfélagsleg verkefni

Landsnet hefur lagt ýmsum samfélagslegum verkefnum lið á undanförunum árum og starfsemin hefur skilað almenningi og samfélaginu margvíslegum ávinningi.

Þegar háspennulínur eru reistar er algengt að lagðir séu línuslóðar meðfram þeim og hafa sumir þeirra opnað almenningi aðgengi að landsvæðum sem áður voru óaðgengileg öðrum en staðkunnugum. Sem dæmi má nefna að einn fjölfarnasti hálendisvegur Íslands í dag er einmitt einn þessara línuvega, meðfram Sultartangalínunum 1 og 3. Slóðinn liggur meðfram brún hálendisins sunnan jökla og er vinsælasti hluti hans frá Kjalvegi í austri að Uxahryggjarvegi í vestri. Á þessari leið er m.a. stórfenglegt útsýni til Langjökuls, Hlöðufells og Skjaldbreiðar.

Fornleifarannsóknir

Stór hluti rannsókna á náttúrufari, fornminjum og menningarminjum á hálendinu hefur farið fram í tengslum við virkjana- og línuframkvæmdir í raforkukerfinu. Þannig hefur vitneskja okkar um náttúrufar landsins aukist í takt við aukna raforkunotkun. Meðal verkefna sem Landsnet hefur styrkt er rannsókn á fornleifum á Búðarárbakka í upp-sveitum Árnessýslu.

Samstarf við Landgræðsluna

Víða um land hafa raforkufyrirtækin átt drjúgan þátt í uppgræðslu á örfoka svæðum í nágrenni raforkukerfisins. Frá árinu 2006 hefur Landsnet unnið með Landgræðslu ríkisins að uppgræðslu og stöðvun jarðvegs-eyðingar í nágrenni háspennulína á afréttinum sunnan Langjökuls. Svæðið er mjög illa farið vegna uppblásturs og gróðureyðingar.

Markmið samstarfs Landsnets og Landgræðslunnar er að skapa varanlega gróðurþekju á ákveðnum svæðum, stöðva sandfok og aðra jarðvegseyðingu og styrkja rýr gróðurlendi. Í þessu samstarfi leggur Landgræðslan til fagþekkingu og stýrir framkvæmdinni en Landsnet kostar aðföng. Landgræðslustarfið hefur þegar borið sýnilegan árangur. Fræbankar, sem enn lúrdú í jörðu, styrktust og ýmis grös og plöntur, eins og grávíðir og smjörgras, hafa gægst upp.

Tetra- og GSM-væðing

Í samvinnu við ýmsa viðbragðsaðila eins og lögreglu, slökkvilið og björgunarsveitir hefur Landsnet byggt upp öruggt og víðfeðmt Tetra hóp- og öryggisfjarskiptakerfi. Kerfið eykur verulega öryggi starfsmanna Landsnets og rekstraröryggi raforkukerfisins. Dæmi eru um að orkufyrirtækin hafi tryggt GSM-dreifingu á

stöðum sem ekki eru á dreifisvæðum fjar-skiptafyrirtækjanna. Þetta á einkum við á hálendinu þar sem orkuvinnsla og flutningur á sér stað, s.s. á Kárahnjúkasvæðinu, við Blöndu og víðar.

Góður granni

Landsnet leitast við að vera „góður granni“. Þannig má nefna að netþjónafyrirtæki og dreifiveitur dagskrárefnis hafa fengið að nýta aðstöðu í tengivirkjum og aflstöðvum í dreifbýli. Í sumum tilvikum hefur þessi stuðningur verið forsenda þess að veita íbúum í dreifðum byggðum slíka þjónustu á viðráðanlegu verði.

Loftlínur og jarðstrengir

Allnokkur umræða hefur verið undanfarin misseri um að leggja raflínur í auknum mæli í jörð. Af kostnaðarástæðum telur Landsnet sig ekki hafa heimild til að ákveða einhliða að stórauka strengvæðingu raforkuflutningskerfisins og hefur fyrirtækið kallað eftir stefnumótun stjórnvalda í málinu.

Vinna við slíka stefnumótun stendur nú yfir í samræmi við ályktun Alþingis frá 2012. Landsnet fagnar þessu framtaki og mun endurskoða nágildandi viðmið fyrirtækisins um strenglagnir ef stefnumótun stjórnvalda gefur tilefni til.

Í hnotskurn

Töluverður munur er á tæknilegum eiginleikum loftlína og jarðstrengja og fer hann vaxandi með hærra spennustigi og aukinni flutningsþörf. Það er fyrst og fremst þessi munur sem veldur þeim mikla verðmun sem er á lagningu loftlína annars vegar og strengja hins vegar.

Viðmið Landsnets

Landsnet styðst við áherslur raforkulaga um hagkvæmni við uppbyggingu flutningskerfisins og á þeim grunni er eftirfarandi viðmiðum fylgt:

» **220 kV:** Jarðstrengslausn er ekki tæknilega eða kostnaðarlega fýsileg á þessu spennustigi. Hún kemur eingöngu til athugunar á styttri köflum og við mjög sérstakar aðstæður, t.d. ef um er að ræða einstæðar umhverfisaðstæður eða þétta íbúðabyggð.

» **132 kV:** Jarðstrengslausnir eru skoðaðar á styttri vegalengdum og þar sem um tengingu við einstaka viðskiptavini er að ræða.

» **66 kV:** Jarðstrengslausn er að öðru jöfnu valin við tengingar á 66 kV enda er kostnaður sambærilegur við loftlínur og viðgerðartími ásættanlegur. Það er bæði hagkvæmt og skynsamlegt að leggja raflínur á lægri spennu í jörð og eru strengir nú nær eingöngu notaðir við endurbætur og nýbyggingar á dreifikerfi raforku á Íslandi.

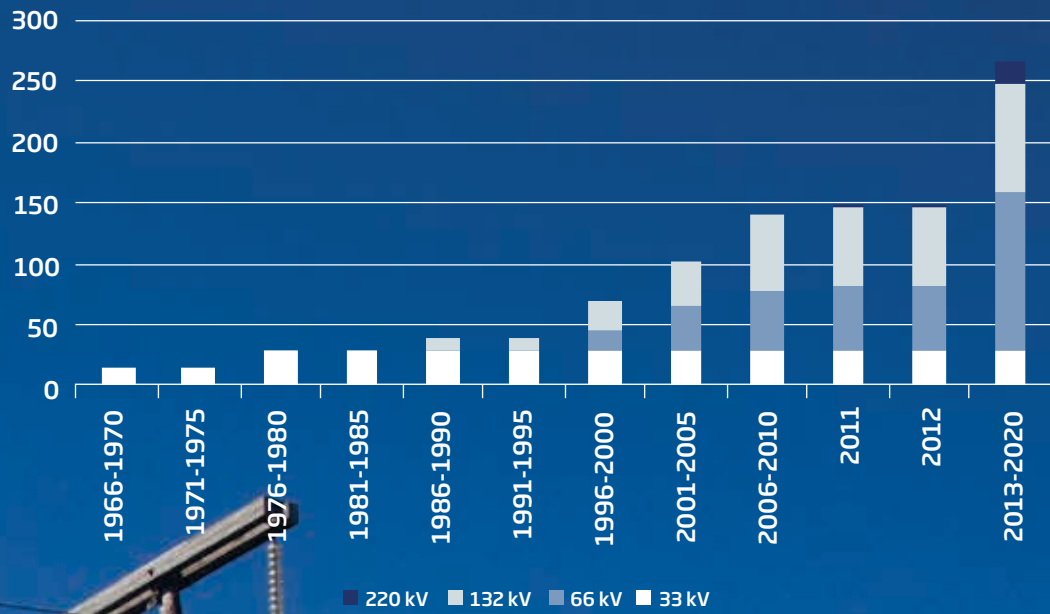
Viðmið Landsnets eru mjög keimlík stefnu flestra nágrannalanda og nánast samhljóða stefnu norska Stórþingsins, svo dæmi sé tekið.

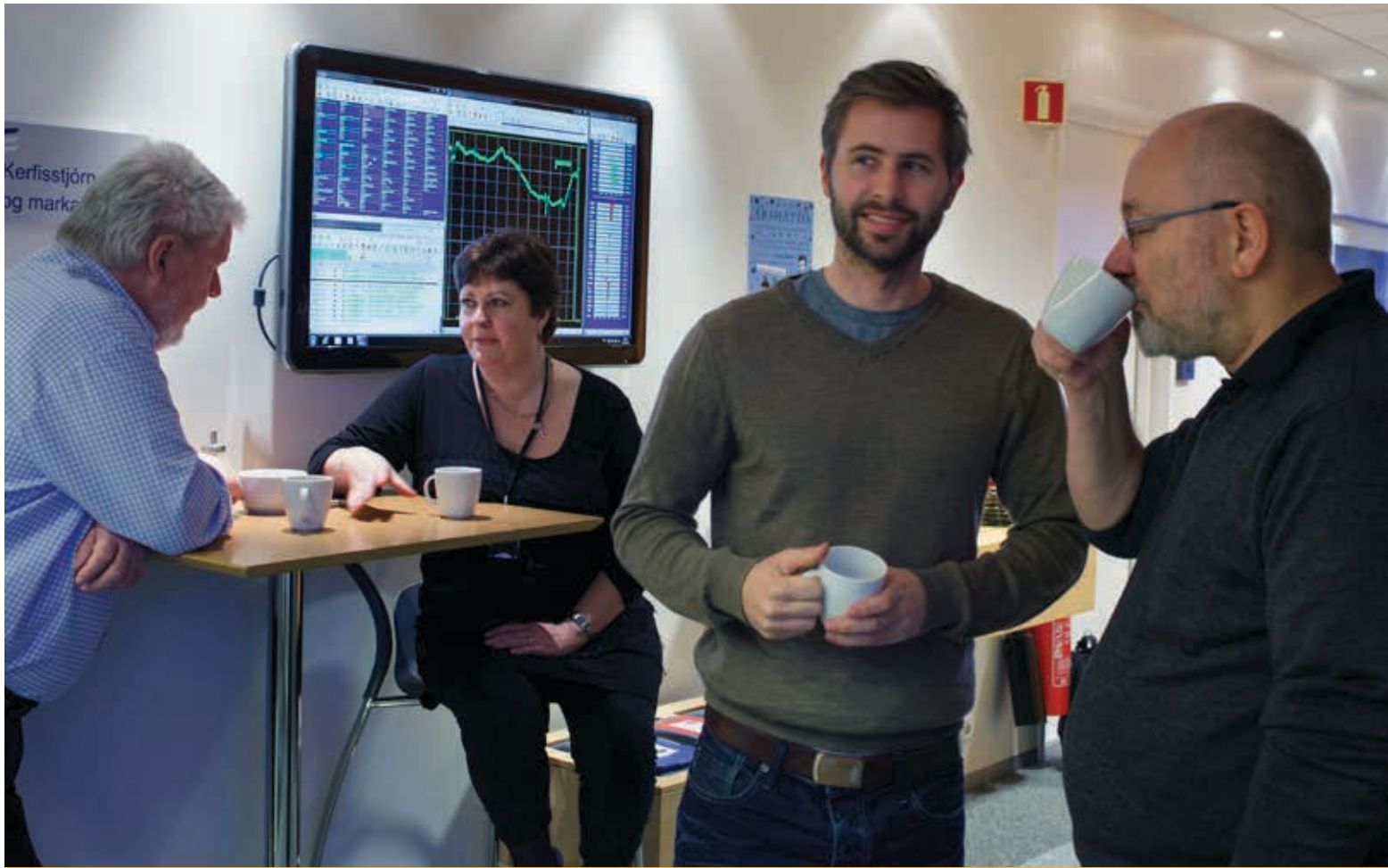
Strengir Landsnets

Elstu jarðstrengirnir í flutningskerfi Landsnets eru frá sjötta áratug síðustu aldar. Enn frekari strengvæðing kerfisins er áætluð á næstu árum ef uppbyggingarverkefni ná fram að ganga (*sjá töflu*).

Almennt er notkun jarðstrengja, bæði héraendis og erlendis, að mestu bundin þéttbýlum svæðum og notkun þeirra í dreifbýli lítil.

Samanlögð lengd jarðstrengja í flutningskerfi Landsnets

Fólkið okkar

Umsvif Landsnets hafa aukist verulega frá því að fyrirtækið tók til starfa árið 2005. Verkefnum hefur fjölgað með stækkandi flutningskerfi og auknum kröfum um afhendingaröryggi. Þessi þróun kallar á að starfsfólk sé vel þjálfað og að tækniþekking sé fyrir hendi til að takast á við verkefni.

Á næstu árum verður veruleg endurnýjun í starfsmannahópi Landsnets því margir þeirra, sem starfað hafa við raforkukerfið um áratuga skeið, hætta vegna aldurs. Kappkostað verður að ráða í þeirra stað vel menntað fólk með góða og víðtæka þekkingu sem stuðlar að áframhaldandi framförum og þróun raforkukerfisins.

Fleiri starfsstöðvar

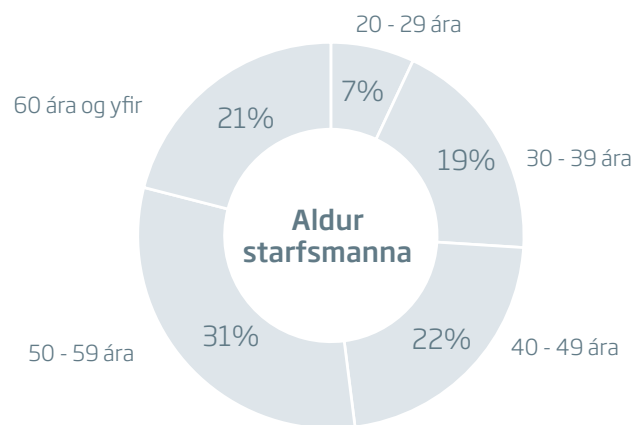
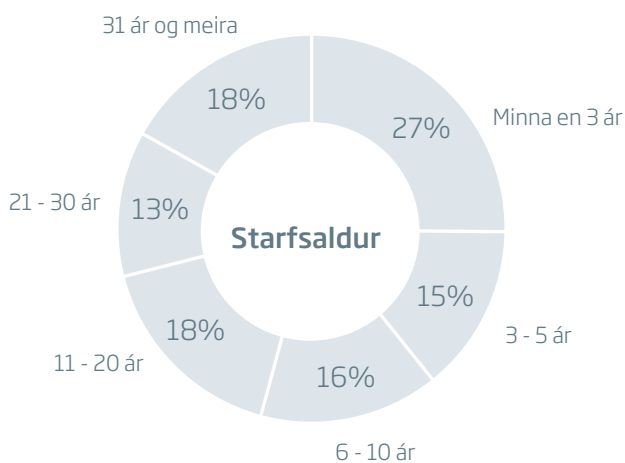
Landsnet mun setja upp starfsstöðvar vegna reksturs og viðhalds flutningskerfisins í fleiri landsfjórðungum á næstu árum. Víðtækar bilanir á liðnu ári sýndu fram á þessa þörf. Hingað til hefur Landsnet átt gott samstarf við önnur orkufyrirtæki og fjölmarga verktaka

um reksturinn en ljóst er að sérhæfð þekking hjá sumum þessara aðila mun minnka í framtíðinni og þar með geta þeirra til að veita Landsneti nauðsynlega þjónustu. Landsnet mun þó eftir sem áður leggja áherslu á að eiga gott samstarf við verktaka og þjónustuaðila til að styrkja enn frekar viðbragðsgetu fyrirtækisins.

Fjölgun starfsfólks

Markmið Landsnets er að vera eftirsóttur vinnustaður með öflugra liðsheild. Í árslok 2012 voru starfsmenn Landsnet alls 107. Þar af voru 79% karlar en 21% konur og hefur konum fjölgað lítilega innan fyrirtækisins. Ekki hefur orðið breyting á kynjaskiptingu stjórnenda Landsnets en konur eru 33% stjórnenda en karlar 67%.

Á árinu 2012 voru 16 starfsmenn ráðnir til fyrirtækisins og var starfsmannavelta á árinu tæp 3%. Gert er ráð fyrir aukinni starfsmannaveltu á næstu árum þar sem aldur um 21% starfsmanna er yfir 60 ár. Landsnet

hefur brugðist við með mannaflaspá til næstu ára þar sem mat er lagt á ráðningarþörf. Fyrirséð er að nokkuð verður um ráðningar til félagsins á næstu árum.

Sumarið 2012 voru 73 ráðnir til sumarstarfa hjá Landsneti, þar af 55 ungmenni á framhaldsskólaaldri og 18 háskólanemar. Lögð er áhersla á að háskólanemar fái tækifæri til að takast á við raunverkefni á sínu sviði. Með þessu vill Landsnet leggja sitt af mörkum til samfélagsins og efla þekkingu háskólanema.

Þjálfun og þróun

Mikil áhersla er lögð á þjálfun starfsfólks og er markmiðið tvíþætt. Annars vegar að starfsfólk hafi nauðsynlega hæfni og þekkingu til að geta tekist á við þau verkefni sem framundan eru og hins vegar til að gefa starfsfólki tækifæri til að þroskast í starfi.

Þjálfun starfsmanna á árinu 2012 fór fram bæði innan fyrirtækisins og utan þess. Þá sótti fjöldi starfsmanna sérhæfða þjálfun erlendis

með þátttöku í námsstefnum og námskeiðum. Stefnt er að því að þjálfun og fræðsla árið 2013 verði enn markvissari en áður og taki mið af markmiðum fyrirtækisins.

Heilsa

Starfsfólk Landsnets var við góða heilsu á árinu 2012 miðað við landsmeðaltal. Hlutfall veikindadaga lækkaði frá fyrra ári úr 2,32% í 1,89%, sem verður að teljast mjög góður árangur en markmið fyrirtækisins er að vera undir 2%. Landsmeðaltal veikinda er hins vegar oftast um 4% af vinnutíma.

Alþjóðlegt samstarf

Með samstarfi á alþjóðlegum vettvangi nýtir Landsnet þekkingu og reynslu annarra um leið og starfsfólki gefst tækifæri til að miðla eigin reynslu og þekkingu út fyrir landsteinana.

Öryggið í fyrirrúmi

Landsnet hefur frá upphafi lagt mikla áherslu á öryggismál og á það bæði við um rekstraröryggi og persónuöryggi. Öflugt og gott persónuöryggi hefur áhrif á rekstraröryggi. Áhersla Landsnets á öryggi og heilsufar starfsfólks endurspeglast í metnaðarfullri öryggisstefnu þar sem eitt af megin markmiðunum er að allir, sem starfa á vegum Landsnets, skili sér heim á öruggan hátt að loknum vinnudegi.

Eitt slys er einu slysi of mikið

Kappkostað er að koma í veg fyrir óhöpp í starfseminni og því er mikil áhersla lögð á skráningu allra atvika, hversu léttvæg sem þau eru, til að hægt sé að bregðast við með forvörnum. Engin alvarleg slys urðu á árinu en þrjú óhöpp leiddu til fjarveru frá störfum.

Settar hafa verið reglur sem stuðla að öruggu og heilsusamlegu starfsumhverfi og ber öllum sem starfa fyrir Landsnet að hlíta þeim. Landsnet starfrækir öflugan tilkynningagrunn þar sem öll atvik, sem lúta að öryggismálum, eru skráð og fylgt er eftir með aðgerðum til úrbóta.

Samskiptaleiðir

Íslenska raforkukerfið er lítið samanborið við önnur raforkukerfi og truflun, hvort sem er í flutningskerfinu eða í tengdum búnaði annarra rafveitna, hefur mikil áhrif um allt kerfið. Við rekstur raforkukerfisins er lögð mikil áhersla á Tetra-samskipti til að auðvelda upplýsingamiðlun milli rekstraraðila. Í þeim tilgangi stýrir stjórnstöð Landsnets samtengingu Tetra-talhópa mismunandi rekstraraðila við aðgerðir og í truflunum. Með aukinni notkun Tetrakerfisins hefur skilvirkni í samskiptum rekstraraðila aukist verulega.

Ljóst er að í langvarandi straumleysi munu Tetrakerfið og önnur fjarskiptakerfi gefa sig að lokum. Verið er að skoða hve lengi Tetrakerfið þolir straumleysi og hver heildar-áreiðanleiki þess er. Sú greining hófst að frumkvæði Neyðarlínunnar. Landsnet reiðir sig nær eingöngu á Tetrakerfið í tilvikum sem þessum þar sem almenna símakerfið bregst oftar en ekki á ögurstundu.

Öryggisstaðall

Rafmagnsöryggisstjórnkerfi (RÖSK) hefur verið innleitt til að tryggja öruggan rekstur fyrirtækisins og öruggt umhverfi þeirra sem vinna við flutningskerfi Landsnets. Á árinu 2012 var unnið við öryggisstaðalinn OHSAS 18001 og formleg innleiðing hans er áformuð í apríl 2013. Vonast er til að staðallinn skerpi öryggisvitund starfsmanna og leiði til betri árangurs í öryggismálum.

Öryggishandbók

Í lok árs 2012 kom út ný öryggishandbók og er hún mikilvægur hornsteinn í starfsemi Landsnets. Einnig hefur verið unnið að handbókinni *Svona gerum við* sem fjallar um stöðlun öryggisbúnaðar fyrir allar starfsstöðvar Landsnets.

Neyðarstjórnun

Fjöldmörg málefni eru jafnan til úrlausnar hjá neyðarstjórn Landsnets og er leitast við að æfa viðbrögð við hvers konar vá sem upp kann

að koma. Tvær æfingar voru á árinu 2012, stór raunæfing með þátttöku margra ytri aðila og fjarskiptaæfing. Landsnet tók einnig þátt í æfingu á vegum Landsvirkjunar og fyrirhuguð er viðamikil æfing á haustdögum 2013. Fylgst er grannt með náttúruyfyrirbærum sem hugsanlega geta haft áhrif á starfsemina, eldgosum, flóðum og sólstormum en gert er ráð fyrir fleiri slíkum stormum árið 2013.

Samskipti þeirra sem taka þátt í neyðarsamstarfi raforkukerfisins (NSR) voru styrkt enn frekar á árinu og þá sérstaklega samskiptin við almannavarnadeild Ríkislögreglustjóra. Markmiðið samstarfsins er að stilla saman strengi og að leggja grunn að sameiginlegum samráðsvettvangi og gagnkvæmri upplýsingamiðlun, auk þess að undirbúa aðgerðir sem draga úr alvarlegum atvikum innan raforkugeirans. Stefnt er að því að auka samstarf innan NSR til muna á komandi árum. Ný og bætt heimasíða NSR verður tekin í notkun 2013.

Alþjóðleg samskipti

NordBER, Nordisk Berednings Forum, er vettvangur raforkuflutningsfyrirtækja og orkustofnana á Norðurlöndunum um rekstraröryggismál. Markmið NordBER er að miðla upplýsingum milli landa og veita aðstoð í alvarlegri vá. Unnið er að því að greina hættur sem upp kunna að koma innan norræna raforkugeirans. Landsnet og Orkustofnun taka þátt í starfsemi NordBER sem leggur aukna áherslu á sameiginlegar æfingar Norðurlandþjóðanna. Umfangsmikil æfing var haldin hjá Svenska Kraftnät á haustdögum 2012 með þátttöku allra flutningsfyrirtækja innan NordBER. Æfingunni verður fram haldið í mars 2013 og munu viðbragðsaðilar Landsnets taka þátt í henni.

Fjármál

Árið 2012 var ár mikilla breytinga hjá fjármáladeild Landsnets en þá lauk að mestu flutningi stoðþjónustu fjármála frá Landsvirkjun, móðurfélagi Landsnets, til félagsins. Mikil uppbygging hefur farið fram innan deildarinnar samhliða þessum breytingum og verður megináhersla lögð á áframhaldandi uppbyggingu þessara málaflokka á árinu 2013.

Rekstrarreikningur

Samkvæmt rekstrarreikningi varð hagnaður af rekstri Landsnets árið 2012 alls 801 mkr. á móti 840 mkr. hagnaði árið 2011. Rekstrarhagnaður fyrir skatta, fjármagnsliði og afskriftir (EBITDA) nam 7.773 mkr. borið saman við 8.007 mkr. árið 2011. Lakari afkoma á árinu

2012, í samanburði við fyrra ár, stafar aðallega af hækkandi rekstrarkostnaði.

Rekstrartekjur námu 12.344 mkr., þar af voru tekjur af flutningi 10.999 mkr. Flutningstekjur hækkuðu um 591 mkr. á milli ára og skýrist það að mestu af hækkun meðalgengis Bandaríkjadals (USD). Tekjumörk hafa ekki verið sett fyrir núgildandi tímabil 2011-2015.

Rekstrargjöld án afskrifta námu 4.571 mkr. og hækkuðu um 675 mkr. á milli ára. Hækkunin skýrist af nokkrum þáttum. Fyrst ber að nefna að kostnaður vegna óveðurstjóna var tæplega 380 mkr. á árinu. Hann skiptist annars vegar í kostnað vegna viðgerða, um 270 mkr., og hins vegar í kostnað vegna varaafis, 110 mkr. Kostnaður vegna varaafis skýrist af keyrslu

Helstu niðurstöður ársreiknings

Milljónir kr.

	2012	2011
Rekstrartekjur	12.344	11.903
Rekstrarhagnaður (EBIT)	5.306	5.440
Hagnaður	801	840
Handbært fé frá rekstri	5.808	6.279
Lausafé alls	10.561	10.511
Heildareignir	74.873	74.679
Nettó skuldir*	45.476	46.978
Eiginfjárlutfall	17,7%	16,7%

* Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádrögnum handbæru fé

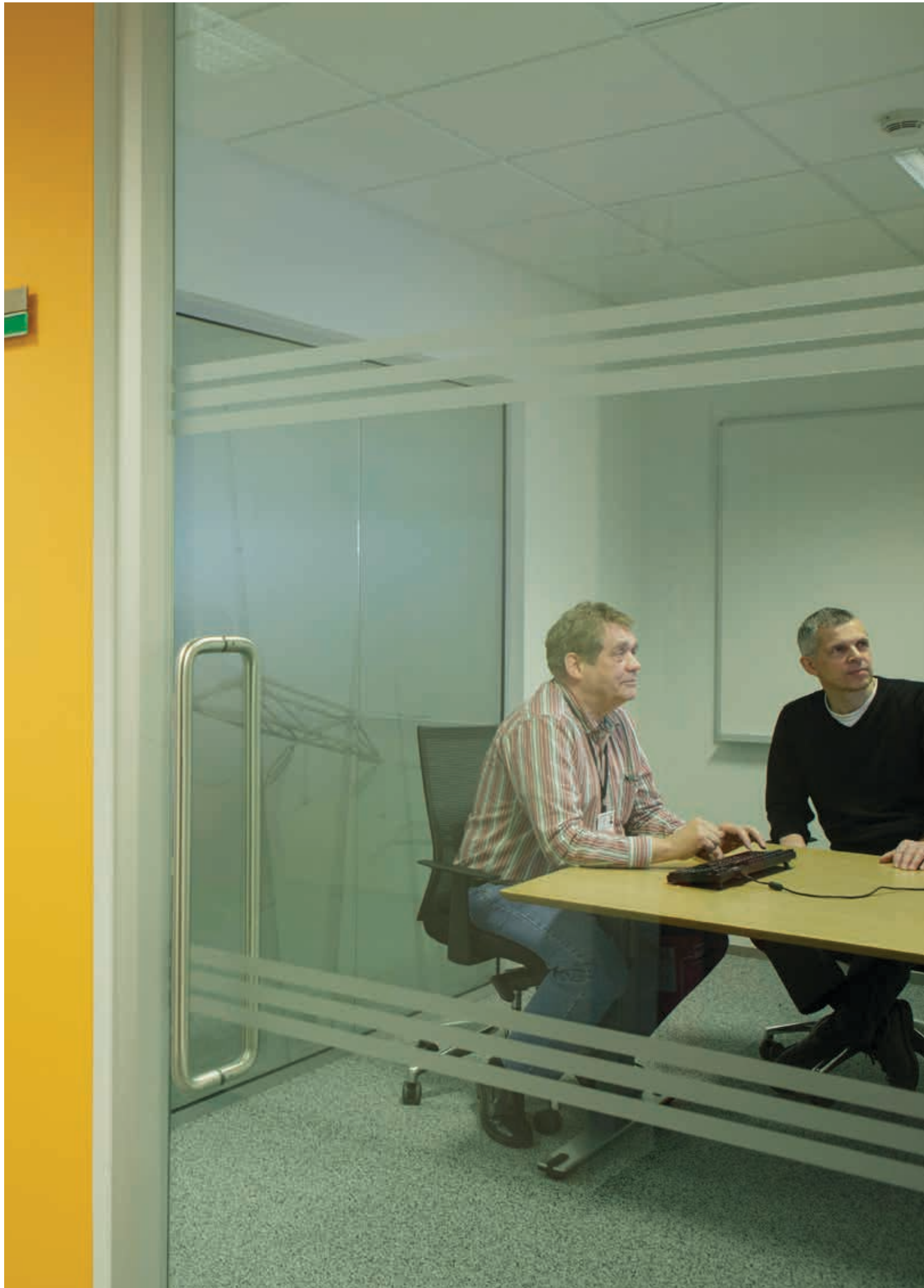
dísilvéla í rafmagnsleysi. Þá hækkaði meðalvísitala neysluverðs milli ára um 5,2% og hefur sú breyting áhrif til hækkunar á rekstrartengdum aðföngum og þjónustu. Hins vegar voru rekstrargjöld ársins 2011 lægri en áætlað hafði verið þar sem fyrirtækið náði ekki að hrinda í framkvæmd öllum verkefnum sem stefnt var að á árinu.

Hrein fjármagnsgjöld ársins 2012 voru 4.339 mkr. á móti 4.396 mkr. árið 2011 og lækkuðu því á milli ára um 1,3%. Verðbætur ársins námu 2.079 mkr. á móti 2.295 mkr. árið 2011 og lækkuðu um 216 mkr. Á móti var gengistap ársins 54 mkr. hærra en árið 2011.

Efnahagsreikningur

Eignir Landsnets námu alls 74.873 mkr. í árslok 2012 samanborið við 74.679 mkr. í lok fyrra árs. Eignir skiptust þannig að fastafjármunir námu 62.451 mkr. í árslok, sem er nánast sama fjárhæð og árið áður en þá námu fastafjármunir 62.452 mkr. Þar af námu fastafjármunir í rekstri 58.625 mkr. í árslok samanborið við 60.187 mkr. í árslok 2011.

Langtímaskuldir og skuldbindingar námu 57.644 mkr. en skammtímaskuldir 3.966 mkr. í árslok 2012. Til samanburðar námu langtímaskuldir 55.580 mkr. og skammtímaskuldir 6.637 mkr. í árslok 2011. Engin ný lán voru tekin á árinu en greidd var upp lánaína í USD hjá móðurfélaginu. Afborganir ársins 2013 eru áætlaðar 969 mkr. en afborganir á árinu 2012

voru 4.168 mkr. Stærsta lán félagsins, frá móðurfélaginu Landsvirkjun, er afborgunarlaust til ársins 2020.

Eigið fé í árslok 2012 nam 13.263 mkr. að meðtöldu hlutafé að fjárhæð 5.903 mkr. samkvæmt efnahagsreikningi. Eigið fé í lok árs 2011 nam 12.462 mkr. Hlutfall eigin fjár af heildareignum nam 17,7% í árslok 2012, samanborið við 16,7% í lok árs 2011.

Sjóðstreymi

Handbært fé frá rekstri árið 2012 nam 5.808 mkr. samanborið við 6.279 mkr. árið 2011. Fjárfestingarhreyfingar ársins námu 2.211 mkr. og fjármögnunarhreyfingar 3.989 mkr. Handbært fé í árslok 2012 nam 10.310 mkr. og hækkaði um 67 mkr. á árinu.

Langtímaskuldir Landsnets námu 94% af heildarskuldum félagsins í árslok. Af vaxtaberandi skuldum nema skuldir í íslenskum krónum (ISK) 86% og í svissneskum frönskum (CHF) 14%. Ekki er þörf á endurfjármögnun lána á árinu 2013 og verða afborganir lána greiddar með handbæru fé.

Fjár- og áhættustýring

Fjárstýringarstefna er í gildi hjá Landsneti þar sem m.a. eru sett fram markmið við stýringu fjármálaáhættu, hlutverk, heimildir og viðmið. Á árinu var unnið að innleiðingu áhættustýringar hjá fjármáladeild og í kjölfar þess var hafinn undirbúningur að heildstæðu áhættumati fyrir félagið. Þeirri vinnu verður haldið áfram á árinu 2013 og stefnt að útgáfu áhættustefnu fyrir félagið. Stjórn Landsnets fær reglulega upplýsingar um fjármálalega áhættuþætti en eftirlit með framkvæmd stýringarinnar er í höndum áhættunefndar. Skilgreindir hafa verið áhættuþættir fjárhagslegrar áhættu, en þeir helstu eru lausafjár-, mótaðila- og markaðsáhætta.

Markaðsáhætta felur að mestu í sér vaxta-, gengis- og lausafjáráhættu. Álverð er ekki áhættuþáttur í rekstri Landsnets þar sem tekjur félagsins taka eingöngu mið af flutn-

ingsmagni og gildandi gjaldskrá en hún tekur ekki mið af álverði.

Lausafjáráhætta er sú áhætta að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Lausafjárstaða félagsins var sterk í árslok 2012. Félagið er ekki að greiða reglubundið af stórum hluta lánasafnsins. Verðtryggt skuldabréfalán frá móðurfélagi, sem er um 76,5% af langtímaskuldum félagsins, er kúlulán með gjald-daga höfuðstóls árið 2020.

Mótaðilaáhætta er áhættan af fjárhagslegu tapi ef viðskiptaaðili eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Viðskiptavinir félagsins eru fáir og mjög traustir.

Vaxtaáhætta. Vaxtaberandi skuldir eru mun hærri en vaxtaberandi eignir. Núverandi skuldir í íslenskum krónum bera fasta vexti en skuldir í erlendum gjaldmiðlum breytilega vexti. Greiðsluáhætta vegna vaxta er fólgin í hækkun vaxta af vaxtaberandi skuldum með breytilega vexti. Hlutfall vaxtaberandi skulda með breytilega vexti er 14%.

Gengisáhætta. Félagið býr við gengisáhættu vegna tekna, innkaupa og lántöku í öðrum gjaldmiðlum en starfrækslugjaldmiðlinum, íslenskum krónum. Þegar litið er til uppgjörssáhættu er meginregla fjárstýringarstefnunnar að varðveita eigið fé fyrirtækisins. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru Bandaríkjadalir (USD), svissneskir frankar (CHF) og evrur (EUR).

Verðtryggingaráhætta felst í breytingum á vísitölu neyklusverðs sem hefur áhrif á fjárhagsstöðu og sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerninga. Meirihluti lánasafns félagsins er í verðtryggðum íslenskum krónum en meirihluti tekna er í Bandaríkjadöllum.

Tekjumörk, gjaldskrá og meðalflutningskostnaður

Félagið starfar á grundvelli raforkulaga nr. 65/2003. Samkvæmt 12 gr. raforkulaga skal

Orkustofnun setja félaginu tekjumörk og skal félagið setja gjaldskrá vegna þjónustu sinnar í samræmi við þau. Orkustofnun hefur ekki gefið út tekjumörk vegna þess tekjumarkatímabils sem nú stendur yfir, það er fyrir árin 2011-2015. Orkustofnun birti þann 1. október 2012 ákvörðun um arðsemi félagsins (WACC) fyrir tímabilið 2011-2015 og þar með forsendur ákvörðunar um tekjumörk en arðsemin reiknast á eignagrunn. Á grundvelli arðsemiskröfunnar hefur félagið gert áætlanir um tekjumörk og áhrif þeirra á gjaldskrár. Engar breytingar voru gerðar á flutningsgjaldskrár fyrir árin 2011 og 2012 á grundvelli þeirra.

Flutningsgjaldskrá stórnotenda

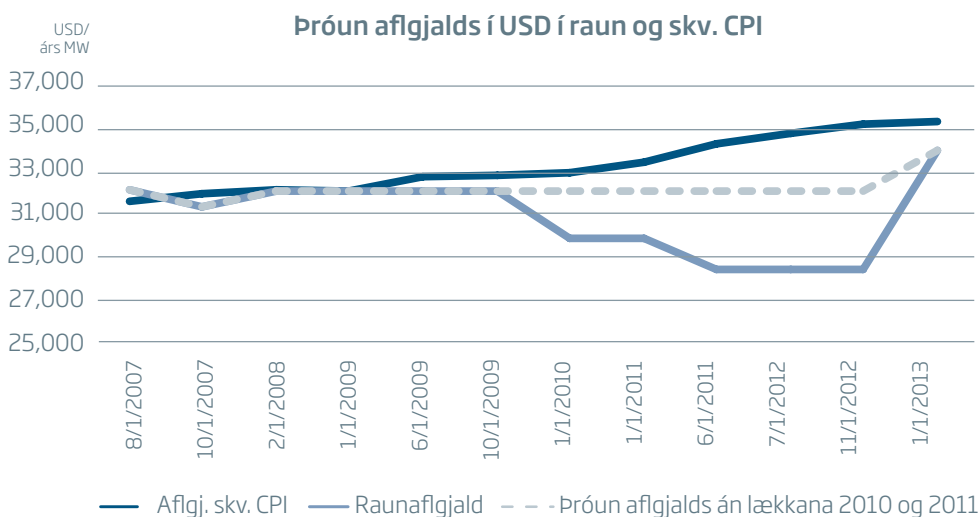
Vegna misvægis, sem myndaðist milli tekjumarka í íslenskum krónum og gjaldskrár í Bandaríkjadöllum við gengisfall krónunnar 2008, var gjaldskrá til stórnotenda lækkuð hinn 1. janúar 2010 um 7% og hinn 1. júní 2011 um 5% til þess að endurgreiða skuld sem myndast hafði. Samkvæmt breytingum á raforkulögum, sem tóku gildi 1. janúar 2011, var eignastofninn, sem liggur til grundvallar tekjumörkum fyrir stórnotendur, fluttur í Bandaríkjadali miðað við gengi 31. júlí 2007. Þessi flutningur eignastofnsins í Bandaríkjadali hafði áhrif á tekjumörkin og leiddi til þess að sú skuld, sem myndaðist á árunum 2009 og 2010, var svo til að mestu greidd í árslok 2012 og forsendur lækkana frá 2010 og

2011 því ekki lengur til staðar. Á grundvelli fyrrgreindra breytinga var gjaldskrá Landsnet fyrir stórnotendur hækkuð hinn 1. janúar 2013 og hefur hún verið staðfest af Orkustofnun í samræmi við lög og reglugerð.

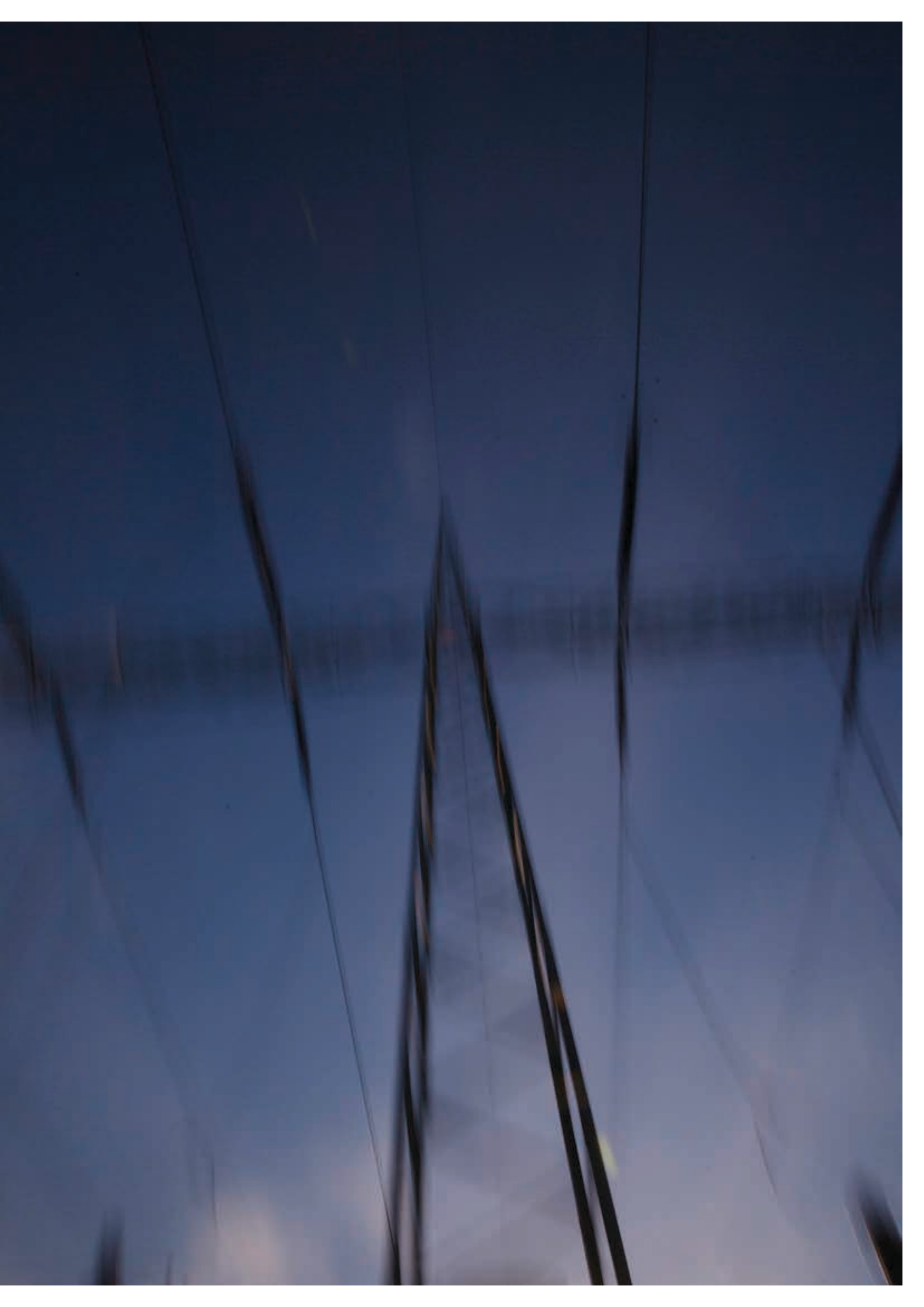
Mynd 1 sýnir hvernig aflgjald til stórnotenda hefur þróast samkvæmt gjaldskránni frá miðju ári 2007 til ársbyrjunar 2013. Þróunin frá miðju ári 2007 til maí 2009 var nokkuð í takt við vísitölu neysluverðs í Bandaríkjunum (CPI). Frá haustmánuðum 2009 hófst lækkunarferli á gjaldskránni sem eingöngu byggðist á veikingu íslensku krónunnar. Til samanburðar er sett lína sem sýnir hvernig gjaldskráin hefði þróast ef lækkanirnar 2010 og 2011 hefðu ekki átt sér stað. Gjaldskrárhækkun þann 1. janúar 2013 jafngildir um 6% hækkun frá þeirri stöðu.

Flutningsgjaldskrá dreifiveitna óbreytt frá 2009

Flutningsgjaldskrá fyrir dreifiveitur hefur ekki tekið breytingum frá því í ágúst 2009 þrátt fyrir breytingar í ytra umhverfi fyrirtækisins. Á grundvelli laga var tekin ákvörðun um að hækka gjaldskrá fyrir dreifiveitur um 9% hinn 1. janúar 2013 en Orkustofnun féllst ekki á þá hækkun og vísaði til skuldar sem myndast hafði við uppgjör tekjumarka á árunum 2006-2009. Ágreiningur hefur verið um arðsemi flutnings til dreifiveitna fyrir umrædd ár og

Mynd 1.

hefur ákvörðun Orkustofnunar varðandi upp-
gjör tekjumarka fyrir umrætt tímabil verið
kærð til úrskurðarnefndar raforkumála. Óháð
því hvernig það mál fer telur Landsnet að
fyrirtækið hafi haft mjög gild rök fyrir
ákvörðun sinni um hækkun gjaldskrár þann 1.
janúar 2013.

Mynd 2 sýnir hvernig gjaldskrá til dreifiveitna
hefur þróast frá stofnun fyrirtækisins. Eins og
fram kemur var þróun gjaldskrár nokkuð
nálægt þróun neysluverðsvísitölu allt fram að
haustmánuðum 2008, gjaldskráin hefur
einungis einu sinni tekið breytingum síðan þá
þegar hún var hækkuð um 10% í ágúst 2009.
Reyndin hefur því verið sú að veruleg
raunlækkun hefur átt sér stað á gjaldskrá
gagnvart dreifiveitum.

Hinn 1. nóvember 2007 var gerð kerfis-
breyting á flutningsgjaldskrá Landsnets. Þá
var hætt að taka gjald fyrir innmötun virkjana
á flutningskerfið en heildargreiðsla fyrir afnot
var mæld á grundvelli úttektar. Áfram greiddu
framleiðendur afhendingargjöld, sem byggj-
ast á föstum kostnaði við mælingar og
umsýslu, en einnig greiða notendur föst
afhendingargjöld vegna tengingar þeirra við
flutningskerfið. Breytingar á afhendingar-
gjöldum hafa jafnan fylgt þróun gjaldskrár til
dreifiveitna.

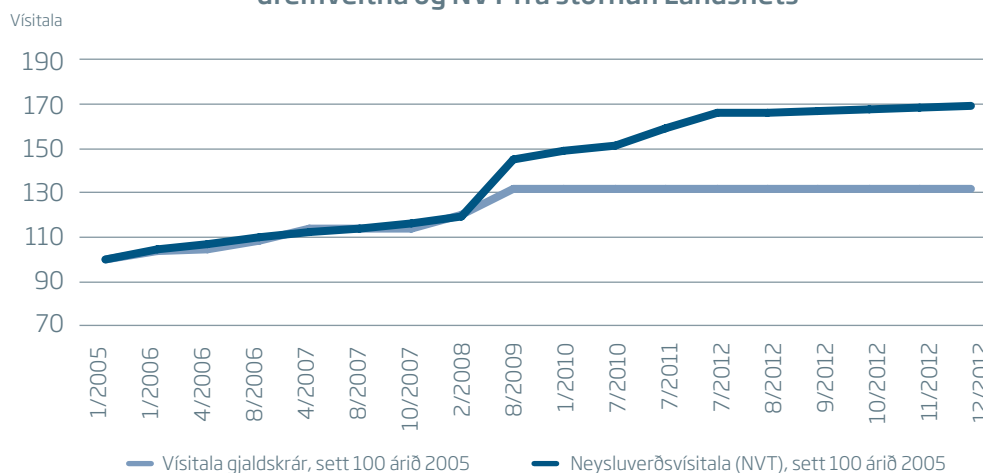
Flutningskostnaður, bæði til dreifiveitna og
stórnotenda, tekur mið af afhendingargjaldi,
sem er fast gjald, auk afls- og orkugjalds, sem
eru háð notkun viðskiptavinar. Meðalflutnings-
kostnaðurinn getur því breyst óháð
breytingum á gjaldskrá en þær breytingar
skýrast meðal annars af breytilegum nýtingar-
tíma. Svo dæmi sé tekið var nýtingartími
dreifiveitna á árinu 2007 6.186 klst. en á árinu
2009 var hann einungis 6.031 klst.

Flutningskostnaður viðskiptavina Landsnets
og þróun hans sést á *myndum 3 og 4*, en fjár-
hæðir eru birtar á verðlagi hvers árs. Haustið
2007 var gjaldskrá Landsnets fyrir stór-
notendur breytt úr íslenskum krónum í Banda-
ríkjadali. Vegið yfirfærslugengi var 60,99 kr.
Útreikningar á meðalflutningsgjaldi fyrir árin
2005-2007 byggjast á því gengi.

Gjaldskrá Landsnets fyrir seld flutningstöp og
kerfisþjónustu er ætlað að standa undir inn-
kaupakostnaði þessara þátta auk hæfilegrar
þóknunar fyrir umsýslu. Þessi gjaldskrá er eins
fyrir dreifiveitur og stórnotendur og birt í ís-
lenskum krónum.

Mynd 5 sýnir hvernig hún hefur þróast en ný
gjaldskrá var ákveðin hinn 1. janúar 2013. Eins
og fram kemur hefur vægi þessara þátta
breyst nokkuð innbyrðis, þar sem kostnaður
vegna flutningstapa hefur farið lækkandi.

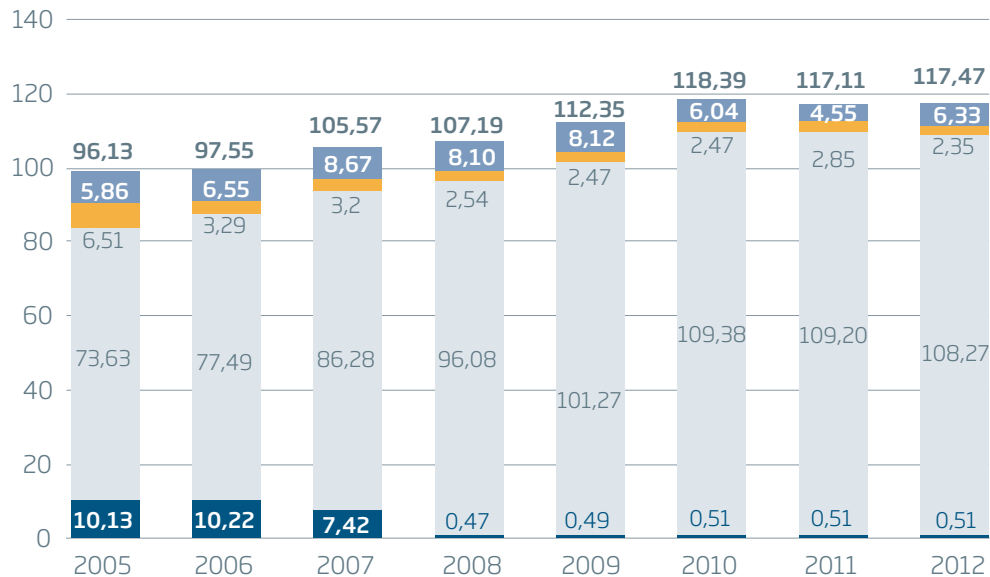
**Þróun vísitölu gjaldskrár til
dreifiveitna og NVT frá stofnun Landsnets**

Mynd 2.

Aurar / kWh

Dreifiveitur - meðaltalsflutningskostnaður

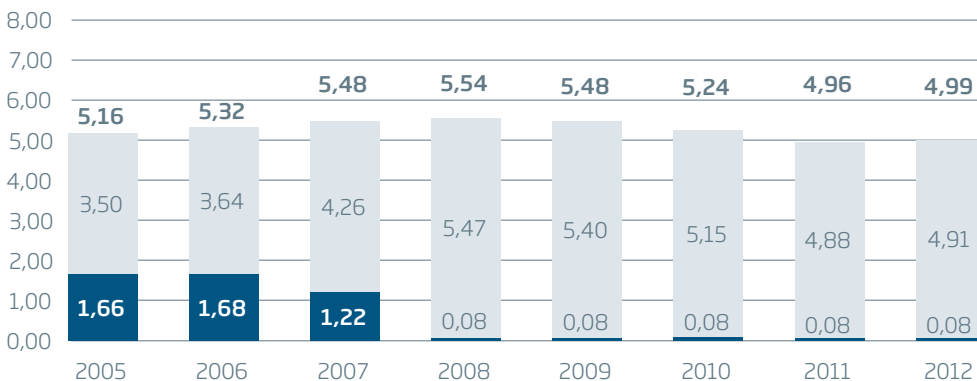

Mynd 3.

Flutningstöp Kerfisþjónusta Úttekt drv. Innmötun

USD / MWh

Stórnotendur - meðaltalsflutningskostnaður

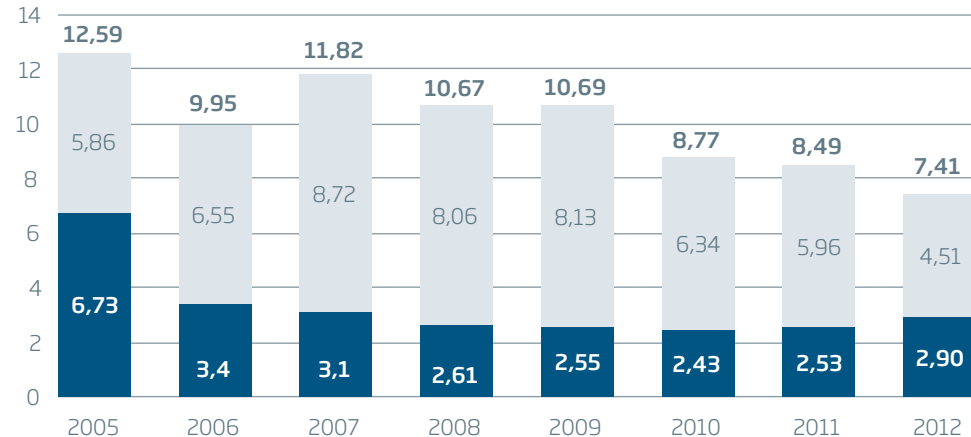

Mynd 4.

Innmötun Úttekt stórnotendur

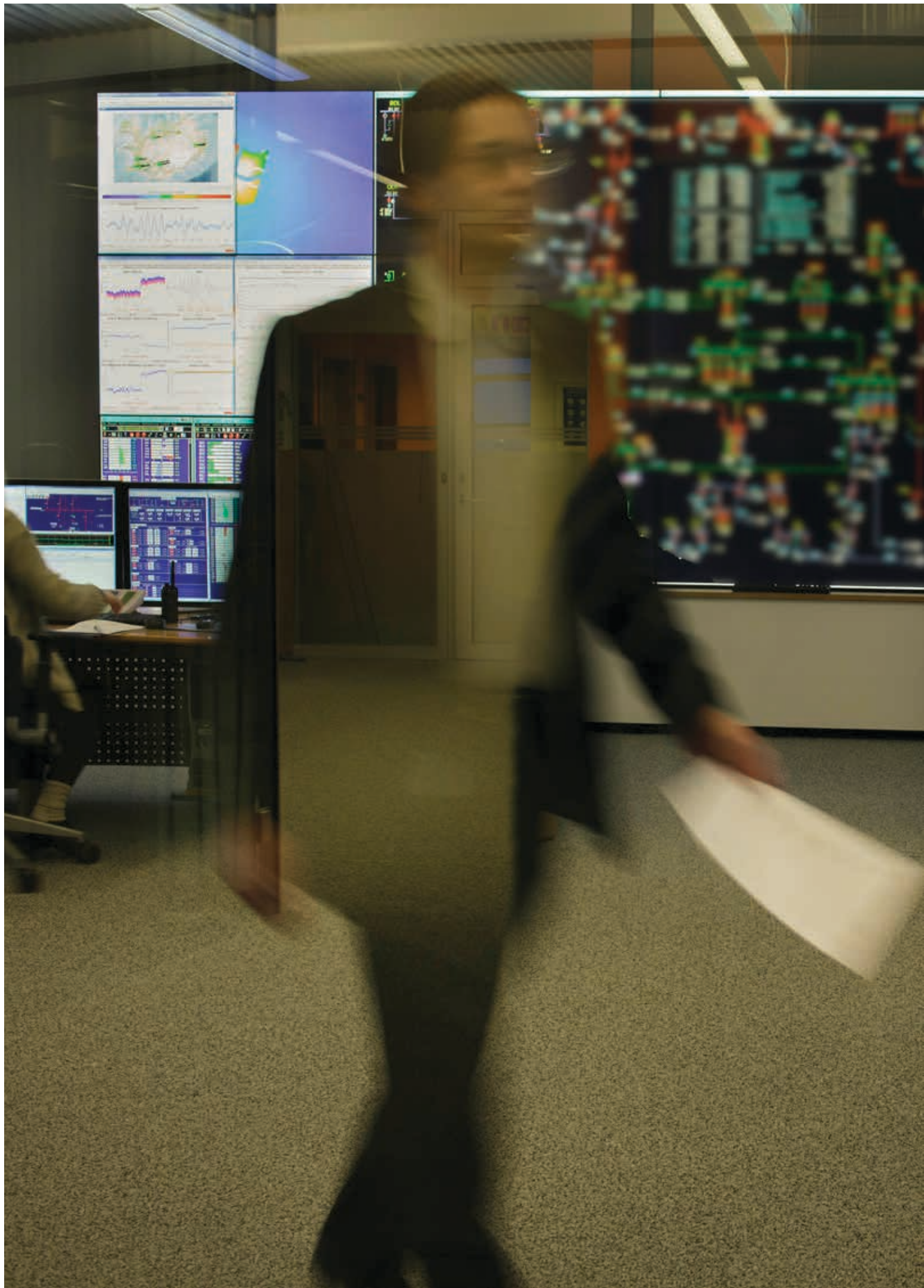
Aurar / kWh

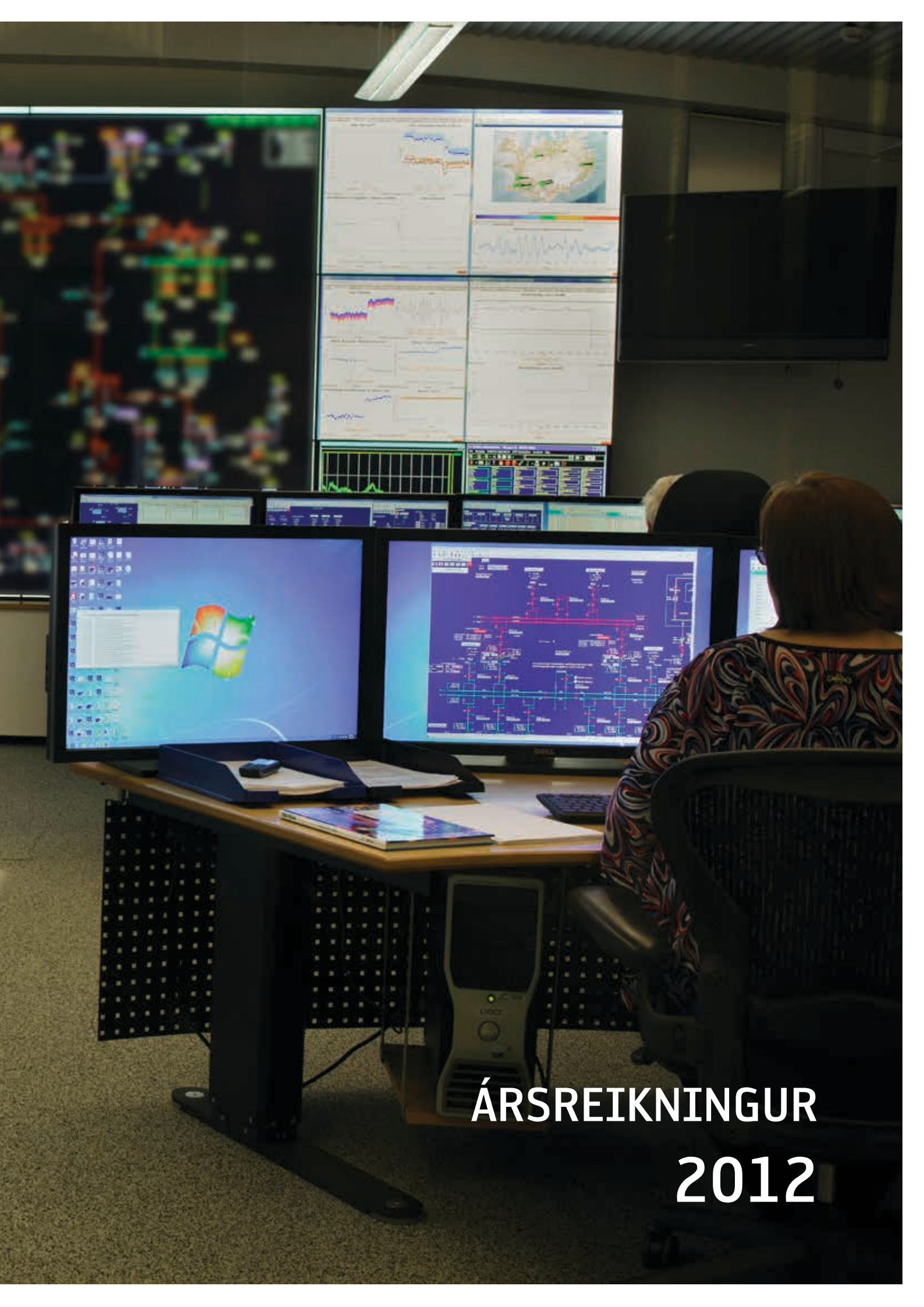
Kerfisþjónusta og flutningstöp

Mynd 5.

Kerfisþjónusta Flutningstöp

ÁRSREIKNINGUR 2012

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra.....	54
Áritun óháðs endurskoðanda	55
Rekstrarreikningur	56
Yfirlit um heildarafkomu.....	57
Efnahagsreikningur	58
Eiginfjárfirlit	59
Sjóðstreymisyfirlit.....	60
Skýringar	62
Viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing	85

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Landsnet hf. var stofnað árið 2004 á grundvelli raforkulaga sem Alþingi samþykkti árið 2003. Hlutverk Landsnets hf. er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003.

Rekstur ársins 2012

Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður ársins og heildarafkoma 0,8 milljörðum kr. Eigið fé félagsins í árslok var 13,3 milljarðar kr. samkvæmt efnahagsreikningi, þar af var hlutafé 5,9 milljarðar kr.

Hlutafé í árslok 2012 skiptist á fjóra hluthafa líkt og í ársbyrjun, en þeir eru:

	Eignarhlutur
Landsvirkjun	64,73%
Rarik ohf.	22,51%
Orkuveita Reykjavíkur	6,78%
Orkubú Vestfjarða ohf.	5,98%

Í árslok 2012 er ójafnað tap félagsins 4,2 milljarðar kr. og er því ekki heimild til arðgreiðslna.

Samkvæmt gildandi raforkulögum skal Orkustofnun setja Landsneti hf. tekjumörk. Í árslok 2012 er ágreiningur um uppgjör tekjumarka félagsins fyrir árin 2006-2009. Að auki liggur ekki fyrir ákvörðun um tekjumörk árána 2011, 2012 og 2013. Þetta veldur nokkurri óvissu um afkomu félagsins og fjárhag í árslok 2012. Í skýringu 31 er ítarlega farið yfir stöðu málsins og þeirri óvissu sem hún veldur um fjárhag félagsins.

Stjórnunarhættir

Stjórn Landsnets hf. leggur áherslu á að viðhalda góðum stjórnunarháttum. Stjórnin hefur sett sér starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Í þessum reglum er meðal annars að finna reglur um fundarskóp, reglur um hæfi stjórnarmanna, reglur um þagnarskyldu, upplýsingargjöf forstjóra gagnvart stjórn og fleira. Til frekari upplýsinga er vísað í stjórnarháttayfirlýsingu sem er viðauki við ársreikning félagsins.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur félagsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2012 og rekstrarafkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2012.

Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við.

Stjórn og forstjóri Landsnets hf. hafa í dag rætt ársreikning félagsins fyrir árið 2012 og staðfest hann með undirritun sinni.

Reykjavík, 14. febrúar 2013

Stjórn:

Þann Helmi Björnsson
Stjóri

Forstjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Landsnets hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Landsnets hf. fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2012, fjárhagsstöðu þess 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 5. tl. 1. mgr. 106 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 14. febrúar 2013

KPMG ehf.

Rekstrarreikningur ársins 2012

	Skýr.	2012	2011
Tekjur af raforkuflutningi	5	12.228.758	11.804.961
Aðrar tekjur	7	115.704	98.259
		<u>12.344.462</u>	<u>11.903.220</u>
Rekstrargjöld			
Orkukaup og kerfisþjónusta	8	1.383.844	1.346.225
Rekstur flutningskerfis	9,10	3.922.280	3.470.765
Kerfisstjórn	9,10	977.253	941.087
Annar rekstrarkostnaður	9,10	755.469	704.726
		<u>7.038.846</u>	<u>6.462.803</u>
Rekstrarhagnaður		5.305.616	5.440.417
Fjármunatekjur		67.382	84.509
Fjármagnsgjöld		(4.406.306)	(4.480.655)
Hrein fjármagnsgjöld	11	(4.338.924)	(4.396.146)
Áhrif hlutdeildarféлага	16	18.580	5.516
Hagnaður fyrir tekjuskatt		985.272	1.049.787
Tekjuskattur	12	(184.319)	(209.957)
Hagnaður		<u>800.953</u>	<u>839.830</u>
Hagnaður á hlut:			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hverja krónu hlutafjár	22	0,14	0,14

Skýringar nr. 1 til 31 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu ársins 2012

	Skýr.	2012	2011
Hagnaður		<u>800.953</u>	<u>839.830</u>
Liðir í heildarafkomu færðir á eigið fé		<u>0</u>	<u>0</u>
Heildarhagnaður ársins		<u><u>800.953</u></u>	<u><u>839.830</u></u>

Skýringar nr. 1 til 31 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

Eignir	Skýr.	2012	2011
Rekstrarfjármunir	13	58.625.415	60.187.407
Flutningsvirki í byggingu	13	1.769.671	276.275
Óefnislegar eignir	14	1.376.230	1.275.937
Eignarhlutur í dótturfélagi	15	500	500
Eignarhlutur í hlutdeildarfélögum	16	643.851	676.777
Langtímakröfur		34.929	34.929
Fastafjármunir		<u>62.450.596</u>	<u>62.451.825</u>
Birgðir	17	522.301	490.949
Viðskiptakröfur á móðurfélag	32	648.398	578.827
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	18	690.778	646.425
Markaðsverðbréf	19	251.027	267.750
Handbært fé	20	10.309.772	10.242.916
Veltufjármunir		<u>12.422.276</u>	<u>12.226.867</u>
Eignir samtals		<u><u>74.872.872</u></u>	<u><u>74.678.692</u></u>
Eigið fé			
Hlutfé		5.902.733	5.902.733
Endurmatsreikningur		11.593.238	12.293.653
Ójafnað tap		(4.233.136)	(5.734.504)
Eigið fé	21	<u>13.262.835</u>	<u>12.461.882</u>
Skuldir			
Skuldir við móðurfélag	23	42.675.190	40.828.055
Aðrar vaxtaberandi langtímaskuldir	23	12.141.815	12.319.241
Tekjuskattsskuldbinding	24	1.791.932	1.607.613
Fyrirframinnheimtar tekjur	25	300.678	129.008
Niðurrifsskuldbinding	26	734.307	696.081
Langtímaskuldir		<u>57.643.922</u>	<u>55.579.998</u>
Skuldir við móðurfélag	23	1.402.366	1.347.270
Næsta árs afborganir vaxtaberandi langtímaskulda	23	968.844	4.073.121
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	28	1.594.905	1.216.421
Skammtímaskuldir		<u>3.966.115</u>	<u>6.636.812</u>
Skuldir samtals		<u>61.610.037</u>	<u>62.216.810</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>74.872.872</u></u>	<u><u>74.678.692</u></u>

Skýringar nr. 1 til 31 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjáryfirlit ársins 2012

	Hlutafé	Endurmats- reikningur	Ójafnað tap	Samtals
Árið 2011:				
Eigið fé 1. janúar 2011.....	5.902.733	12.863.228	(7.143.909)	11.622.052
Heildarhagnaður ársins.....			839.830	839.830
Upplausn á endurmati rekstrarfjármuna.....		(569.575)	569.575	0
Eigið fé 31. desember 2011.....	<u>5.902.733</u>	<u>12.293.653</u>	<u>(5.734.504)</u>	<u>12.461.882</u>
Árið 2012:				
Eigið fé 1. janúar 2012.....	5.902.733	12.293.653	(5.734.504)	12.461.882
Heildarhagnaður ársins.....			800.953	800.953
Upplausn á endurmati rekstrarfjármuna.....		(700.415)	700.415	0
Eigið fé 31. desember 2012.....	<u>5.902.733</u>	<u>11.593.238</u>	<u>(4.233.136)</u>	<u>13.262.835</u>

Skýringar nr. 1 til 31 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2012

	Skýr.	2012	2011
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarhagnaður		5.305.616	5.440.417
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Söluhagnaður rekstrarfjármuna		(1.214)	(24.864)
Afskriftir	10	2.467.552	2.566.448
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða		7.771.954	7.982.001
Rekstrartengdar eignir, (hækkun) lækkun		(128.552)	131.604
Rekstrartengdar skuldir, hækkun		149.657	131.450
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða		7.793.059	8.245.055
Innborgaðar vaxtatekjur		49.839	84.509
Greidd vaxtagjöld og gengismunur		(2.034.834)	(2.050.296)
Handbært fé frá rekstri		5.808.064	6.279.268
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í flutningsvirkjum	13	(2.001.415)	(672.393)
Aðrar fjárfestingar	13	(511.729)	(374.360)
Söluverð fastafjármuna		82.609	460.037
Lækkun hlutafjár í hlutdeildarfélagi		0	7.741
Greiddur arður frá hlutdeildarfélagi		1.548	0
Markaðsverðbréf, breyting		0	(267.750)
Ógreiddur framkvæmdakostnaður, hækkun		217.580	16.798
Fjárfestingarhreyfingar		(2.211.407)	(829.927)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborgun af skuldum við móðurfélag		(3.657.360)	0
Afborganir langtímalána og skuldbindinga		(510.278)	(129.294)
Fyrirframinnheimtar tekjur, breyting		178.520	129.008
Fjármögnunarhreyfingar		(3.989.118)	(286)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(392.461)	5.449.055
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		459.317	537.960
Handbært fé í ársbyrjun		10.242.916	4.255.901
Handbært fé í árslok	18	10.309.772	10.242.916
Fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar án greiðsluáhrifa:			
Söluverð rekstrarfjármuna		0	662.764
Kaupverð eignarhluta í hlutdeildarfélögum		0	(627.835)
Langtímakröfur		0	(34.929)

Skýringar nr. 1 til 31 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnisyfirlit skýringa

	bls.		bls.
1. Félagið	62	18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	74
2. Grundvöllur reikningsskilanna	62	19. Markaðsverðbréf	74
3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir	62	20. Handbært fé	74
4. Ákvörðun gangvirðis	68	21. Eigið fé	74
5. Rekstrartekjur	69	22. Hagnaður á hlut	74
6. Orkuflutningur	69	23. Vaxtaberandi skuldir	75
7. Aðrar tekjur	69	24. Tekjuskattsskuldbinding	76
8. Orkukaup og kerfisþjónusta	69	25. Fyrirframinnheimtar tekjur	76
9. Laun og launatengd gjöld	69	26. Niðurrifsskuldbinding	76
10. Afskriftir	70	27. Lífeyrisskuldbinding	76
11. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	70	28. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	77
12. Tekjuskattur	71	29. Fjármálagerningar	77
13. Rekstrarfjármunir	71	30. Rekstrarleiga	82
14. Óefnislegar eignir	73	31. Óvissa	82
15. Eignarhlutur í dótturfélagi	73	32. Tengdir aðilar	83
16. Eignarhlutur í hlutdeildarfélögum	73	33. Kennitölur	84
17. Birgðir	74		

Skýringar

1. Félagið

Landsnet hf. er með lögheimili að Gylfaflöt 9, Reykjavík. Félagið er dótturfélag Landsvirkjunar og er ársreikningur Landsnets hf. hluti af samstæðureikningi Landsvirkjunar. Félagið var stofnað á árinu 2004 á grundvelli raforkulaga sem Alþingi samþykkti árið 2003. Hlutverk þess er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun á Íslandi samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga, nr. 65/2003, og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastaðlum sé fylgt

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikninginn 14. febrúar 2013.

b. Grundvöllur matsaðferða

Reikningsskil félagsins byggjast á kostnaðarverði, að eftirfarandi liðum undanskildum:

- Flutningsnet félagsins er fært á endurmetnu verði, sem var gangvirði þess á endurmatsdegi í árslok 2008.
- Fjármálagerningar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðir á gangvirði.

Nánar er fjallað er um mat á gangvirði í skýringu 4.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

d. Mat og áætlanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þessar eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýringar nr. 3c og 13 - rekstrarfjármunir
- Skýringar nr. 3d og 14 - óefnislegar eignir
- Skýringar nr. 3j (i) og 26 - niðurrifsskuldbinding
- Skýring nr. 24 - tekjuskattsskuldbinding

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum. Markaðsverðbréf eru nú sérstakur liður í efnahagsreikningi og ekki lengur hluti af handbæru fé. Sjóðstreymi og samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til samræmis. Einnig hefur kostnaður verið endurflokkaður milli orkukaupa og kerfisþjónustu og reksturs flutningskerfis í rekstrarreikningi og samanburðarfjárhæðum breytt til samræmis. Breytt framsetning hefur ekki áhrif á hagnað félagsins og eigið fé.

a. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörssdegi. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað. Gengismunur sem þannig myndast er færður í rekstrarreikning.

b. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir aðrir en afleiðusamningar

Lán, kröfur og handbært fé eru færð á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning, eru upphaflega færðar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yferráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið eftir af félaginu er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Félagið flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og lán og kröfur.

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir félagsins um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu félagsins eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnistæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

(ii) **Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar**

Skuldabréf og víkjandi skuldir eru færðar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjárskuldir, þ.m.t. skuldir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim viðskiptadegi þegar félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Félagið flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda félagsins annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

(iii) **Hlutafé**

Hlutafé er flokkað sem eigið fé. Þegar hlutir sem flokkaðir eru sem eigið fé eru keyptir er fjárhæð kaupverðsins, að meðtöldum beinum kostnaði, færð til lækkunar á eigin fé.

c. **Rekstrarfjármunir**

(i) **Færsla og mat**

Rekstrarfjármunir félagsins eru færðir til eignar á kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

Kostnaðarverð samanstandur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálf innifelur efniskostnað, launakostnað og annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun og eignfærðan fjármagnskostnað. Aðkeyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur hluti til að starfrækja viðkomandi búnað eru færður til eignar sem hluti af kostnaðarverði búnaðar. Jafnframt er við ákvörðun kostnaðarverðs tekið tillit til áætlaðs kostnaðar við niðurlagningu eignanna og kostnaðar sem kann að falla til við lagfæringu á þeim stað þar sem eignirnar voru.

Þegar einstakir hlutir rekstrarfjármunar hafa ólíkan nýtingartíma eru þeir aðgreindir í bókhaldi og færðir sérstaklega.

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli eru línur og tengivirki félagsins færð samkvæmt endurmatsaðferð (e. revaluation method). Þannig eru línur og tengivirki félagsins skráð á endurmetnu verði, sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum endurmetnum afskriftum frá þeim tíma sem eign var aflað. Endurmat þessara eigna mun verða framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á gangvirði eignanna m.a vegna utanaðkomandi þátta. Allar verðmatshækkunar vegna þessa endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskattsáhrifum. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu, afskriftir eða niðurlagningu eignar er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Línur og tengivirki voru síðast endurmetin í árslok 2008.

Hagnaður af sölu rekstrarfjármuna, sem er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eignarinnar, er færður í rekstrarreikning meðal annarra tekna, en tap af sölu meðal annars rekstrarkostnaðar.

(ii) Flutningsvirki í byggingu

Flutningsvirki í byggingu eru færð til eignar á því verði sem svarar til aðkeyptrar þjónustu, efnis, beins launakostnaðar og annars beins kostnaðar. Eignir sem ekki hafa verið teknar í notkun eru ekki afskrifaðar. Fjármagnskostnaður vegna fjármögnunar á kostnaðarverði flutningsvirkja í byggingu er eignfærður á byggingartíma og talinn hluti af kostnaðarverði eignarinnar. Eignfærður fjármagnskostnaður er veginn meðalfjármagnskostnaður félagsins á byggingartímanum.

(iii) Leigðar eignir

Leigusamningar félagsins eru skilgreindir sem rekstrarleigusamningar og eru leigðar eignir ekki færðar í efnahagsreikning félagsins.

(iv) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

(v) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Tengivirki	20 - 40 ár
Háspennulínur	20 - 50 ár
Ljósleiðarar	20 ár
Fasteignir	50 ár
Skrifstofuáhöld, tæki og aðrar eignir	4-10 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjorsdegi.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

d. Óefnislegar eignir

(i) Undirbúningskostnaður

Undirbúningskostnaður er eignfærður meðal fastafjármuna. Hér er aðallega um að ræða kostnað vegna kannana á línustæðum, undirbúnings lagningar flutningsmannvirkja og kostnað tengdan vinnu við umhverfismat vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Félagið hefur samið um að ef ekki verði af framkvæmdum, beri væntanlegir raforkukaupendur útlagðan kostnað vegna þessarar vinnu. Fjármagnskostnaður vegna verkefna sem eru í undirbúningi er eignfærður og er talinn hluti af undirbúningskostnaðinum. Þetta á þó ekki við um verkefni sem eru í bið umfram eðlilegt ferli verkefnisins. Kostnaður er ekki afskrifaður á þessu stigi heldur hefur verið tekið tillit til mögulegrar virðisrýmunar eins og fram kemur í skýringu 3h.

Þegar ákvörðun um lagningu flutningsmannvirkis hefur verið tekin og öll tilskilin leyfi hafa fengist, er undirbúningskostnaður vegna flutningsmannvirkisins eignfærður sem flutningsmannvirki í byggingu.

Á hverjum reikningsskiladegi er eignfærður undirbúningskostnaður yfirfarinn af stjórnendum með tilliti til skilyrða reikningsskilareglna um eignfærslu og virðisrýmun færð ef talið er að forsendur séu ekki lengur til staðar.

Útlagður kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til.

(ii) Hugbúnaður og aðrar óefnislegar eignir

Hugbúnaður og aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun.

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma þeirra. Nýtingartími hugbúnaðar er 4 ár.

e. Eignarhlutur í dótturfélagi

Félagið á eitt dótturfélag, Landsnet ehf. Ekki er gerður samstæðureikningur og er eignarhluturinn færður á upphaflegu kostnaðarverði. Engin starfsemi hefur verið í dótturfélaginu frá stofnun. Hlutfé þess er 500 þús. kr.

f. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Hlutdeildarfélög er félög þar sem félagið hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður 20-50% atkvæðisréttar. Hlutdeildarfélög eru færð í ársreikningnum með hlutdeildaraðferð og eru í upphafi færð á kostnaðarverði. Ársreikningurinn inniheldur hlutdeild í afkomu og eiginfjárhreyfingum hlutdeildarfélaga frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það.

g. Birgðir

Rekstrarvöru- og varahlutabirgðir eru færðar á kostnaðarverði. Úreltar og ónýtar birgðir eru gjaldfærðar. Kostnaður við birgðir er byggður á „fyrst inn - fyrst út“ reglunni (FIFO) við birgðamat og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á staðinn og í notkunarhæft ástand.

h. Virðisrýmun

(i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýmun fjáreigna. Virði fjáreignar telst hafa rýnað ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýmun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver fyrir sig með tilliti til virðisrýmunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýmun fjáreigna er færð í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

(ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópum eigna. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni. Virðisrýrnun endurmats eigna er færð á eigið fé til lækkunar á endurmatsreikningi að því marki sem nemur endurmati vegna þeirrar eignar.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar er hreint gangvirði hennar eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni.

i. Hlunnindi starfsmanna

(i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Félagið greiðir iðgjöld vegna starfsmanna sinna til sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða. Félagið ber enga ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikningi eftir því sem þau falla til.

(ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Samkvæmt samningi félagsins við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins (LSR) skulu skuldbindingar vegna starfsmanna félagsins sem eiga aðild að LSR gerðar upp árlega. LSR metur sérstaklega í árslok núvirta áfallna lífeyrisskuldbindingu sem myndast hefur á því ári og dregur frá útreiknaðri fjárhæð iðgjöld sem starfsmenn og félagið hafa greitt sjóðnum vegna áunninna réttinda á árinu. Mismunurinn er gjaldfærður í rekstrarreikningi og greiddur árlega. Tryggingafræðilegt mat skal miðað við að áfallin skuldbinding vegna ársins sé reiknuð til núvirðis í árslok með þeim ársvöxtum, sem almennt eru notaðir við mat á skuldbindingum lífeyrissjóða, nú 3,5%.

j. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar félaginu ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna fyrri atburðar og líklegt er að kostnaður lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

(i) Niðurrifskostnaður

Félagið hefur áætlað kostnað við niðurrif núverandi línustæða. Niðurrifskostnaðurinn hefur verið núvirtur miðað við áætlaðan líftíma háspennulína félagsins og er núvirt fjárhæð færð annars vegar til hækkunar á viðkomandi eign og hins vegar sem skuldbinding í efnahagsreikningi. Áætlaður niðurrifskostnaður er núvirtur með nafnávöxtun óverðtryggðra ríkisverðbréfa, í árslok 2012 sem var 6,9% (2011: 6,9%) og er gjaldfærður á meðal fjármagnsgjalda.

k. Tekjur

Tekjur vegna flutnings raforku eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru eða þjónustu.

Gjaldskrá félagsins er háð umsögn Orkustofnunar. Á grundvelli 12. gr. raforkulaga nr. 65/2003 setur Orkustofnun félaginu árlega tekjumörk vegna kostnaðar við flutning raforku til dreifiveitna annars vegar og vegna flutnings til stórnotenda hins vegar. Í 12. grein raforkulaganna kemur meðal annars fram:

Orkustofnun skal setja flutningsfyrirtækinu tekjumörk vegna kostnaðar við flutning á raforku til dreifiveitna annars vegar og vegna flutnings til stórnotenda hins vegar. Við setningu tekjumarkna skal taka tillit til þess hvort tenging stórnotenda leiði eða hafi leitt til hagkvæmari uppbyggingar og nýtingar flutningskerfisins en ella væri.

Tekjumörkin skulu ákveðin út frá eftirfarandi viðmiðum:

1. Rekstrarkostnaði sem tengist flutningsstarfsemi fyrirtækisins, þ.m.t. kostnaði vegna viðhalds, leigukostnaði vegna flutningsvirkja, almennum rekstrarkostnaði og kostnaði við kerfisstjórnun.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

2. Arðsemi flutningsfyrirtækisins af flutningsstarfsemi skal vera sem næst vegnum fjármagnskostnaði, að teknu tilliti til skatta og að frátöldum verðlagsbreytingum. Arðsemi til grundvallar tekjumörkum skal vera jöfn hlutfalli milli hagnaðar fyrir fjármunatekjur og fjármagnsgjöld en að frádrögnum sköttum (EBIT að frádrögnum sköttum) annars vegar og bókfærðs virðis fastafjármuna sem nauðsynlegir eru til reksturs flutningskerfisins auk 20% af tekjumörkum síðasta árs til að mæta kostnaði af veltufjármunum hins vegar.

3. Afskriftum af fastafjármunum, sbr. 2. tölul.

4. Sköttum.

Tekjumörk skulu ákveðin til fimm ára í senn en endurskoðuð árlega. Við endurskoðun skal athugað hvort breytingar hafi orðið á forsendum sem lagðar voru til grundvallar við ákvörðun tekjumarkna. Heimilt er að færa of- eða vanteknar tekjur samkvæmt tekjumörkum milli ára við árlegt uppgjör tekjumarkna en uppsafnaðar of- eða vanteknar tekjur skulu aldrei nema meira en 10% af uppfærðum tekjumörkum hvers uppgjörsárs. Komi í ljós við uppgjör tekjumarkna að uppsafnaðar ofteknar tekjur eru umfram þessi mörk skal ná hlutfallinu niður fyrir tilskilin mörk eigi síðar en fyrir lok næsta árs á eftir. Óheimilt er að flytja vanteknar tekjur umfram framangreind viðmið milli ára.

Flutningsfyrirtækið skal setja gjaldskrá vegna þjónustu sinnar í samræmi við tekjumörk skv. 2. mgr. Gjaldskráin skal gilda annars vegar fyrir úttekt dreifiveitna frá flutningskerfi og hins vegar fyrir úttekt stórnotenda.

Eigi síðar en sex vikum fyrir fyrirhugaða gildistöku skal gjaldskrá flutningsfyrirtækisins send Orkustofnun. Telji stofnunin framlagða gjaldskrá brjóta í bága við ákvæði laga þessara eða reglugerða skal hún koma athugasemdum á framfæri við flutningsfyrirtækið innan þriggja vikna frá móttöku. Gjaldskráin tekur ekki gildi fyrr en bætt hefur verið úr að mati Orkustofnunar. Flutningsfyrirtækið skal birta gjaldskrána opinberlega.

Með lögum nr. 19/2011 var sett bráðabirgðaákvæði um meðferð uppsafnaðra oftekinna tekna fyrri ára, en þar stendur: " Ef uppsafnaðar ofteknar tekjur nema meira en 10% af uppfærðum tekjumörkum í árslok 2010 skal flutningsfyrirtækið eða dreifiveita eftir því sem við á setja gjaldskrá sína ár hvert frá og með árinu 2011 og þar til hlutfallið er komið undir 10% þannig að hlutfall uppsafnaðra oftekinna tekna lækki. Skulu uppsafnaðar ofteknar tekjur ekki nema meira en 10% af uppfærðum tekjumörkum við lok árs 2020. Ef uppsafnaðar vanteknar tekjur nema meira en 10% af uppfærðum tekjumörkum í árslok 2010 er heimilt að setja gjaldskrá þannig að hlutfallið lækki niður fyrir 10% fyrir lok árs 2020, þó þannig að tekjur hvers árs fari ekki meira en 3% fram úr uppfærðum tekjumörkum þess árs af þessum orsökum. Uppsafnaðar ofteknar tekjur í árslok 2010 skulu færðar í bandaríkjadali miðað við gengi þess dags þegar samtala oftekinna tekna liggur fyrir."

Landsnet mun þurfa að endurgreiða mismun tekna og tekjumarkna fyrri ára í samræmi við ákvæðið sbr. skýringu nr. 31.

Gjaldskrá félagsins er tvískipt annars vegar í íslenskum krónum (ISK) og hins vegar í bandarískum dollurum (USD).

l. Leigugreiðslur

Leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru færðar í rekstrarreikning með línulegum hætti á leigutímanum.

Eignaleiga sem svarar til fjármagnskostnaðar og afskrifta á árinu vegna afnota af flutningsmannvirkjum raforkufyrirtækja er gjaldfærð í ársreikningnum. Leigugjaldið er undir eftirliti Orkustofnunar.

m. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, söluhagnaði af eignarhlut í hlutdeildarfélagum og gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum sem er færður í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar niðurrifsskuldbindingar, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning og virðisrymun fjáreigna. Lántökukostnaður eru færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Hagnaði og tapi vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er jafnað saman.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

n. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins er frestaður tekjuskattur. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á eigið fé.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggist á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundinn mismunur kemur til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki. Tekjuskattshlutfall félagsins er 20%.

o. Hagnaður á hlut

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er jafn grunnhagnaði þar sem félagið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða gefið út breytanleg skuldabréf.

p. Starfspáttayfirlit

Samkvæmt raforkulögum er félaginu einungis heimilt að annast flutning á raforku og kerfisstjórnun á Íslandi, auk þess sem því er heimilt að starfrækja raforkumarkað. Félagið hefur ekki hafið starfrækslu raforkumarkaðar og lítur á núverandi starfsemi sem einn starfspátt og er því ekki birt starfspáttayfirlit.

q. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim

Félagið hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem Evrópusambandið hefur staðfest í árslok 2012 og gilda um árið 2012 og eiga við um starfsemi þess. Félagið hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir sem taka gildi eftir árslok 2012, en heimilt er að taka upp fyrir. Áhrif þess á reikningsskil félagsins hafa ekki verið metin að fullu en talið að þau séu óveruleg.

4. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar félagsins krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði á fjáreignum og fjárskuldum og öðrum eignum og skuldum. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur gangvirðis eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

a. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra krafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörssdags.

b. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er ákvarðað vegna skýringa, er reiknað núvirði framtíðarsjóðflæðis höfuðstóls og vaxta, afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjörssdegi.

Skýringar, frh.:

5. Rekstrartekjur

Tekjur af flutningi raforku greinast þannig:

	2012	2011
Orkuflutningur	10.916.642	10.325.878
Flutningstap og kerfisþjónusta	1.203.586	1.377.923
Þjónustutekjur	26.497	19.127
Innmötunargjald	82.033	82.033
Tekjur af raforkuflutningi samtals	12.228.758	11.804.961

6. Orkuflutningur

Orkuflutningur greinist þannig:

Orkuflutningur til stórnotenda	7.660.746	7.064.891
Orkuflutningur til dreifiveitna	3.255.896	3.260.987
Orkuflutningur samtals	10.916.642	10.325.878

7. Aðrar tekjur

Aðrar tekjur greinast þannig:

Verksölutekjur	61.924	66.366
Húsaleigutekjur	11.169	7.029
Tekjur vegna upprunaábyrgða og vottana	41.397	0
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	1.214	24.864
Aðrar tekjur samtals	115.704	98.259

8. Orkukaup og kerfisþjónusta

Orkukaup og kerfisþjónusta greinast þannig:

Orkukaup vegna flutningstapa	883.967	887.062
Kerfisþjónustukaup	499.877	459.163
Orkukaup og kerfisþjónusta samtals	1.383.844	1.346.225

9. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	1.042.459	973.906
Iðgjaldatengdar lífeyrisgreiðslur	125.613	114.182
Réttindatengdar lífeyrisgreiðslur	11.909	16.215
Önnur launatengd gjöld	114.749	113.359
Laun og launatengd gjöld samtals	1.294.730	1.217.662

Laun og launatengd gjöld skiptast þannig:

Rekstur flutningskerfis	555.661	477.104
Kerfisstjórn	454.480	436.362
Annar rekstrarkostnaður	284.589	304.196
Laun og launatengd gjöld samtals	1.294.730	1.217.662

Skýringar, frh.:

9. Laun og launatengd gjöld, frh.	2012	2011
Stöðugildi að meðaltali	117	109
Stöðugildi í árslok umreiknuð í heilsársstörf	106	94
Laun stjórnar, forstjóra og tveggja framkvæmdastjóra voru sem hér segir:		
Laun stjórnar	5.975	5.040
Laun og hlunnindi forstjóra	13.225	21.181
Laun og hlunnindi tveggja framkvæmdastjóra	34.688	33.892
10. Afskriftir		
Afskriftir greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 13	2.427.328	2.428.630
Afskriftir og virðisrýmun óefnislegra eigna, sbr. skýringu 14	40.224	137.818
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	<u>2.467.552</u>	<u>2.566.448</u>
Afskriftir skiptast þannig í rekstrarreikningi:		
Rekstur flutningskerfis	2.298.882	2.398.162
Kerfisstjórn	56.541	40.149
Annar rekstrarkostnaður	112.129	128.137
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	<u>2.467.552</u>	<u>2.566.448</u>
11. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld		
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur af bankareikningum	40.318	27.079
Tekjur af verðbréfaeign	9.521	57.430
Söluhagnaður eignarhluta í hlutdeildarfélagi	17.543	0
Fjármunatekjur samtals	<u>67.382</u>	<u>84.509</u>
Vaxtagjöld	(2.216.696)	(2.202.114)
Verðbætur	(2.078.598)	(2.294.596)
Gengismunur	(152.823)	(98.623)
Áhrif núvirðingar niðurrifsskuldbindingar	(38.226)	56.442
Eignfærðir vextir vegna flutningsvirkja í byggingu	80.037	58.236
Fjármagnsgjöld samtals	<u>(4.406.306)</u>	<u>(4.480.655)</u>
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	<u>(4.338.924)</u>	<u>(4.396.146)</u>
Fjármagnskostnaður vegna bygginga á flutningsvirkjum að fjárhæð 80 millj. kr. (2011: 58 millj.kr.), er eignfærður og hefur verið færður til lækkunar á fjármagnsgjöldum í rekstrarreikningi.		
Eignfærður fjármagnskostnaður nam 7,6% af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu á árinu (2011: 8,0%). Um er að ræða meðaltals fjármagnskostnað félagsins á árinu.		

Skýringar, frh.:

12. Tekjuskattur

2012

2011

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:

Reiknaður tekjuskattur ársins	(184.319)	(209.957)
Gjaldfærður tekjuskattur í rekstrarreikningi	(184.319)	(209.957)

Breyting tekjuskattsskuldbindingar greinist þannig:

Breyting á tímabundnum mismun	308.482	211.626
Breyting á yfirfæranlegu skattalegu tapi	(492.801)	(421.583)
Breyting tekjuskattsskuldbindingar	(184.319)	(209.957)

2012

2011

Afstemming á virku skatthlutfalli

Hagnaður fyrir tekjuskatt		985.272		1.049.787
Tekjuskattur samkvæmt gildandi skatthlutfalli	20,0%	(197.054)	20,0%	(209.957)
Áhrif hlutdeildarfélaganna	(1,2%)	12.297	0,0%	0
Annað	(0,0%)	438	0,0%	0
Virkur tekjuskattur	18,7%	(184.319)	20,0%	(209.957)

13. Rekstrarfjármunir

Forsendur endurmats rekstrarfjármuna

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli voru línur og tengivirki félagsins endurmetnar á árinu 2008. Við endurmatið var beitt tvenns konar aðferðum. Annars vegar var litið til áætlaðs endurbýggingarkostnaðar flutningskerfisins, sem var metinn af óháðum sérfræðingum í ársbyrjun 2008 og framreiknaður til ársloka 2008. Hins vegar var lagt mat á rekstrarvirði með sjóðstreymisgreiningu. Matstímabilið var frá 2009 til 2013 og eftir það reiknað framtíðarvirði rekstrar. Endurmat ársins 2008 byggðist á rekstrarvirði og voru helstu forsendur þess rekstraráætlanir félagsins fyrir árin 2009-2013, 30% eiginfjárlutfall, að gjaldskrá félagsins fyrir flutning til dreifiveita fylgdi verðlagsþróun á Íslandi, gjaldskrá félagsins fyrir flutning til stórnotenda fylgdi verðlagsbreytingum í Bandaríkjunum og við mat á vegnum meðalfjármagnskostnaði (WACC) var tekið mið af sambærilegum fyrirtækjum erlendis. Það er mat stjórnenda að ekki sé tilefni til endurmats rekstrarfjármuna á árinu 2012.

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Tengivirki	Háspennu- línur og ljósleiðarar	Aðrir fasta- fjármunir	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2011	22.266.226	47.587.240	2.902.435	72.755.901
Viðbætur á árinu	108.022	101.794	220.552	430.368
Endurflokkað	(196.372)	196.372	0	0
Flutt af flutningsvirkjum í byggingu	488.231	179.844	0	668.075
Selt og aflagt	0	(732.960)	(987)	(733.947)
Staða 31.12.2011	22.666.107	47.332.290	3.122.000	73.120.397
Viðbætur á árinu	418.645	75.827	372.035	866.507
Selt og aflagt	0	0	(4.790)	(4.790)
Staða 31.12.2012	23.084.752	47.408.117	3.489.245	73.982.114

Skýringar, frh.:

13. Rekstrarfjármunir, frh.:

	Tengivirki	Háspennu- línur og ljósleiðarar	Aðrir fasta- fjármunir	Samtals
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2011	3.263.976	6.736.916	599.053	10.599.945
Afskriftir ársins	751.760	1.544.455	132.415	2.428.630
Endurflokkað	(7.579)	7.579	0	0
Selt og aflagt	0	(94.916)	(670)	(95.586)
Staða 31.12.2011	4.008.157	8.194.034	730.798	12.932.989
Afskriftir ársins	766.203	1.505.057	156.068	2.427.328
Selt og aflagt	0	0	(3.619)	(3.619)
Staða 31.12.2012	4.774.360	9.699.091	883.247	15.356.698

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

Bókfært verð

1.1.2011	19.002.250	40.850.324	2.303.382	62.155.956
31.12.2011	18.657.950	39.138.256	2.391.202	60.187.407
31.12.2012	18.310.392	37.709.026	2.605.998	58.625.415

Bókfært verð án endurmats

1.1.2011	16.254.195	27.682.918	2.303.382	46.240.495
31.12.2011	16.025.423	26.567.291	2.391.202	44.983.916
31.12.2012	15.794.313	25.733.557	2.605.998	44.133.868

Fasteignamat og váttryggingarverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nemur um 2,7 milljörðum kr. (2011: 2,5 milljarðar kr.). Brunabótamat sömu eigna nemur um 5,2 milljörðum kr. (2011: 4,6 milljarðar kr.) og bókfært verð 3,7 milljörðum kr. (2011: 3,9 milljarðar kr.). Váttryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins, annarra en háspennulína og strengja sem tryggð eru með viðlagatryggingu, nemur 42,2 milljörðum kr. (2011: 37,3 milljarðar kr.). Félagið er með viðlagatryggingu að fjárhæð 103,4 milljarðar kr. (2011: 99,8 milljarðar kr.).

Flutningsvirki í byggingu

	2012	2011
Staða 1.1.	276.275	425.541
Viðbætur á árinu	1.506.943	518.809
Flutt á undirbúningskostnað / rekstrarfjármuni	(8.075)	(668.075)
Selt og aflagt	(5.472)	0
Staða 31.12.	1.769.671	276.275

Skýringar, frh.:

14. Óefnislegar eignir:

	Undirbúnings- kostnaður	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða 1.1.2011	1.339.669	381.774	1.721.443
Viðbætur á árinu	149.317	4.490	153.807
Flutt á flutningsvirki í byggingu	(56.233)	0	(56.233)
Selt og aflagt	(85.577)	0	(85.577)
Staða 31.12.2011	1.347.176	386.264	1.733.440
Viðbætur á árinu	134.114	5.580	139.694
Flutt af flutningsvirki í byggingu	8.075	0	8.075
Selt og aflagt	(7.252)	0	(7.252)
Staða 31.12.2012	1.482.113	391.844	1.873.957
Afskriftir og virðisrýrnun			
Staða 1.1.2011	126.950	192.735	319.685
Afskriftir og virðisrýrnun ársins	85.464	52.354	137.818
Staða 31.12.2011	212.414	245.089	457.503
Afskriftir og virðisrýrnun ársins	8.075	32.149	40.224
Staða 31.12.2012	220.489	277.238	497.727
Bókfært verð			
1.1.2011	1.212.719	189.039	1.401.758
31.12.2011	1.134.762	141.175	1.275.937
31.12.2012	1.261.624	114.606	1.376.230

15. Eignarhlutur í dótturfélagi

Eignarhlutur í dótturfélagi greinist þannig:

	2012		2011	
	Eignarhlutur	Bókfært verð	Eignarhlutur	Bókfært verð
Landsnet ehf.	100,00%	500	100,00%	500

Eignarhlutur félagsins í Landsneti ehf. er færður á kostnaðarverði. Enginn rekstur hefur verið í félaginu frá stofnun.

16. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum greinast þannig:

	2012		2011	
	Afkomu- hlutdeild	Afkomu- hlutdeild	Bókfært verð	Bókfært verð
Orkufjarskipti hf. 50% / 50%	16.015	0	643.851	627.835
Netorka ehf. 0% / 38,71%	2.565	5.516	0	48.942
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum samtals	18.580	5.516	643.851	676.777

Í október seldi félagið 38,71% hlut sinn í Netorku ehf.

Skýringar, frh.:

17. Birgðir

Birgðir félagsins eru varahlutir og efnisbirgðir. Ekki var færð niðurfærsla á birgðum félagsins á árinu (2011: 10,0 millj. kr. niðurfærsla).

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur:	2012	2011
Viðskiptakröfur	557.242	500.695
Aðrar skammtímakröfur	133.536	145.730
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur samtals	<u>690.778</u>	<u>646.425</u>

19. Markaðsverðbréf

Markaðsverðbréf í eigu félagsins eru skráð í kauphöll. Þau eru auðseljanleg, en er ekki hægt að flokka þau sem handbært fé vegna þess að líftími þeirra er lengri en þrjú mánuðir.

20. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Óbundnar innstæður	10.309.772	10.242.916
Handbært fé samtals	<u>10.309.772</u>	<u>10.242.916</u>

21. Eigið fé

Hlutafé

Heildarhlutafé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 5.903 millj. kr. í árslok. Félagið á engin eigin bréf. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Allt hlutafé félagsins hefur verið greitt.

Endurmatsreikningur

Endurmatsreikningur félagsins samanstendur af endurmatshækkun rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á ójafnað tap.

Arður

Félagið greiddi hvorki arð á árinu 2012 vegna rekstrarársins 2011, né á árinu 2011 vegna rekstrarársins 2010. Ójafnað tap félagsins nemur 4,2 milljörðum kr. og er því ekki heimild til arðgreiðslna.

22. Hagnaður á hlut

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut:

	2012	2011
Hagnaður til hluthafa	<u>800.953</u>	<u>839.830</u>
Vegið meðaltal útistandandi hluta í árslok	<u>5.902.733</u>	<u>5.902.733</u>
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	0,14	0,14

Skýringar, frh.:

23. Vaxtaberandi skuldir

Hér eru upplýsingar um samningsbundin lánskjör af lántökum félagsins, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði.

	2012	2011
Langtímaskuldir		
Verðtryggt skuldabréfalán frá móðurfélagi í íslenskum krónum, fastir vextir	42.675.190	40.828.055
Lánasamningur við móðurfélag í bandaríkjadöllum (USD), Libor + álag	0	3.558.590
Lánasamningur í svissneskum frönskum (CHF), Libor + álag	7.830.765	7.657.983
Verðtryggð skuldabréfalán í íslenskum krónum, fastir vextir	5.279.894	5.175.789
	<u>55.785.849</u>	<u>57.220.417</u>
Næsta árs afborgun langtímaskulda	(968.844)	(4.073.121)
Vaxtaberandi skuldir samtals	<u>54.817.005</u>	<u>53.147.296</u>
Skammtímaskuldir		
Skammtímaskuldir við móðurfélags greinast þannig:		
Áfallnir vextir langtímalána	1.402.366	1.347.270
Lánasamningur í USD sem er hluti af næsta árs afborgun	0	3.558.590
Skammtímaskuldir samtals	<u>1.402.366</u>	<u>4.905.860</u>
Þar af fært meðal næsta árs afborgunar	0	(3.558.590)
Skammtímaskuldir við móðurfélag	<u>1.402.366</u>	<u>1.347.270</u>

Skuldabréfalán frá móðurfélagi er verðtryggt kúlulán með gjalddaga höfuðstóls árið 2020 og árlegan vaxtagjalddaga. Verðtryggð skuldabréfalán frá þriðja aðila eru jafngreiðslubréf til 25 ára. Félagið var í upphafi árs með lánasamning í bandaríkjadöllum (USD) við móðurfélagið. Lánsheimildin nam USD 50 millj. og voru nýttar USD 29 millj. þar til í júní 2012, þegar félagið greiddi lánið að fullu og lánasamningur var lokað.

Skilmálar vaxtaberandi skulda

	Lokagjalddagi	2012		2011	
		Vegnir meðalvextir	Bókfært verð	Vegnir meðalvextir	Bókfært verð
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í CHF	2022	0,39%	7.830.765	0,46%	7.657.983
Skuldir í USD	2012	-	0	3,79%	3.558.590
			<u>7.830.765</u>		<u>11.216.573</u>
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	2020 - 2034	4,30%	47.955.084	4,30%	46.003.844
Vaxtaberandi skuldir samtals			<u>55.785.849</u>		<u>57.220.417</u>
Afborganir greinast þannig á næstu ár:				2012	2011
Árið 2013/2012				968.844	4.073.121
Árið 2014/2013				976.162	904.094
Árið 2015/2014				983.850	911.096
Árið 2016/2015				991.928	918.451
Árið 2017/2016				1.000.415	926.179
Síðar				<u>50.864.650</u>	<u>49.487.476</u>
				<u>55.785.849</u>	<u>57.220.417</u>

Skýringar, frh.:

24. Tekjuskattskuldbinding

Tekjuskattsskuldbinding félagsins greinist þannig:	2012	2011
Tekjuskattsskuldbinding 1. janúar	1.607.613	1.397.656
Tekjuskattur ársins færður í rekstrarreikning	184.319	209.957
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember	<u>1.791.932</u>	<u>1.607.613</u>

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig í árslok:

Rekstrarfjármunir	2.756.995	2.945.402
Óefnislegar eignir	197.008	154.274
Eignarhlutir í félögum	0	5.072
Niðurrifsskuldbinding	(146.861)	(139.216)
Aðrar skuldbindingar	(137.342)	(66.020)
Óinnleystur gengismunur	(26.951)	51.819
Yfirfæranlegt skattalegt tap	(850.917)	(1.343.718)
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember	<u>1.791.932</u>	<u>1.607.613</u>

Yfirfæranlegt skattalegt tap félagsins nemur 4,3 milljörðum króna. Tapið er nýtanlegt á móti skattskyldum tekjum í tíu ár frá því það myndast. Það er mat stjórnenda að rekstur félagsins á næstu árum muni skapa skattskyldar tekjur og yfirfæranlegt skattalegt tap muni nýtast að fullu. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok 2012 verður nýtanlegt til ársins 2018.

25. Fyrirframinnheimtar tekjur

Fyrirframinnheimtar tekjur eru vegna tengigjalda sem raforkukaupendur hafa greitt félaginu. Þær námu í árslok 308 millj. kr. (2011: 136 millj. kr.). Sá hluti fyrirframinnheimtra tekna sem tekjufærður verður á næsta ári er færður meðal skammtímaskulda. Tekjufærð tengigjöld á árinu 2012 námu 7 millj. kr. (2011:1 millj. kr.)

26. Niðurrifsskuldbinding

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:	2012	2011
Staða 1.1.	696.081	752.523
Bakfærsla núvirðingar á árinu	38.226	(56.442)
Staða í árslok	<u>734.307</u>	<u>696.081</u>

Í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður lína hefur verið metinn og síðan núvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar færð meðal fjármagnsgjalda, auk afskrifta á niðurrifskostnaði meðal rekstrarkostnaðar.

27. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins reiknar í lok hvers árs áfallna lífeyrisskuldbindingu sem myndast hefur á því ári. Tryggingafræðilegt mat miðast við að áfallin skuldbinding vegna ársins sé reiknuð til núvirðis í árslok með þeim ársvöxtum, sem almennt eru notaðir við mat á skuldbindingum lífeyrissjóða, nú 3,5%. Á árinu 2012 eru gjaldfærðar 12 millj. kr. vegna þessa (2011: 16 millj. kr.).

Skýringar, frh.:

28. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2012	2011
Viðskiptaskuldir	949.683	770.410
Aðrar skammtímaskuldir	645.222	446.011
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	<u>1.594.905</u>	<u>1.216.421</u>

29. Fjármálagerningar

Stýring fjárhagslegrar áhættu

Eftirfarandi áhætta fylgir fjármálagerningum félagsins:

- Mótaðilaáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Markaðsáhætta

Hér eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og draga úr áhættum, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess. Að auki eru veittar tölulegar upplýsingar víðar í ársreikningnum.

Stjórn félagsins ber að innleiða og hafa eftirlit með fjármálagri áhættu þess. Stjórnin sækir ráðgjöf vegna fjármálagregrar áhættu bæði til starfsmanna félagsins og utankomandi ráðgjafa og ræðir reglulega á stjórnarfundum.

Markmið félagsins með virku eftirliti með fjármálagri áhættu er að uppgötva og greina áhættuþætti tímanlega, greina þær áhættur sem félagið býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustefna félagsins og aðferðir er yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi félagsins.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta félagsins er aðallega vegna viðskiptakrafna og ræðst einkum af fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptamanna.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Almennt eru viðskiptamenn félagsins fjárhagslega sterk orkufyrirtæki sem átt hafa viðskipti við félagið frá stofnun. Stærstu viðskiptamenn félagsins eru einnig hluthafar í félaginu. Um 89% (2011: 85%) af flutningstekjum félagsins verða til vegna viðskipta við hluthafa félagsins.

Mesta mögulega tap vegna lánsáhættu

Mesta mögulega tap félagsins vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	2012	2011
Langtímakröfur	34.929	34.929
Viðskiptakröfur á móðurfélag	648.398	578.827
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	690.778	646.425
Markaðsverðbréf	251.027	267.750
Handbært fé	<u>10.309.772</u>	<u>10.242.916</u>
Samtals mesta mögulega tap vegna lánsáhættu	<u>11.934.904</u>	<u>11.770.847</u>

Skýringar, frh.:

29. Fjármálagæringar, frh.:

Virðisrýmun

Hvorki var færð virðisrýmun vegna viðskiptakrafna í árslok né gjaldfærðar tapaðar kröfur á árinu og byggir það á mati og reynslu stjórnenda. Frá stofnun Landsnets hefur félagið ekki tapað viðskiptakröfum og hafa forsvarsmenn þess metið lánsáhættu óverulega miðað við núverandi starfsemi. Reglulega er fylgst með innheimtumálum félagsins.

Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið félagsins er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor félagsins.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur greinast þannig:

2012	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðstreymi	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Meira en 5 ár
Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:						
Skuldir við						
móðurfélag	44.077.556	56.474.945	1.796.625	3.593.251	5.389.876	45.695.193
Langtímask.	13.110.659	16.541.910	1.233.020	2.456.820	3.661.658	9.190.412
Viðskiptask. og aðrar skammt.sk.	1.594.905	1.594.905	1.594.905	0	0	0
	<u>58.783.120</u>	<u>74.611.760</u>	<u>4.624.550</u>	<u>6.050.071</u>	<u>9.051.534</u>	<u>54.885.605</u>

2011

Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:

Skuldir við						
móðurfélag	45.733.915	60.031.225	5.452.282	1.718.861	5.156.583	47.703.499
Langtímask.	12.833.772	17.012.224	805.305	1.190.909	3.632.129	11.383.881
Viðskiptask. og aðrar skammt.sk.	1.216.421	1.216.421	1.216.421	0	0	0
	<u>59.784.108</u>	<u>78.259.870</u>	<u>7.474.008</u>	<u>2.909.770</u>	<u>8.788.712</u>	<u>59.087.380</u>

Skýringar, frh.:

29. Fjármálagæringar, frh.:

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar í markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu félagsins eða virði fjármálagæringa þess. Markmið með stýringu markaðsáhhættu er að stýra og takmarka áhhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Gjaldmiðlagengisáhætta

Gengisáhætta er sú áhhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Félagið býr við gengisáhættu vegna tekna, innkaupa og lántöku í öðrum gjaldmiðlum en starfrækslugjaldmiðli félagsins. Starfrækslugjaldmiðill félagsins er íslenskar krónur og myndast því gengisáhætta af nettó sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en íslenskum krónum. Meiri hluti tekna félagsins er í bandarískum dollurum (USD) og á árinu 2012 voru 64,8% heildartekna félagsins í bandarískum dollurum (USD) (2011: 62,1%). Innkaup eru aðallega í íslenskum krónum, en þó er hluti innkaupa í öðrum myntum, aðallega í evru (EUR) og bandarískum dollurum (USD). Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru bandarískir dollarar (USD) og svissneskur franki (CHF). Á árinu 2013 er áætlað að 68,9% heildartekna félagsins verði í bandarískum dollurum (USD).

Félagið ver sig að jafnaði ekki fyrir gjaldmiðlagengisáhættu, en metur reglulega myntsamsetningu skulda félagsins á móti myntsamsetningu tekna og eigna.

Lántaka félagsins í svissneskum frónkum (CHF), myndar gengisáhættu en vextir af þessum lánum eru að lægri, en af lánum sem félagið tekur í íslenskum krónum.

Áhhætta félagsins vegna helstu erlendra gjaldmiðla er sem hér segir:

	EUR	CHF	USD
2012			
Handbært fé	190.826	50.782	9.348.845
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	0	0	255.691
Vaxtaberandi langtímaskuldir	0	(7.830.765)	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(104.605)	0	(45.078)
Áhhætta í efnahagsreikningi	86.221	(7.779.983)	9.559.458

2011

Handbært fé	132	51.788	9.497.126
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	963	0	225.536
Skuldir við móðurfélag	0	0	(3.558.590)
Vaxtaberandi langtímaskuldir	0	(7.657.983)	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(72.975)	(6.945)	(2.497)
Áhhætta í efnahagsreikningi	(71.880)	(7.613.140)	6.161.575

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2012	2011	2012	2011
Gjaldmiðlar				
EUR	160,73	161,42	169,80	158,84
CHF	133,35	131,20	140,64	130,66
USD	125,05	116,07	128,74	122,71

Skýringar, frh.:

29. Fjármálagerningar, frh.:

Næmnigreining

Styrking íslensku krónunnar um 10% gagnvart eftirtöldum gjaldmiðlum þann 31. desember hefði hækkað (lækkað) afkomu félagsins eftir tekjuskatt um eftirfarandi fjárhæðir. Áhrif annarra erlendra gjaldmiðla eru óveruleg. Greiningin byggist á að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2011.

	2012	2011
EUR	(6.898)	5.750
CHF	622.399	609.051
USD	(764.757)	(492.926)

Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt, að því gefnu að allar aðrar breytur hefðu haldist óbreyttar.

Vaxtaáhætta

Félagið býr við vaxtaáhattu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Lántökur félagsins eru bæði með breytilegum og föstum vöxtum, en stærstur hluti lána félagsins ber fasta innlenda vexti samanber skýringu nr. 23. Hlutfall vaxtaberandi skulda með breytilega vexti er 14% samanborið við 20% í árslok 2011.

Vaxtaberandi fjármálagerningar félagsins í árslok greinast þannig:

	Bókfært verð	
	2012	2011
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjáreignir	34.929	34.929
Fjárskuldir	(7.830.765)	(11.216.573)
	<u>(7.795.836)</u>	<u>(11.181.644)</u>

Fjármálagerningar með fasta vexti

Fjárskuldir	(47.955.084)	(46.003.844)
-------------------	---------------	---------------

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með fasta vexti

Skuldir félagsins sem eru með fasta vextir eru annars vegar kúlulán með einni afborgun árið 2020 við móðurfélag félagsins og hins vegar jafngreiðslu skuldabréfalán til 25 ára. Þessar skuldir eru ekki færðar á gangvirði. Því eiga breytingar á markaðsvöxtum á uppgjörstegi ekki að hafa áhrif á rekstrareikning félagsins.

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með breytilega vexti

Breyting á vöxtum um 100 punkta myndi hækka (lækka) afkomu um neðangreindar fjárhæðir eftir tekjuskatt. Þessi greining byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, sérstaklega gengi erlendra gjaldmiðla, haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2011.

	Afkoma	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31. desember 2012		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	(62.234)	23.386
Næmni sjóðstreymis (nettó)	<u>(62.234)</u>	<u>23.386</u>
31. desember 2011		
Fjármálagerningar með breytilega vexti	(87.027)	53.988
Næmni sjóðstreymis (nettó)	<u>(87.027)</u>	<u>53.988</u>

Skýringar, frh.:

29. Fjármálagæringar, frh.:

Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Gangvirði og bókfært verð fjáreigna og fjárskulda í efnahagsreikningi greinist þannig:

	31.12.2012		31.12.2011	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Langtímakröfur	34.929	34.929	34.929	34.929
Lán og kröfur	1.339.176	1.339.176	1.225.252	1.225.252
Markaðsverðbréf	251.027	251.027	267.750	267.750
Handbært fé	10.309.772	10.309.772	10.242.916	10.242.916
Skuldir við móðurfélag, langtíma	(42.675.190)	(49.613.500)	(44.386.645)	(49.935.197)
Aðrar langtímaskuldir	(13.110.659)	(14.398.193)	(12.833.772)	(13.282.842)
Skuldir við móðurfélag, skammtíma	(1.402.366)	(1.402.366)	(1.347.270)	(1.347.270)
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(1.594.905)	(1.594.905)	(1.216.421)	(1.216.421)
	(46.848.216)	(55.074.060)	(48.013.261)	(54.010.883)

Vextir við mat á gangvirði

Við núvirðingu vænts sjóðstreymis eru notaðir vextir af ríkisskuldabréfum auk 0,4 prósentustiga álags á uppgjörsgægi.

Flokkun fjármálagæringa

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagæringa:

	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstur		Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði	
	Lán og kröfur			Bókfært virði
2012				
Langtímakröfur	34.929			34.929
Kröfur á móðurfélag	648.398			648.398
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	690.778			690.778
Markaðsverðbréf	251.027			251.027
Handbært fé	10.309.772			10.309.772
	251.027	11.683.877	0	11.934.904
Skuldir við móðurfélag			42.675.190	42.675.190
Aðrar langtímaskuldir			13.110.659	13.110.659
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir		1.594.905		1.594.905
	0	1.594.905	55.785.849	57.380.754
2011				
Langtímakröfur	34.929			34.929
Kröfur á móðurfélag	578.827			578.827
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	646.425			646.425
Markaðsverðbréf	267.750			267.750
Handbært fé	10.242.916			10.242.916
	267.750	11.503.097	0	11.770.847
Skuldir við móðurfélag			44.386.645	44.386.645
Aðrar langtímaskuldir			12.833.772	12.833.772
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir		1.216.421		1.216.421
	0	1.216.421	57.220.417	58.436.838

Skýringar, frh.:

29. Fjármálagerningar, frh.:

Verðtryggingaráhætta

Verðtryggingaráhætta er áhættan á að sveiflur í vísitölu neysluverðs hafa áhrif á fjárhagsstöðu og sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerna. Meirihluti vaxtaberandi skulda félagsins er verðtryggður en meirihluti tekna er í bandarískum dollurum (USD) og því óverðtryggður.

Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum eru óverulegur hluti af starfsemi félagsins.

Eiginfjárfesting

Félaginu ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarkseiginfjárfstöðu.

30. Rekstrarleiga

Félagið sem leigutaki

Félagið er með á leigu hluta af flutningsvirkjum innlendra orkufyrirtækja. Leigusamningarnir eru ótímasettir og er útreikningur leiguverðs undir eftirliti Orkustofnunar. Á árinu 2012 námu leigugreiðslur um 131 millj. kr. (2011: 74 millj. kr.)

31. Óvissa

Samkvæmt raforkulögum (lög nr. 65/2003) skal Landsnet setja gjaldskrá vegna þjónustu sinnar í samræmi við tekjumörk. Gjaldskráin skal gilda annars vegar fyrir úttekt dreifiveitna frá flutningskerfi og hins vegar fyrir úttekt stórnotenda sem skal ákvörðuð í bandaríkjadöllum. Orkustofnun hefur ekki sett félaginu tekjumörk vegna árána 2011 – 2015. Samkvæmt raforkulögum skulu eigi síðar en 1. ágúst ár hvert liggja fyrir uppfærð tekjumörk og uppgjör Orkustofnunar fyrir fyrra ár, sem og rökstuðningur fyrir breytingum ef einhverjar eru. Ágreiningur hefur verið á milli Orkustofnunar og Landsnets um uppgjör árána 2006 – 2009 vegna túlkunar ákvæða um arðsemisviðmið tekjumark dreifiveitna, en ekki er ágreiningur um tekjumörk stórnotenda.

Landsnet hefur í tvígang kært ákvörðun Orkustofnunar um uppgjör árána 2006 – 2009 til úrskurðanefndar raforkumála, sem hefur ógilt ákvarðanir Orkustofnunar og sent henni málið aftur til endurákvörðunar. Orkustofnun tók síðast ákvörðun um uppgjör umræddra ára þann 20. desember 2012, en sú ákvörðun hefur einnig verið kærð. Orkustofnun birti þann 12. apríl 2012 ákvörðun um uppgjör tekjumark fyrir árið 2010. Ekki er ágreiningur um þá ákvörðun. Tafir á uppgjörum árána 2006 – 2009 hafa valdið nokkurri óvissu um afkomumælingu og fjárhagsstöðu félagsins.

Með lögum nr. 19/2011, um breytingu á raforkulögum, var eignagrunni sem grundvallar arðsemi og afskriftir í tekjumörkum stórnotenda breytt yfir í bandaríkjadali miðað við 31. júlí 2007. Lögin tóku gildi í ársbyrjun 2011, en setning tekjumark samkvæmt þeim liggur ekki enn fyrir. Áætlun um vænt tekjumörk voru skorðar settar þar sem arðsemiskrafa tekjumark samkvæmt lögunum lá ekki fyrir fyrr en 1. október 2012. Fyrst þá gat Landsnet unnið áætlanir um væntanleg tekjumörk og ákvarðað gjaldskrárbreytingar byggðar á þeim, þannig að tæpum tveimur árum eftir gildistöku laganna var unnt að leggja fram rökstudda ákvörðun um gjaldskrárbreytingu byggða á breyttum raforkulögum. Hagsmunaaðilar hafa kært ákvörðun Orkustofnunar um arðsemiskröfuna til úrskurðanefndar raforkumála.

Stórnotendur

Frá árinu 2005 og fram í ágúst 2007 voru tekjur og tekjumörk Landsnets fyrir stórnotendur í íslenskum krónum. Í ágúst 2007 var gjaldskrá stórnotenda færð yfir í bandaríkjadali (USD) að fengnu samþykki Orkustofnunar, án þess að tekjumörkum væri breytt til samræmis.

Í kjölfar gengisfalls íslensku krónunnar á árinu 2008 jukust tekjur Landsnets vegna stórnotenda verulega í íslenskum krónum. Stjórnvöld sýndu vilja til að takast á við þann vanda sem þetta olli vegna tekjumarkanna og breyta lögum þannig að tekjumörk fyrir stórnotendur yrðu sett í sama gjaldmiðli og gjaldskráin. Með lögum nr. 19/2011, um breytingu á raforkulögum, var eignagrunni sem grundvallar arðsemi og afskriftir í tekjumörkum stórnotenda breytt yfir í bandaríkjadali miðað við 31. júlí 2007 og þannig myndað jafnvægi á milli tekjumark og gjaldskrár. Frá 2011 hefur Landsnet safnað inneign vegna stórnotenda og gera áætlanir félagsins ráð fyrir að skuldbindingar vegna oftekinna tekna fyrri ára séu að mestu uppgreiddar.

Skýringar, frh.:

31. Óvissa, frh.:

Dreifiveitur

Í árslok 2012 er óleystur ágreiningur á milli Landsnets og Orkustofnunar um arðsemi sem nota skal við ákvörðun tekjumarka fyrir dreifiveitur á árunum 2006 – 2009 og hvernig túlka skuli bráðabirgðaákvæði raforkulaga þar um. Niðurstaða liggur ekki fyrir og því er ekki ljóst hver staða tekjumarka dreifiveitna er vegna þessa tímabils. Samkvæmt útreikningum Landsnets getur fjárhæð skuldbindingar vegna oftekinna tekna verið frá 0,1 milljarði kr. og allt að 1,5 milljarði kr.

Vegna ákvarðana Orkustofnunar hafði Landsnet höfðað mál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur til að fá úr því skorið hvernig skýra ber umrætt bráðabirgðaákvæði raforkulaga sem hefur gildi fyrir árin 2006 – 2009, en það mál er í bið meðan beðið er eftir niðurstöðu úrskurðarnefndarinnar.

Ákvæði laga um endurgreiðslu

Samkvæmt bráðabirgðaákvæði í lögum nr. 19/2011, um breytingu á raforkulögum, er kveðið á um að hafi flutningsfyrirtækið oftekið tekjur vegna fyrri ára skuli félagið setja gjaldskrá sína þannig að ofteknar tekjur nemi ekki meira en 10% af tekjumörkum í árslok 2020. Ekki er gert ráð fyrir að ofteknar tekjur séu vaxtareiknaðar eða verðbættar.

Ákvæði laganna gera hvorki kröfu til Landsnets um að afhenda reiðufé eða aðrar eignir vegna oftekinna tekna né kröfu um að félagið afhendi viðbótarþjónustu án endurgjalds. Oftaka tekna skal leiðrétt með almennum breytingum á flutningsgjaldsskrá næstu ára. Landsnet byggir gjaldskrárákvarðanir sínar á tekjumörkum að teknu tilliti til endurgreiðsluákvæðisins.

Á grundvelli ákvæða laga um endurgreiðslu oftekinna tekna og ákvæða alþjóðlegra reikningsskilastaðla eru ekki færð í ársreikninginn nein áhrif vegna væntanlegs uppgjörs tekjumarka árána 2006-2012.

32. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Móðurfélag, aðrir hluthafar, dótturfélag, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, stjórnendur og félag í þeirra í eigu teljast vera tengdir aðilar félagsins.

Viðskipti við lykilstjórnendur

(i) Greiðslur til lykilstjórnenda

Auk þess að þiggja laun njóta forstjóri og framkvæmdastjórar félagsins bifreiðahlunninda og framlags í réttindatengda lífeyrissjóði. Upplýsingar um laun stjórnenda eru í skýringu nr. 9.

Önnur viðskipti við tengda aðila

	2012	2011
Sala á vöru og þjónustu:		
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	6.747.318	6.425.860
Aðrir hluthafar	4.390.775	3.876.713
Sala á vöru og þjónustu til tengdra aðila samtals	<u>11.138.093</u>	<u>10.302.573</u>
Rekstrarkostnaður:		
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	1.130.216	1.162.453
Aðrir hluthafar	665.616	573.704
Hlutdeildarfélag Landsnets	0	471
Kaup á vöru og þjónustu frá tengdum aðilum samtals	<u>1.795.832</u>	<u>1.736.628</u>

Auk rekstrarkostnaðar greiddi félagið móðurfélagi sínu vaxtagjöld að fjárhæð 1.815 millj. kr. (2011: 1.855 millj. kr.) vegna skuldabréfa.

Skýringar, frh.:

32. Tengdir aðilar frh.:

Staða

Viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir við tengda aðila greinast þannig:

	2012		2011	
	Kröfur	Skuldir	Kröfur	Skuldir
Móðurfélag Landsnets og dótturfélög þess	648.398	0	578.827	0
Aðrir hluthafar	401.646	(53.624)	313.717	(6.491)
Samtals	1.050.044	(53.624)	892.544	(6.491)

Aðrar kröfur og skuldir við tengda aðila greinast þannig:

	2012	2011
Vaxtaberandi skuldir við móðurfélag, sbr. skýringu 23	42.675.190	44.386.645
Áfallnir vextir við móðurfélag	1.402.366	1.347.270
Samtals	44.077.556	45.733.915

33. Kennitölur

Helstu kennitölur félagsins:

Rekstur:

Rekstrarhagnaður (EBIT)	5.305.616	5.440.417
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)	7.773.168	8.006.865

Efnahagur:

Veltufjárhlutfall - veltufjármunir/skammtímaskuldir	3,13	1,84
Eiginfjárhlutfall - eigið fé/heildarfjármagn	17,7%	16,7%
Arðsemi eigin fjár	6,4%	7,2%

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn og stjórnarhættir Landsnets hf.

Hlutverk Landsnets samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er að reka flutningskerfi raforku og annast kerfisstjórnun. Fyrirtækinu ber að tryggja og viðhalda hæfni flutningskerfisins til lengri tíma og tryggja rekstraröryggi raforkukerfisins. Landsnet á einnig að sjá til þess að jafnvægi sé á milli framboðs og eftirspurnar rafmagns á hverjum tíma og annast uppgjör orkuflæðis á landsvísu. Þá á fyrirtækið að stuðla að því að efla virkni raforkumarkaðarins.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsnets hf. leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í mars 2012. Stjórn setur sér starfsreglur, þar sem valdssvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Núverandi starfsreglur voru staðfestar á aðalfundi Landsnets 31. mars 2010 og eru aðgengilegar á aðalskrifstofu fyrirtækisins.

Innra eftirlit og áhættustýring

Til að tryggja að reikningsskil Landsnets séu í samræmi við góða reikningsskilavenju hefur félagið lagt áherslu á vel skilgreind ábyrgðarsvið, eðlilega aðgreiningu starfa, ásamt reglulegri skýrslugjöf og gegnsæi í starfseminni. Mánaðarleg skýrslugjöf ásamt rýni fyrir einstakar deildir er mikilvægur þáttur í eftirliti með afkomu og öðrum lykilþáttum starfseminnar. Mánaðarleg uppgjör eru unnin og lögð fyrir stjórn félagsins. Stjórn hefur eftirlit með fjármálalegri áhættu félagsins og fær reglubundna skýrslugjöf varðandi hana. Upplýsingar um áhættustýringu má finna í skýringu nr. 29 í ársreikningi félagsins.

Gildi félags og siðareglur

Starfsmönnum ber að hafa gildi Landsnets að leiðarljósi í öllum störfum sínum og athöfnum. Gildin taka mið af hlutverki og framtíðarsýn fyrirtækisins og eru grundvöllur þess fyrirtækjabrags sem sóst er eftir. Gildi Landsnets eru: áreiðanleiki, framsækni, hagsýni og virðing. Megininntak þeirra er sem hér segir:

- Áreiðanleiki. Við sýnum sjálfstæði um leið og við gætum trúnaðar og jafnræðis gagnvart viðskiptavinum. Í allri framgöngu okkar og vinnubrögðum sýnum við heilindi og samvirkusemi.
- Framsækni. Við tökum frumkvæði, leitum tækifæra og vinnum að stöðugum umbótum. Við erum skapandi og þróum aðferðir og lausnir sem örva samkeppni. Við leggjum metnað okkar í skjóta og markvissa úrlausn verkefna.
- Hagsýni. Við sýnum ráðdeild, förum vel með aðföng og fjármuni og höfum arðsemismarkmið að leiðarljósi.
- Virðing. Við setjum viðskiptavininn í öndvegi, berum virðingu fyrir umhverfinu og drögum úr óæskilegum áhrifum starfseminnar. Við berum virðingu fyrir samstarfsmönnum og skoðunum þeirra og gerum ekki málamiðlanir þegar öryggi einstaklinga er annars vegar.

Siðareglur Landsnets voru samþykktar á stjórnarfundum 25. júlí 2005 og eiga að stuðla að heiðarleika, réttisýni og sanngirni starfsfólks gagnvart hvert öðru, gagnvart fyrirtækinu og viðskiptavinum þess. Reglunum er einnig ætlað að efla traust og tiltrú viðskiptavina og almennings á Landsneti og að takmarka hættuna á því að álit almennings á Landsneti bíði hnekki. Það er mat stjórnar Landsnets að skýrar siðareglur, sem hafðar eru í heiðri í daglegum störfum, séu grunnur að velgengni og framtíðarvexti fyrirtækisins. Siðareglur Landsnets ná til allra starfsmanna félagsins, einnig til stjórnarmanna og forstjóra. Siðareglur Landsnets hf. eru aðgengilegar á aðalskrifstofu félagsins.

Landsnet leggur áherslu á sterka samfélagsvitund. Í stefnumiðum félagsins segir að við uppbyggingu flutningskerfisins beri að hafa í huga þjóðhagslegan ávinning og að óæskileg áhrif starfseminnar á umhverfið séu lágmarkuð. Að Landsnet standi við skuldbindingar sínar og styðji verkefni sem tengjast starfsemi fyrirtækisins og eru til þess fallin að styrkja samfélagið.

Stjórnskipulag Landsnets

Helstu einingar í stjórnskipulagi Landsnets eru stjórn og framkvæmdastjórn félagsins. Þá gegna tvær nefndir skipaðar af stjórn, endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd, veigamiklum hlutverkum.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Fyrirkomulag samskipta hluthafa og stjórnar

Í samræmi við ákvæði í lögum um stofnun Landsnets nr. 75/2004 og raforkulögum nr. 65/2003 skulu stjórnarmenn í félaginu vera að öllu leyti óháðir vinnslu-, dreifingar- og sölufrirtækjum raforku, hvort sem slík frirtæki eru eigendur félagsins eður ei. Er þetta gert til að fullnægja lögbundnum kröfum um að flutningsfrirtækið gæti fyllsta hlutleysis og jafnræðis í starfsemi sinni.

Vegna hinnar sérstöku stöðu félagsins skv. III. kafla raforkulaga og ríkra skyldna til þess að gæta hlutleysis og jafnræðis skal áréttað að hluthöfum er óheimilt að skipta sér af einstökum úrlausnarefnum er varða starfrækslu Landsnets hf.

Afskipti hluthafa skulu að meginstefnu til takmarkast við almennar stefnumarkandi ákvarðanir á reglulegum hluthafafundum, t.a.m. um fjárhagsleg markmið rekstrar félagsins.

Stjórn

Stjórn Landsnets hf. hefur æðsta vald í málefnum félagsins á milli aðalfunda. Stjórnin ber ábyrgð á stefnumótun félagsins og stærri ákvörðunum á milli hluthafafunda sem m.a. eru tilgreindar í starfsreglum stjórnar. Hún hefur eftirlit með öllum rekstri félagsins og fylgir því eftir að starfsemin sé að jafnaði í réttu og góðu horfi. Hún tryggir að nægilegt eftirlit sé haft með meðferð fjármuna félagsins og góð regla sé á bókhaldi og uppgjöri. Stjórnin ræður forstjóra félagsins, en kjör hans eru ákvörðuð af Kjararáði.

Í stjórn Landsnets eru kjörnir þrjú aðalmenn en þeir eru:

Geir A. Gunnlaugsson, formaður stjórnar

Geir A. Gunnlaugsson er fæddur 30. júlí 1943 og er til heimilis í Reykjavík. Hann stundaði nám í vélaverkfræði við Háskóla Íslands, lauk M. Sc. prófi í vélaverkfræði frá Tækniháskóla Danmerkur og síðan Ph. D. prófi frá Brown University í Bandaríkjunum. Hann var prófessor í vélaverkfræði við Verkfræðideild Háskóla Íslands á árunum 1975 til 1986. Hann var framkvæmdastjóri Kísilmálmvinnslunnar á Reyðarfirði 1983 – 1987, framkvæmdastjóri Marel 1987 – 1999, framkvæmdastjóri Hæfis og stjórnarformaður Reyðaráls 2000 – 2002 og framkvæmdastjóri Sæplasts/Promens 2003 – 2006. Geir hefur setið í samninganefndum stjórnvalda um orkufrekan iðnað og sat í stjórn Markaðsskrifstofu iðnaðarráðuneytisins og Landsvirkjunar á árunum 1988 – 1997, þar af stjórnaformaður 1989 – 1997. Geir hefur setið í stjórnnum fjölmargra frirtækja, bæði innlendra og erlendra, samtaka og stofnana og hefur víðtæka reynslu af rekstri frirtækja bæði hérlendis og erlendis. Geir var kosinn í stjórn Landsnets á aðalfundi félagsins þann 31. mars 2011.

Svana Helen Björnsdóttir, stjórnarmaður

Svana Helen Björnsdóttir er fædd 20. desember 1960 og er til heimilis á Seltjarnarnesi. Hún stundaði nám í rafmagnsverkfræði við Háskóla Íslands. Hún stundaði framhaldsnám í rafmagnsverkfræði við Technische Universität Darmstadt í Þýskalandi og lauk þaðan Dipl.-Ing. meistaraprófi í raforkuverkfræði árið 1987. Svana hefur einnig lokið námi í rekstrarverkfræði við Háskóla Íslands og hlotið alþjóðleg starfsréttindi sem vottaður IRCA úttektarmaður stjórnkerfa frirtækja sem byggja á alþjóðlegum stöðlum. Svana stofnaði frirtækið Stika árið 1992 og árið 1996 stofnaði hún dótturfrirtækið Stiki Ltd. í Bretlandi. Svana er forstjóri Stika og hefur starfað sem sérfræðingur á sviði upplýsingatækni og hugbúnaðarverkfræði í margvíslegum verkefnum fyrir bæði frirtæki og stofnanir. Hún hefur verið tilsjónarmaður stjórnvalda með ýmsum verkefnum. Hún hefur mikla reynslu af frirtækjarekstri, alþjóðlegu samstarfi og útflutningi. Svana hefur setið í stjórn ýmissa félaga og stofnana, þar á meðal Haga hf., Persónuverndar, Verkfræðingafélags Íslands, Samtaka sprotufrirtækja og Skýrslutækni félags Íslands. Hún hefur átt sæti í fagráðum Tækniþróunarsjóðs og Rannsóknarsjóðs RANNÍS. Svana var um árabíl fulltrúi Íslands í Council of European Professional Informatics Societies. Svana var kosinn formaður samtaka iðnaðarins í mars 2012. Hún er einnig formaður stjórnar Akks SI. Svana situr enn fremur í stjórn Samtaka atvinnulífsins, Söfnunarsjóði lífeyrisréttinda, Samtökum fjárfesta, Vísinda- og tækniráði, og í Hátækni- og sprotavettvangi sem er samráðsvettvangur stjórnvalda og atvinnulífs. Svana Helen var kosin í stjórn Landsnets á aðalfundi félagsins þann 31. mars 2009.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Ómar Benediktsson, stjórnarmaður

Ómar Benediktsson er fæddur 22. október 1959 og er til heimilis í Reykjavík. Hann stundaði nám í Háskóla Íslands og útskrifaðist sem cand oecon. af fyrirtækjasviði við viðskiptafræðideild skólans. Starfaði við stjórnunarstörf í ferða- og flugmálum í 30 ár, m.a. hjá Íslands Tours, Íslandsflugi og Air Atlanta. Hefur setið í fjölda stjórna og ráða á því sviði, s.s. í Flugráði og Ferðamálaráði, setið í nefnd um framtíðarstefnu í ferðamálum og verið varaformaður Icelandair Group hf. Hefur komið mikið að landkynningarmálum og setið í fjölda nefna því tengdu, s.s. formaður markaðsnefndar Ferðamálaráðs og formaður Iceland Naturally kynningarátaksins og verið þátttakandi í fjölda viðburða því tengdu. Stofnaði fyrstu sérhæfðu ferðaheildsölu með ferðir til Íslands í íslenski eigu í Þýskalandi og síðar í fleiri löndum á meginlandi Evrópu. Sat í undirbúningsnefnd að stofnun Samtaka ferðaþjónustunnar og sat í uppstillingarnefnd samtakanna fyrstu árin. Hafði forgöngu um stofnun nokkurra fyrirtækja í ferðaþjónustu, s.s. Fosshótela. Fyrsti formaður Ríkisútvarpsins ohf. og sat í stjórn Blue Bird Cargo og Pennans í nokkur ár. Ómar hefur lengst af stundað alþjóðleg viðskipti og hefur langa reynslu af alþjóðlegum rekstri og fjölþjóðlegum samskiptum um allan heim. Í byrjun árs 2012 skipti hann um starfsvettvang og er nú framkvæmdastjóri Farice ehf. sem sér um fjarskiptasamband Íslands við umheiminn og stuðlar að uppbyggingu gagnaversiðnaðar á Íslandi. Ómar var kosinn í stjórn Landsnets á aðalfundi félagsins þann 29. mars 2012.

Varamaður í stjórn er Guðrún Ragnarsdóttir.

Stjórnin hélt 14 fundi á árinu 2012 og mættu allir stjórnarmenn á þá fundi.

Framkvæmdastjórn Landsnets

Þórður Guðmundsson, forstjóri, situr í framkvæmdastjórn

Þórður er fæddur 2. október 1949 og er til heimilis í Garðabæ. Hann stundaði nám í lðnskólanum í Reykjavík, Tækniskóla Íslands, Háskóla Íslands og Tækniháskólanum í Þrándheimi, en þar lauk hann námi í rafmagnsverkfræði 1978. Þórður hóf störf hjá Landsvirkjun 1978, starfaði sem verkfræðingur í rekstrardeild fyrstu árin, síðan sem yfirverkfræðingur þar til hann var ráðinn rekstrarstjóri 1992. Við skipulagsbreytingar 1997 tók hann við stöðu framkvæmdastjóra flutningssviðs og gegndi þeirri stöðu þar til hann var ráðinn forstjóri Landsnets frá 1. janúar 2005.

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri félagsins. Hann fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum félagsins sem ekki eru falin öðrum skv. lögum nr. 2/1995 og samþykktum félagsins. Forstjóri stendur fyrir rekstri félagsins í samræmi við reglur eða ákvarðanir stjórnar, samkvæmt samþykktum þess og lögum. Forstjóri ritar firma félagsins og hefur prókúru fyrir það. Forstjóra er heimilt að veita öðrum starfsmönnum félagsins umboð til að fara með afmarkaðar heimildir starfsskyldu sinnar að fengnu samþykki stjórnar félagsins. Forstjóri ber ábyrgð á að greina, mæla, fylgjast með og hafa eftirlit með áhættum sem starfseminni fylgja. Honum ber að viðhalda skipulagslegri skipulagslegri tilgreinir ábyrgðarsvið, heimildir starfsmanna og boðleiðir innan félagsins. Forstjóri skal móta markmið fyrir innra eftirlit í samráði við stjórn félagsins og fylgjast með því að það eftirlitskerfi sé skilvirkt. Forstjóri undirbýr fundi stjórnar ásamt formanni hennar og gefur stjórninni reglulega skýrslu um störf og hag félagsins. Forstjóri er stjórnarmaður í Landsneti ehf. og situr í stjórn Samorku.

Aðrir í framkvæmdastjórn eru:

Guðmundur Ingi Ásmundsson, aðstoðarforstjóri

Guðlaug Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri fjármála

Endurskoðunarnefnd

Núverandi endurskoðunarnefnd Landsnets hf. var skipuð þann 10. nóvember 2011 og í henni sitja:

Ólafur Nilsson, endurskoðandi, formaður.

Geir A. Gunnlaugsson, stjórnarformaður Landsnets hf.

Svana Helen Björnsdóttir, stjórnarmaður í Landsneti hf.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Endurskoðunarnefnd Landsnets hf. hefur sett sér starfsreglur og er hlutverk hennar skilgreint í þeim en þar segir: Endurskoðunarnefnd skal meðal annars hafa eftirfarandi hlutverk án tillits til ábyrgðar stjórnar, stjórnenda eða annarra á þessu sviði:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, innri endurskoðun ef við á og áhættustýringu.
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings félagsins.
- Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyritækis félagsins og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyritækis.

Þá gerir nefndin tillögur að úrbótum og tekur til umfjöllunar mál að beiðni stjórnar. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögu til Ríkisendurskoðunar um löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfyritæki fyrir félagið ár hvert.

Nefndin hélt 5 fundi á árinu 2012 og var nefndin fullskipuð á þeim fundum.

Starfskjaranefnd

Stjórn Landsnets hf. fer með hlutverk starfskjaranefndar. Landsnet hf. hefur sett fram starfskjarastefnu sem samþykkt var á aðalfundi félagsins 31. mars 2011. Starfskjarastefnan er aðgengileg á heimasíðu félagsins. Málefni tengd starfskjaranefnd eru tekin fyrir á stjórnarfundum þegar við á.

Línukerfi Landsnets í árslok 2012

Spenna [kV]	Heiti lína	KKS nr.	Tekin í notkun	Tengdar aðveitustöðvar	Lengd [km]	
220	Brennimelslína 1	BR1	1977	Geitháls - Brennimelur	59	
	Búrfellslína 1	BU1	1969	Búrfell - Írafoss	61	
	Búrfellslína 2	BU2	1973	Búrfell - Kolviðarhóll	86	
	Búrfellslína 3	BU3	1992	Búrfell - Hamranes	119	
	Fljótsdalslína 3	FL3	2007	Fljótsdalur - Reyðarfjörður	49	
	Fljótsdalslína 4	FL4	2007	Fljótsdalur - Reyðarfjörður	53	
	Hamraneslína 1	HN1	1969	Geitháls - Hamranes	15	
	Hamraneslína 2	HN2	1969	Geitháls - Hamranes	15	
	Hrauneyjafosslína 1	HR1	1982	Hrauneyjafoss - Sultartangi	20	
	Ísallína 1	IS1	1969	Hamranes - Ísal	2	
	Ísallína 2	IS2	1969	Hamranes - Ísal	2	
	Járnblendilína 1	JA1	1978	Brennimelur - Járblendiv.	5	
	Kolviðarhóslína 1	KH1	1973	Kolviðarhóll - Geitháls	17	
	Norðuráslína 1	NA1	1998	Brennimelur - Norðurál	4	
	Norðuráslína 2	NA2	1998	Brennimelur - Norðurál	4	
	Sigöldulína 2	SI2	1982	Sigalda - Hrauneyjafoss	9	
	Sigöldulína 3	SI3	1975	Sigalda - Búrfell	37	
	Sogslína 3	SO3	1969	Írafoss - Geitháls	36	
	Sultartangalína 1	SU1	1982	Sultartangi - Brennimelur	122	
	Sultartangalína 2	SU2	1999	Sultartangi - Búrfell	13	
	Sultartangalína 3	SU3	2006	Sultartangi - Brennimelur	119	
	Vatnsfellslína 1	VF1	2001	Vatnsfell - Sigalda	6	
					Samtals 220 kV	851
	132	Aðveitustöð 7 (lína/jarðstrengur)	AD7	1990	Hamranes - Hnoðraholt	10
		Blöndulína 1	BL1	1977	Blanda - Laxárvatn	33
		Blöndulína 2	BL2	1977	Blanda - Varmahlíð	32
Eyvindarárlína 1		EY1	1977	Hryggstekkur - Eyvindará	28	
Fitjalína 1		MF1	1991	Rauðimelur - Fitjar	7	
Fljótsdalslína 2 (lína/jarðstrengur)		FL2	1978	Fljótsdalur - Hryggstekkur	25	
Geiradalslína 1		GE1	1980	Glerárskógar - Geiradalur	47	
Glerárskógalína 1		GL1	1983	Hrútatunga - Glerárskógar	34	
Hafnarfjörður 1 (jarðstrengur)		HF1	1989	Hamranes - Hafnarfjörður	4	
Hólalína 1		HO1	1981	Teigarhorn - Hólar	75	
Hrútatungulína 1		HT1	1976	Vatnshamar - Hrútatunga	77	
Korpulína 1		KO1	1974	Geitháls - Korpa	6	
Kröflulína 1		KR1	1977	Krafla - Rangárvellir	82	
Kröflulína 2		KR2	1978	Krafla - Fljótsdalur	123	
Laxárvatnslína 1		LV1	1976	Hrútatunga - Laxárvatn	73	
Mjólkárslína 1		MJ1	1981	Geiradalur - Mjólká	81	
Nesjavallalína 1 (lína/jarðstrengur)		NE1	1998	Nesjavellir - Korpa	32	
Nesjavallalína 2 (jarðstrengur)		NE2	2010	Nesjavellir - Geitháls	25	
Prestbakkalína 1		PB1	1984	Hólar - Prestbakki	171	
Rangárvallalína 1		RA1	1974	Rangárvellir - Varmahlíð	88	
Rangárvallalína 2 (jarðstrengur)		RA2	2009	Rangárvellir - Krossanes	5	
Rauðamelslína 1		RM1	2006	Reykjanes - Rauðimelur	15	
Rauðavatnslína 1 (lína/jarðstrengur)		RV1	1953	Geitháls - A12	3	
Sigöldulína 4		SI4	1984	Sigalda - Prestbakki	78	

Spenna [kV]	Heiti lína	KKS nr.	Tekin í notkun	Tengdar aðveitustöðvar	Lengd [km]
	Sogslína 2	S02	1953	Írafoss - Geitháls	44
	Suðurnesjalína 1	SN1	1991	Hamranes - Fitjar	31
	Svartsengislína 1	SM1	1991	Svartsengi - Rauðimelur	5
	Teigarhornslína 1	TE1	1981	Hyggstekkur - Teigarhorn	50
	Vatnshamralína 1	VA1	1977	Vatnshamrar - Brennimelur	20
				Samtals 132 kV	1301
66	Akraneslína 1 (jarðstrengur)	AK1	1996	Brennimelur - Akranes	17
	Andakíslína 1	AN1	1966	Andakíll - Akranes	35
	Bolungarvíkurlína 1	BV1	1979	Breiðidalur - Bolungarvík	17
	Bolungarvíkurlína 2 (jarðstrengur)	BV2	2010	Ísafjörður - Bolungarvík	12
	Breiðadalslína 1	BD1	1975	Mjólká - Breiðidalur	36
	Dalvíkurlína 1	DA1	1982	Rangárvellir - Dalvík	39
	Eskifjarðarlína 1	ES1	2001	Eyvindará - Eskifjörður	29
	Fáskrúðsfjarðarlína 1	FA1	1989	Stuðlar - Fáskrúðsfjörður	17
	Flúðalína 1	FU1	1978	Búrfell - Flúðir	27
	Grundarfjarðarlína 1	GF1	1985	Vogaskeið - Grundarfjörður	35
	Hellulína 1	HE1	1995	Flúðir - Hella	34
	Hellulína 2	HE2	1948	Hella - Hvolsvöllur	13
	Hveragerðislína 1	HG1	1982	Ljósifoss - Hveragerði	15
	Hvolsvallarína 1	HV1	1972	Búrfell - Hvolsvöllur	45
	Ísafjarðarlína 1 (lína/jarðstrengur)	IF1	1959	Breiðidalur - Ísafjörður	15
	Kópaskerslína 1	KS1	1983	Laxá - Kópasker	83
	Lagarfosslína 1 (lína/jarðstrengur)	LF1	1971	Lagarfoss - Eyvindará	28
	Laxárlína 1	LA1	1953	Laxá - Rangárvellir	58
	Ljósafosslína 1 (jarðstrengur)	LJ1	2002	Ljósifoss - Írafoss	1
	Neskaupstaðalína 1	NK1	1985	Eskifjörður - Neskaupstaður	18
	Ólafsvíkurlína 1	OL1	1978	Vegamót - Ólafsvík	49
	Rimakotslína 1	RI1	1988	Hvolsvöllur - Rimakot	22
	Sauðárkrókslína 1	SA1	1974	Varmahlíð - Sauðárkrókur	22
	Selfosslína 1	SE1	1981	Ljósifoss - Selfoss	20
	Selfosslína 2	SE2	1947	Selfoss - Hella	32
	Seyðisfjarðarlína 1	SF1	1996	Eyvindará - Seyðisfjörður	20
	Steingrímsstöðvarlína 1 (lína/jarðstrengur)	ST1	2003	Steingrímsstöð - Ljósafoss	3
	Stuðlalína 1 (jarðstrengur)	SR1	2005	Hryggstekkur - Stuðlar	16
	Stuðlalína 2	SR2	1983	Stuðlar - Eskifjörður	18
	Tálknafjarðarlína 1	TA1	1985	Mjólká - Keldeyri	45
	Vatnshamralína 2	VA2	1974	Andakíll - Vatnshamrar	2
	Vegamótalína 1	VE1	1974	Vatnshamrar - Vegamót	64
	Vogaskeiðslína 1	VS1	1974	Vegamót - Vogaskeið	25
	Vopnafjarðarlína 1	VP1	1980	Lagarfoss - Vopnafjörður	58
	Þorlákshafnarlína 1	TO1	1991	Hveragerði - Þorlákshöfn	19
				Samtals 66 kV	992
33	Húsavíkurlína 1	HU1	1964	Laxá - Húsavík	26
	Vestmannaeyjalína 1 (sæstrengur)	VM1	1978	Vestmannaeyjar - Rimakot	15
	Vestmannaeyjalína 2 (sæstrengur)	VM2	1966	Vestmannaeyjar - Rimakot	16
				Samtals 33 kV	57
				Samtals	3201

Tengivirki Landsnets í árslok 2012

Heiti stöðvar	KKS nr.	Með-eigandi	Spenna [kV]	Tekin í notkun	Fjöldi rofaútganga	Fjöldi spenna
Aðveitustöð 12	A12	OR	132	2006	1	1
Akranes	AKR	OR	66	1987	4	2
Andakíll	AND	OR	66	1974	3	1
Ásbrú	ASB		33	2011	6	2
Bessastaðir	BES		132/33	2003	3/2/1	2
Blanda	BLA	LV	132	1991	6	3
Bolungarvík	BOL	OV	66/11	1977	2/6	1
Breiðidalur	BRD	OV	66/33/19/11	1959	4/2/2/1	1
Brennimelur	BRE	RA	220/132/66/11	1978	9/4/2/10	3
Búrfell	BUR		220/66	1999	10/4	3
Dalvík	DAL	RA	66/33/11	1981	2/3/8	1
Eskifjörður	ESK	RA	66/33/11	1993	5/-/7	2
Eyvindará	EYV	RA	132/66/33/11	1975	1/6/1/8	3
Fáskrúðsfjörður	FAS	RA	66/33/11	1998	3/1/5	2
Fitjar	FIT	HS	132	1990	4	2
Fljótisdalur	FLJ		220/132	2007	4/10	2
Flúðir	FLU	RA	66/11	1995	3/7	1
Geiradalur	GED	OV	132/33/19	1983	3/1/4	1
Geitháls	GEH		220/132	1969	8/9/2	2
Glerárskógar	GLE	RA	132/19	1980	3/4	1
Grundarfjörður	GRU	RA	66/19	1987	1/6	1
Hamranes	HAM		220/132/11	1989	8/8/10	3
Hella	HLA	RA	66/11	1995	4/6	1
Hnoðraholt	HNO	OR	132	1990	4	2
Hólar	HOL	RA	132/19/11	1984	4/1/9	2
Hrauneyjafoss	HRA	LV	220	1981	6	3
Hrútatunga	HRU	RA	132/19	1980	4/5	1
Hryggstekkur	HRY	RA	132/66/11	1978	5/1/4	1
Húsavík	HUS	RA	33/11/6	1978	2/1/4	2
Hveragerði	HVE	RA	66/11	1983	3/6	1
Hvolsvöllur	HVO	RA	66/11	1995	5/7	1
Írafoss	IRA	LV	220/132/66/11	1953	2/7/-/7	5
Ísafjörður	ISA	OV	66/11	1959	4/9	2
Keldeyri	KEL	OV	66/33/11	1959	2/2/3	1
Kolviðarhóll	KOL		220	2006	6	0
Korpa	KOR	OR	132/33/11	1976	7/6/-	3
Kópasker	KOP	RA	66/33/11	1980	1/3/5	3
Krafla	KRA	LV	132/11	1977	4/-	2
Lagarfoss	LAG	RA	66	2007	5	0
Laxá	LAX		66/33/11	1937	10/1/4	6
Laxárvatn	LAV	RA	132/33/11	1977	3/4/8	1
Lindarbrekka	LIN	RA	66/11	1985	1/4	1
Ljósafoss	LJO	LV	66/11	1937	6/7	2
Mjólká (neðra virki)	MJO	OV	66/33/11	1980	2/1/-	1
Mjólká (efra virki)	MJO	OV	132/66	1980	2/2	1
Nesjavellir	NES	OR	132	1998	7	4
Neskaupstaður	NKS	RA	66/11	1994	2/7	2

Heiti stöðvar	KKS nr.	Með-eigandi	Spenna [kV]	Tekin í notkun	Fjöldi rofaútganga	Fjöldi spenna
Ólafsvík	OLA	RA	66/19	1980	1/5	1
Prestbakki	PRB	RA	132/19	1984	3/1	1
Rangárvellir	RAN	RA	132/66/11	1974	9/8/8	3
Rauðimelur	RAU		132	2006	3	0
Reykjanes	REY	HS	132	2006	1	0
Rimakot	RIM	RA	66/33/11	1990	1/5/2	2
Sauðárkrókur	SAU	RA	66/33/11	1977	3/1/8	2
Selfoss	SEL	RA	66/11	2005	5/15	3
Seyðisfjörður	SEY	RA	66/11	1957	1/9	1
Sigalda	SIG	LV	220/132	1977	4/1	1
Silfurstjarnan	SIL	RA	66/11	1992	1/3	1
Steingrímsstöð	STE	LV	66/11	1959	1/1	1
Stuðlar	STU	RA	66/11	1980	4/6	1
Sultartangi	SUL		220/11	1999	6/-	2
Svartsengi	SVA	HS	132	1997	4	2
Teigarhorn	TEH	RA	132/33/11	2005	3/2/-	1
Varmahlíð	VAR	RA	132/66/11	1977	3/1/5	1
Vatnsfell	VAF		220/11	2001	2	2
Vatnshamrar	VAT	RA	132/66/19	1976	3/5/6	3
Vegamót	VEG	RA	66/19	1975	4/4	1
Vestmannaeyjar	VEM	RA	33	2002	2	2
Vogaskeið	VOG	RA	66/19	1975	3/6	1
Vopnafjörður	VOP	RA	66/11	1982	1/6	1
Þorlákshöfn	TOR	RA	66/11	1991	1/6	1
Öldugata	OLD		132	1989	5	2

RA=Rarik, OV=Orkubú Vestfjarða, HS=Hitaveita Suðurnesja
LV=Landsvirkjun, OR=Orkuveita Reykjavíkur

